

Ovira je padla, alibijev ni več

DUŠAN UDOVIČ

Ni pretirano reči, da je prenos starega pristanišča iz državne pod okrilje tržaške občinske uprave prelomni dogodek. Tega se zlahka zave vsakdo, ki je skozi vsaj tri desetletja spremljal neskončne jalove razprave o tem, kaj narediti s to ogromno dediščino drugih časov, medtem pa je ta vse bolj nezadržno propadala. Pa ne zaradi »zoba časa«, kot temu pravimo, temveč zaradi odkritih in zakulisnih ovir tržaških političnih in rentniških lobijev, ki so sistematično onemogočali, da bi se v starem pristanišču uresničil vsakršen razvojni načrt.

Občinska uprava je s pristojnostmi za pristanišče dobila veliko priložnost, da se dosedanje mrtvilo premakne. Ne bo lahko, kajti ovire bodo še, pa tudi čas ni idealen za velike projekte, ki še v normalnih pogojih, kaj šele v krizi, terjajo velike investicije. Toda glavna ovira je padla, z njo pa tudi alibijev ne bo več. Odločilen impulz za zagon razvojne politike za staro pristanišče bi moralo predstavljati dejstvo, da med občino, deželno upravo in državnim vrhom vlada enaka vizija in sinhrona politika, vsaj za zdaj. To okoliščino je vsekakor nujno izkoristiti, preden zapiha morebiten drugačen veter.

Razne franže pripadnikov tako imenovanega gibanja za STO, ki so včeraj kontestirale to izbiro, pa je tokrat še težje razumeti kot sicer. Saj je vendar občina prevzela pristojnost od države, ki ji tako visceralno nasprotujejo. Namesto rogoviljenja bi morali nazdraviti.

RIM - Po dolgi nočni razpravi v senatu

Zakon o stabilnosti prodr ob prvem jutranjem svitu

Po prizadevanju poslanke Blažinove sredstva za manjšino na Deželo

RIM - Italijanski senat je potreboval kar 22 ur, preden je včeraj malo po 5. uri zjutraj odobril zakon o stabilnosti. Seja, ki je bila po oceni nekaterih političnih komentatorjev, maratonska, se je zapletla potem, ko je vlada napovedala maksimalni popravek, a ga več ur ni predstavila, ker je moralo državno računovodstvo izdati o njem svoje mnenje. Sejo so bili zato večkrat prisiljeni preložiti na poznejši čas, dokler ni v jutranjih urah dokument vendar priromal v senatno skupščino. Vlada je zanj zahtevala zaupnico in jo zlahka tudi prejela. Zakon bo moral sedaj spret romati v poslansko zbornico za dokončno odobritev, kar naj bi se zgodilo še v torek.

Po prizadevanju poslanke Tamare Blažina je bil v odobreni maksimam vključen tudi prenos sredstev za manjšino z ministrstva za finance na deželno upravo FJK.

Na 2. in 3. strani

VILEŠ - Tiare Protest pred nakupovalnim središčem

VILEŠ - Pred in v nakupovalnem središču so se včeraj spet zbrali na protestnem shodu delavci in lastniki podjetij, ki so sodelovala pri gradnji trgovskega objekta. Nakupovalno središče so odprli pred enim letom, vendar del podizvajalcev še vedno čaka na plačilo za dela, ki so jih opravili leta 2013. Naročniki naj bi jim dolgovali med 20 in 30 milijonov evrov. Protestnega shoda se je udeležilo več županov iz goriške in drugih pokrajin.

Na 17. strani

TRST - Župan Roberto Cosolini Staro pristanišče končno del mesta

Trst: zgodba o stari platani v Bošketu

Na 5. strani

V Gorici ropar s plastično pištolo

Na 17. strani

Na božičnem sejmu tudi več Slovencev

Na 6. strani

V Portorožu odprli slačičarno Opera

Na 3. strani

Biosana vam vošči vesel božič!

Pričakujemo Vas s pestro izbiro
tradicionalnih in zdravih sladice,
vin in penin brez sulfidov ter
s številnimi idejami za darila.

BioSana

Opčine, Dunajska cesta 56/B - nadiaciobanu@libero.it
040 214583 - 339 4950038

Evergreen

TUTTO
GIARDINO

Prodaja
Bukovih in hrastovih drv
Bukovih in
jelkovih
peletov

Ul. Dragotin Kette, 13 A
Bazovica (Trst)
tel. +39 040 226894
mob. +39 393 7741336

Pekarna - Slaščičarna

Jazbec

DOMAČA
PROIZVODNJA

PINCE

PRESNIC

PANETONI

PANDORI

RAZNE SLADKARIJE

VOŠČI VESELE
BOŽIČNE IN
NOVOLETNE PRAZNIKE!

NABREŽINA 98 - TEL. 040 200174

ITALIJA - Včeraj zarana po maratonsko dolgi obravnavi v senatni skupščini

Izglasovan zakon o stabilnosti, sedaj na vrsti nov volilni zakon

RIM - Italijanski senat je potreboval kar 22 ur, preden je včeraj malo po 5. uri zjutraj odobril zakon o stabilnosti. Seja, ki je bila po oceni nekaterih političnih komentatorjev, maratonska, se je zapletla potem, ko je vlada napovedala maksipopravek, a ga več ur ni predstavila, ker je moralo državno računovodstvo izdati o njem svoje mnenje. Sejo so bili zato večkrat prisiljeni preložiti na poznejši čas, dokler ni v jutranjih urah dokument vendar priromal v senatno skupščino. Vlada je zanj zahtevala zaupnico in jo zlahka tudi prejela.

Zakon bo moral sedaj spret romati v poslansko zbornico za dokončno odobritev, kar naj bi se zgodilo še v torek.

S tem pa še ni bilo konca del v senatu. Po glasovanju so se sestali vodje senatnih skupin, da bi se dogovorili o nadaljnjem delovanju. Morali so določiti, kdaj se bo začel senat ukvarjati z novim volilnim zakonom, tisti, ki naj bi zamenjal sedanji volilni zakon, imenovan Porcellum, za katerega je ustavno sodišče razsodilo, da je protiustaven. O novem volilnem zakonu, poimenovanem Italicum, bi morala najprej razpravljati senatna komisija za ustavna vprašanja. Ker pa je Severna liga predložila kar 17 tisoč (!) popravkov k besedilu, ki ga je

Italijanski senat je včeraj zarana izglasoval zakon o stabilnosti

ANSA

izdelala Renzijska vlada, bi se razprava močno zavlekla, kar pa naj bi ne bilo po godu predsedniku vlade. Slednji namreč hoče čim prej izglasovati nov volilni zakon, da bi se - po njegovem sprejetju -

osredotočil k izvolitvi novega predsednika države, saj naj bi Giorgio Napolitano, po njegovih napovedih, kmalu (to je po 13. januarju, ko se bo prenehalo italijansko predsedstvo Evropske unije)

zapustil Kvirinal.

Vodje senatnih skupin so se odločili, da bodo razpravo o novem volilnem zakonu začeli 7. januarja prihodnjega leta. In to neposredno v senatu, brez pred-

hodne razprave in glasovanja v senatni ustavni komisiji. Na ta način naj bi »obšli« popravke Severne lige.

Severna liga je ostro kritizirala dogajanje v senatu, in obtožila vlado, da je ravnala amatersko. Še hujše se je izrazil vodja Gibanja petih zvezd Beppe Grillo. Zanj naj bi v Italiji vladala »diktatura v vazelinom«.

Ob zakonu o stabilnosti in novem volilnem zakonu buri italijanske politične duhove izvolitev novega predsednika države. V igro se je včeraj podal tudi vodja Sel Nichi Vendola. Demokratiški stranki je za novega italijanskega predsednika predlagal Romana Prodi. Če se Demokratska stranka odloči zanj, ga bo Sel na četrtem glasovanju podprla in omogočila njegovo izvolitev, je napovedal Vendola, ki mu ni prav nič pogodu »koketiranje« med Demokratsko stranko in Forza Italia za določitev kandidata za novega predsednika države, ki bi bil po godu Silviu Berlusconi.

Medtem so na bojni nogi tudi v Alfanoovi Novi desni sredini. Senatorji so se sestali včeraj ob 5.30 zjutraj, po izglasovanju zakona o stabilnosti, da bi se dogovorili, kaj storiti. Na dan pa so prišla številna nesoglasja in nekateri senatorji so že napovedali, da bodo zapustili stranko.

ZDRUŽENE DRŽAVE - Napovedal jih je predsednik Obama

Sankcije ZDA proti Krimu

Prepoved naložb in trgovine s Krimom in zamrzitev premoženja vsem, ki pomagajo oblastem na Krimu

WASHINGTON - Predsednik ZDA Barack Obama je v petek podpisal izvršni ukaz, s katerim je prepovedal naložbe in trgovino s Krimom ter zamrznil premoženje vsem, ki pomagajo oblastem na Krimu. Uvedel je tudi sankcije proti 24 osebam, ki sodelujejo v uporabi na vzhodu Ukrajine.

Rusija je včeraj sporočila, da sankcije ovirajo prizadevanja za rešitev ukrajinske krize. Obama je sporočil, da je želel z izvršnim ukazom ameriškim in drugim podjetjem, ki poslujejo v regiji, pojasniti, kaj se sme in kaj ne. Obenem je tudi ponovno potrdil, da ZDA nikoli ne bodo priznale ruske priključitve polotoka Krim.

Rusijo je pozval, naj preneha z okupacijo Krima in podporo separatistom na vzhodu Ukrajine ter izpolni svoje obveznosti iz dogovora v Minsku, ki poziva k premirju in iskanju politične rešitve za ukrajinsko krizo.

Novo sankcije proti Rusiji je v petek

Barack Obama

ANSA

sprejela tudi Kanada, uperjene pa so predvsem proti naftnemu in plinskemu sektorju ter 20 ruskim politikom in vodjem separatistov.

Rusko zunanje ministrstvo je včeraj

sporočilo, da najnovejši svezjen ameriških in kanadskih sankcij ovira prizadevanja za rešitev krize v Ukrajini. »Namen sankcij je ovirati politični proces,« je v odzivu na sankcije zapisalo ministrstvo. »Washingtonu in Ottawi priporočamo, naj razmisli o posledicah tovrstnih dejanj,« so opozorili in zagrozili s povračilnimi ukrepi.

V Moskvi so še izpostavili, da je Krim nedeljiv del Rusije in da se ruski narod ni in se nikoli ne bo uklonil zunanjemu pritisku.

Ameriške in kanadske sankcije sledijo podobnim, ki jih je v četrtek uvedla EU in so začele veljati včeraj. Prepovedana so vsa evropska vlaganja na Krimu ali v Sevastopolu, evropska podjetja in podjetja s sedežem v EU pa ne smejo več kupovati nepremičnin na Krimu, financirati tamkajšnjih podjetij ali zagotavljati storitev zanje. Skupno je Bruselj zamrznil premoženje 28 podjetij in organizacij, 132 posameznikom pa je EU zamrznila bančne račune. (STA)

VATIKAN - Imenoval ga je papež Frančišek

Jean-Louis Tauran novi kamerlengo

VATIKAN - Papež Frančišek je za novega kamerlenga imenoval francoskega kardinala Jean-Louisa Taurana. 71-letni Tauran je od leta 2007 vodil papeški svet za medverski dialog, na položaju pa bo nasledil kardinala Tarcisia Bertoneja, ki je ta mesec dopolnil 80 let in ne more več sodelovati v konklavu oz. volitvah novega papeža. Tauran je 13. marca 2013 z balkona na Trgu sv. Petra sporočil izvolitev kardinala Jorgeja Maria Bergoglia za novega papeža, ki si je izbral ime Frančišek.

Francoski kardinal, ki boleha za Parkinsonovo boleznijo, je zelo ugleden vatičanski diplomat, poliglota in oboževalec Bachove glasbe. Leta 1990, ko je bil star 47 let, je postal najmlajši duhovnik na čelu vatičanske diplomacije v novejši zgodovini Cerkve.

Kamerlengo je v Vatikanu upravnik mestnih dohodkov, zakladnik, običajno najstarejši kardinal, ki po smrti ali odstopu papeža opravlja tekoče posle apostolskega sedeža do izvolitve novega poveljarja Katoliške cerkve. V tem času sicer ne sme sprejemati pomembnih odločitev ali spreminjati stališč Cerkve.

Jean-Louis Tauran

Spravili na svet dojenčka možgansko mrtve matere

MILAN - Zdravniki so včeraj spravili na svet dojenčka možgansko mrtve matere. Zahteven poseg s carskim rezom je potekal v bolnišnici San Raffaele, kamor je 36-letna ženska prispela zaradi nenadne možganske krvavitve 21. oktobra, in sicer v 23. tednu nosečnosti. Zdravniki so jo pri življenju umetno ohranjali, dokler niso presodili, da ima zarodek zadostne možnosti za preživetje.

Novorojenček, ki je tehtal 1,8 kilograma, je po navedbah zdravnikov v dobrem stanju. Po rojstvu so organe njegove matere namenili za transplantacijo. »Celotna bolnišnica je ob uspešnem porodu zadovoljna, a žalosti družine ne gre pozabiti,« so v izjavi dejali v bolnišnici.

Rešili 194 sirskih migrantov

RIM - Italijanska obalna straža je rešila 194 sirskih migrantov, katerih čoln je na poti iz Turčije v Italijo naletel na težave. Po navedbah italijanske obalne straže so za posredovanje prosile grške oblasti. Migrante so približno 240 kilometrov od italijanske obale rešili v petek. 30 metrov dolga trgovska ladja se je namreč potapljala. V operaciji je sodelovala tudi ladja iz operacije Triton, ki jo je agencija EU za varovanje mej Frontex 1. novembra začela v Sredozemskem morju. Med migranti je bilo 23 žensk, pri čemer sta bili dve nosečji, ter 38 otrok.

ITALIJA - Tretji dan potresnega delovanja v Toskani

V Chiantiju se še trese

Več kot 200 ljudi je preživelo zadnjo noč na prostem - Doslej le manjša gmotna škoda

FIRENCE - Na območju Chiantija v Toskani je včeraj kakih 200 ljudi preživelo noč na prostem: v avtomobilih, šotorih ali strukturah, ki jih je namestila krajevna civilna zaščita, potem ko so se začela tla med Firencami in Sieno tresti.

Tresenje je tako rekoč stalno. Le v noči na soboto so se tla za nekaj ur umirila, zarana pa je začelo spet tresti. Najbolj močan sunek je dosegel jakost 3,5 po Richterjevi lestevici.

V dveh dneh tresenja ni bil nihče ranjen. Tudi gmotna škoda no velika. Le z nekaterih poslopij se le oluščil omet. Prebivalstvo je vsekakor zaskrbljeno zaradi stalnega tresenja.

RIM - Po uspešnem prizadevanju poslanke Tamare Blažina

Z zakonom o stabilnosti prenos sredstev za manjšino na upravo FJK

Finančna postavka za zakon 38 sredi splošnega klestenja ostala neokrnjena

Po zelo dolgem in mučnem postopku, je včeraj pozno ponoči senat končno izglasoval zakon o stabilnosti in to z zaupnico na maksimamandma, ki ga je včeraj pozno popoldan predstavila vlada. (O tem sicer v današnjem dnevniku pišemo na drugi strani). Zaradi preštevilnih vsakovrstnih popravkov je zadeva romala iz pristojne proračunske komisije neposredno v avlo in tam si je vlada prevzela odgovornost črtanja marsikaterega amandmaja, saj je v to posegel sam Renzi. Sedaj je na vrsti še poslanska zbornica, ki bo v naslednjih dneh sprejete ukrepe potrdila.

Zaradi vsega tega nadvse kompleksnega postopka je toliko bolj razveseljivo dejstvo, da je končno prodrli, za slovensko manjšino zelo pomemben popravek, ki ga je pripravila poslanka Tamara Blažina in ga je vlada vključila v svoj maksimamandma, s katerim bo odločitev razporeditve finančnih sredstev zakona 38/2001 prenesena iz finančnega ministrstva na deželo FJK.

Na tak način bo deželna vlada s

pomočjo posvetovalne komisije lahko porazdelila, ob upoštevanju raznih priorit in glede na dejanske potrebe, finančno dotacijo, ki za leto 2015 predvideva okrog 9,3 mln. evrov v korist členov 8,16 in 21. To je velika pridobitev, ki bo omogočala bolj fleksibilno uporabo sredstev in možnost kljubovanja hujšim krizam, kot jo nedvomno že dalj časa doživlja Primorski dnevnik. Istočasno predstavlja velik uspeh tudi dejstvo, da bodo v času zelo hude finančne gospodarske krize manjšinska sredstva ostala neokrnjena, kar je v postavkah zakona o stabilnosti 2015 prava redkost.

V tem smislu želi poslanka Blažina izraziti zahvalo vsem sogovornikom, ki so prepričano podprli njen amandma in sicer poslancem in senatorjem Demokratske stranke, predvsem kolegom Ettoreju Rosatu in Francescu Russu, odločilni opori državnega podtajnika na ministrstvu za finance posl. Barretti in seveda vsem tistim visokim predstavnikom Slovenije, ki so zelo pozorno in aktivno sledili celotnemu postopku.

Poslanka Tamara Blažina je ob odobritvi pomembnega amandmaja izrazila zadovoljstvo

KROMA

POSTOJNA

V postojnski jami letos presežena kvota 600 tisoč

POSTOJNA - Postojnska jama je ta teden sprejela že 600.000-ega obiskovalca v letošnjem letu. Do konca leta naj bi to svetovno čudo obiskalo predvidoma 620.000 obiskovalcev, je na novinarski konferenci razkril predsednik uprave družbe Postojnska jama Marjan Batagelj. Magično mejo je s svojim obiskom prebila Lana Lonich iz Los Angelesa, ki so jo v Postojnski jami ob tem tudi nagradili. V enem od največjih slovenskih turističnih biserov bodo leto za več kot 600.000 obiskovalci zaključili prvič po letu 1990.

V Postojnski jami letošnje leto ocenjujejo kot izjemno uspešno. »Število obiskovalcev bo v letošnjem letu prvič po letu 1990 večje od 600.000, skupaj z ostalimi znamenitostmi pa bo doseglo skoraj število 900.000,« so iz podjetja sporočili ta teden. Veliko obiskovalcev pričakujejo tudi v prihodnjih dneh, ko bo jama že petindvajseti gostila žive jaslice.

Postojnsko jamo še vedno obišče največ Italijanov, sledijo jim obiskovalci iz Južne Koreje, Nemčije, domači slovenski gostje, Japonske, Poljske, Izraela, Avstrije, Velike Britanije, ZDA, Madžarske, Nizozemske, Francije, Španije, Rusije, Hrvaške, Tajvana in Kitajske. Po Batageljevih besedah je v letošnjem letu močno poraslo število obiskovalcev iz oddaljenih dežel Daljnega Vzhoda, Južna Koreja je po številu obiskovalcev celo na drugem mestu. Zavedajo se, da bo potrebno več narediti predvsem za to, da bi privabili več gostov iz sosednjih držav, ki do Postojne nimajo prav daleč.

»Velik problem Slovenije je tranzitni turizem. Obiskovalci iz oddaljenih dežel prihajajo na obisk Postojnske jame iz drugih držav, zato pri nas ne ustvarjajo prenočitev. Prav to je tisto, kar bi v prihodnje radi popravili,« je še dejal Batagelj.

Sicer pa je ta teden 600.000 obiskovalca postala Lana Lonich, ki prihaja iz Los Angelesa in je Postojnsko jamo obiskala z možem Yogijem in hčerko Aniko. Po ogledu jame jih je na izhodu pričakal predsednik upravnega odbora Marjan Batagelj, ki je gostjo presenetil z nagradami.

Lonichova je sicer rojena v Zagrebu, po očetu pa je slovenskega rodu. Kot je povedala, je Postojnsko jamo obiskala že kot otrok, obisk pa se ji je tako vtisnil spomin, da se je odločila pripeljati tudi družino.

TRST - Letni obračun deželnega zakonodajnega organa

Predsednik Iacop zadovoljen z delom Deželnega sveta

TRST - Predsednik Franco Iacop je včeraj s podpredsednikoma Igorjem Gabrovcem in Paridejem Cargneltijem na predprazničnem srečanju z novinarji podal enoletni obračun deželnega sveta. V letu, ki se izteka, je skupščina odobrila 28 zakonov, odnosi med večino in opozicijo so bili vseskozi tvorni in korektni, je ocenil Iacop, ki je skupaj s kolegi v letu 2014 veliko truda vložil v zaščito avtonomije in posebnosti Furlanije-Juljske krajine. Boleča točka je bil škandal o neupravičenih stroških svetniških skupin, v katerega so vpleteni nekdanji in tudi sedanji deželni svetniki. Iacop je glede tega vprašanja obljubil še strožji nadzor, potem ko je sicer deželni parlament dejansko že izničil te stroške.

PORTOROŽ - Nova pobuda tržaške Slovenke

Slaščičarna Opera na glavni promenadi podjetniški podvig Stefanije Marsič od Domja

PORTOROŽ - Na glavni promenadi v turističnem Portorožu je v prejšnjih dneh odprla svoja vrata slaščičarna Opera. Gre za gospodarski podvig tržaške Slovenke Stefanije Marsič od Domja, ki je skupaj z mojstrom Fabiom Savarinom uresničila svoje podjetniške sanje. Po večletnem nabiranju izkušenj v priznanih slaščičarnah in pekarnah v Trstu sta se namreč odločila za ustanovitev lastnega podjetja, kar predstavlja v času gospodarske krize še dodaten izziv.

Novopečena podjetnika zato ciljata predvsem na visoko kakovost italijanske slaščičarske tradicije in na prijaznost osebja. Pri upravljanju slaščičarne jima bodo pomagali družinski člani. Svojim gostom in obiskovalcem bosta postregla s številnimi sladkimi dobrotami ter klasičnimi in modernimi tortami. Specialiteta hiše bo drobno pecivo (mignon) in monoporcijne tortice. V jutranjih urah bodo ob kavi Qubik postregli sveže pečene rogljičke in krofe, enkrat tedensko pa bo happy hour s koktajli in slanim pecivom. Gostom bodo na voljo dnevni časopisi, med katerimi ne bo izostal Primorski dnevnik, ter brezplačna medmrežna povezava wi-fi. Pri ustanavljanju podjetja in reševanju birokratskih zapletov sta se podjetnika naslonila na Obrtno podjetniški Servis Koper, podružnico Slovenskega deželnega gospodarskega združenja.

Slaščičarna Opera v Portorožu (Obala 63) bo odprta vsak dan od 9. do 20. ure, ob sobotah pa do 22. ure. Naročila sprejemajo na telefonski številki 00386-8-2058095.

Na fotografiji: Stefania Marsič in Fabio Savarin s sodelavci.

SLOVENIJA

Agencija S & P izboljšala oceno

LJUBLJANA - Bonitetna agencija Standard & Poor's je izboljšala izglede za Slovenijo z negativnih v stabilne in potrdila dolgoročno in kratkoročno kreditno oceno države pri A-/A-2. Izboljšala je tudi napoved gospodarske rasti. V eni od treh vodilnih bonitetnih agencij na svetu so obete za Slovenijo poslabšali iz stabilnih v negativne konec letošnjega junija. Kot glavni razlog za to so takrat navedli politična tveganja v luči prihajajočih predčasnih volitev.

Zdaj bonitetna agencija ocenjuje, da izvolitev nove koalicijske vlade pomeni zmanjšanje političnega tveganja in s tem boljše pogoje za gospodarsko rast, so najnovejšo, v petek objavljeno oceno, povzeli na finančnem ministrstvu. Pri Standard & Poor's so hkrati oceno gospodarske rasti Slovenije za obdobje 2014 do 2016 izboljšali z 0,9 odstotka na 1,5 odstotka. Stabilna ocena odraža pričakovanja bonitetne agencije, da bo vlada Mira Cerarja nadaljevala s fiskalno konsolidacijo, sanacijo in prestrukturiranjem bančnega sektorja ter implementacijo strukturnih reform in privatizacijo podjetij v državni lasti, pravijo na ministrstvu.

Pri agenciji so tudi zapisali, da bi v primeru poslabšanja obetov za gospodarsko rast, odmika od fiskalne konsolidacije ter zmanjšanja trdnosti vladne koalicije, ki bi pomenila manj predvidljive ekonomske politike in odmik od lastnega programa vlade, verjetno lahko prišlo do spremembe kreditne ocene Slovenije.

Vlada je nadaljevanje fiskalne konsolidacije, ki jo izvaja skozi sprejeti rebalans proračuna za leto 2014, sprejetje izhodišč in pripravo proračuna za leto 2015, zastavila skladno s sprejetimi zavezami do EU in naporji za dosego srednjeročne izravnosti proračuna. To pomeni, da bo Slovenija v letu 2015 skozi dialog s socialnimi partnerji zmanjšala primanjkljaj pod tri odstotke bruto domačega proizvoda. Vlada prav tako nadaljuje z ukrepi za krepitev bančnega sistema in s privatizacijo podjetij v državni lasti, še ugotavlja bonitetna agencija.

OBČINA TRST - Po sprejetju popravka k stabilizacijskemu zakonu senatorja Francesca Russa

Cosolini: Staro pristanišče bo končno sestavni del mesta

Staro pristanišče bo lahko končno postalo sestavni del mesta. Konec je dolgoletne politike imobilizma, ki je vselej zatrla vsako razvojno zamisel glede stare luke in tudi mesta nasploh. Preselitev 60 hektarjev iz državne domene pod okrilje tržaške občinske uprave predstavlja skratka zgodovinski trenutek, ki odpira morda še neslutene možnosti za Trst in sploh širše zaledje.

Tržaški župan Roberto Cosolini, ki je 29. septembra leta 2012 priredil pohod za razvoj starega pristanišča od Velikega trga do 4. pomola, je bil včeraj zelo zadovoljen. Na tiskovni konferenci na županstvu, ki sta se je udeležila tudi tržaška občinska odbornika za javna dela Andrea Dapretto in za urbanistično načrtovanje Elena Marchigiani, je poudaril, da se je s sprejetjem popravka senatorja Francesca Russa k stabilizacijskemu zakonu v senatu končno razvozlati voz, ki je 30 let preprečeval vsako pobudo v starem pristanišču. Kljub odporu nekaterih konservativnih krogov, ki bodo skušali nedvomno še postavljati polena pod nogo, je zdaj vsaj jasno, da bo to del mesta. To območje ne bo torej več v pristaniške namene, ampak bodo lahko na njem nastale stanovanjske, produktivne, trgovske ali druge dejavnosti. Razvilo se bo skratka tako, kot se razvijajo vsa mesta, je dejal Cosolini. Potrebno bo vsekakor tesno sodelovanje javnih uprav oziroma institucij, še posebej bodo potrebni priznani strokovnjaki, ki bodo lahko prispevali zamisli in načrte glede morebitne namembnosti raznih območij starega pristanišča, kot je na to opozorila tudi odbornica Marchigianijeva. Dejstvo, da bo moralo staro pristanišče postati eno z mestom, pa bo prvi izziv za načrtovalce.

Načrtovanje »novega« starega pristanišča in v bistvu tudi novega Trsta bo zahtevalo čas in trud, je še povedal župan, ki se je zahvalil senatorju Russu, deželni predsednici Debori Serracchiani, poslancu Ettoreju Rosatu in ministrskemu predsedniku Matteu Renziju. Russu sta se zahvalila tudi deželna tajnica Demokratske stranke Antonella Grim in tržaški tajnik DS Štefan Čok, ki sta poudarila, da je to zgodovinski preobrat za Trst. Zdjaj bo vsekakor nujno novo urbanistično načrtovanje oz. usklajevanje vsebin novega prostorskega na-

črta, potrebno bo povezovati storitve in tudi privabiti tuje vlagatelje. V ta namen bodo ustanovili tehnično omizje z vsemi udeleženi dejavniki, začeni z novim predsednikom tržaške Pristaniške oblasti, ki naj bi bil znan v kratkem, je napovedal Cosolini. Pot je seveda še dolga, a začetki je treba takoj, je dodal in zavrnil govorice, češ da so na obzoru gradbene špekulacije. Staro pristanišče se bo razvijalo kot mesta, kjer so trgovine, uradi, stanovanja, hoteli in tako naprej, je razložil. Prehod starega pristanišča pod občinsko last ni namreč privatizacija, ampak prehod z enega na drug javni interes. Poleg premestitve prostocarinске cone iz starega pristanišča na drugo lokacijo, ki jo bo lahko odredil vladni komisar, pa je Cosolini tudi spomnil, da bo morala tržaška občinska uprava izkupiček prodanih nepremičnin posredovati Pristaniški oblasti ali vlagati v pristanišče oz. v novo prostocarinško območje.

Aljoša Gašperlin

Tiskovna konferenca tržaškega župana Roberta Cosolinija. Ob njem občinska odbornika Andrea Dapretto in Elena Marchigiani

FOTODAMJ@N

STARO PRISTANIŠČE - Javno srečanje senatorja DS v kavarni San Marco

Russo: Zgodovinski dogodek za Trst Kričanje in žvižganje zagovornikov STO

Senator Francesco Russo na tiskovni konferenci

»Ubijalci«, »prodani«, »požrešneži«, »mafijci«, »okupatorji«, »sramota« take in podobne žaljivke ter vzklike Svobodnemu tržaškemu ozemlju in proti Italiji so morali včeraj dopoldne v kavarni San Marco poslušati senator Demokratske stranke Francesco Russo in drugi vidni predstavniki tržaške leve sredine na čelu z županom Robertom Cosolinijem, številnimi občinskimi odborniki in svetniki ter drugimi. Kavarno, kjer je Russo orisal svoj včeraj sprejeti popravek o možnosti selitve prostocarinškega območja iz starega pristanišča in predaje večjega dela le-tega Občini Trst, je namreč poleg Russovih podpornikov napolnila tudi množica vse prej kot tihih zagovornikov Svobodnega tržaškega ozemlja, ki so senatorja DS večkrat prekinili s kričanjem in žvižgi.

Za Russa je deblokada starega pristanišča, ki jo prinaša njegov popravek k stabilizacijskemu zakonu, zgodovinski dogodek za Trst. Popravek predvideva možnost, da prefekt lahko po potrebi odredi selitev prostocarinškega območja iz starega pristanišča na drugo lokacijo, ter predajo glavnine območja starega pristanišča (v državni lasti bodo ostali pomoli, Adriaterminal in obalni pas pristanišča) Občini Trst. Tako bo po Russovih besedah v starem pristanišču mogoče načrtovati najrazličnejše dejavnosti, vključno s pristaniškimi. Gre za bel list, ki ga lahko skupaj porišemo, medtem ko je treba izraz »no se pol« zbrisati iz slovarja, je dejal senator, ki pa očitno ni prepričan zagovornikov STO, med katerimi so bili predsednika oz. predstavniki gibanj, ki se sklicujejo na svobodni Trst, Roberto Giurastante, Vito Potenza, Paolo Deganutti, publicist Paolo G. Parovel, zgodovinski independentist Giorgio Marchesich in drugi, ki so bili seveda povsem drugačnega mnenja kot Russo. Tako je Deganutti med drugim izrazil bojazn, da bo prišlo do privatizacije skupne lastnine ter se zavzel za izvajanje mirovne pogodbe iz leta 1947 (s posebnim ozirom na osmo priložilo, ki ureja vprašanje pristanišča), ki ustanavlja STO ter za oblikovanje prostocarinškega območja, ki bo ustvarilo delo. Parovel je na senatorja naslovil vrsto vprašanj, v katerih je problematiziral predvsem pri-

stojnosti italijanske vlade, ki naj bi bila le fiduciarna upraviteljica tržaškega ozemlja brez zakonodajnih pristojnosti, pa tudi namignil, da bi celotna operacija lahko služila drugim, manj plemenitim interesom, med katerimi je omenil tudi pranje denarja. Giurastante je Russovo potezo označil za »mednarodni zločin« in dodal, da senator krši tudi italijansko zakonodajo, katere del je mirovna pogodba. V odgovor je Russo dejal, da dokler se kaka višja instanca ne izreče drugače, veljajo italijanski zakoni in če njegov popravek ni v skladu z zakonodajo, bo nekdo to tudi dokazal. S sprejetim popravkom je želel v parlamentu nekaj narediti za svoje mesto, ne izogiba pa se izmenjavi mnenj, zato je tudi sprejel vabilo Vita Potenze k udeležbi na televizijskem soočenju z zagovorniki STO. Senator DS pri tem ni imel lahkega dela, saj ga je del prisotnih stalno prekinjal z vzkliki in žvižgi, ki si jih je prislužil tudi bivši evropski poslanec Giorgio Rossetti, ki je Russa podprl in dejal, da bi morali biti zagovorniki STO zaradi sprejetja popravka zadovoljni, saj je bil lastnik starega pristanišča do včeraj italijanska država, zdaj pa bo suverenost prešla na Občino Trst.

O Russovem popravku pa se včeraj ni govorilo samo v kavarni San Marco. Tako je senator skupine za avtonomije Lorenzo Battista izrazil upanje, da bo to priložnost za organsko soočenje o vprašanju pristanišča in preglednosti pri nadaljnjih korakih, saj to zahtevajo bližnja preteklost tega območja, ščepec tržaške miselnosti, da se ne sme nič narediti, in vsedrjavni politični scenarij, ki ga načenuje mračne povezave med upravitelji in poslovnici. Deželni predsednik okoljevarstvene organizacije FareAmbiente Giorgio Cecco pa je izrazil zaskrbljenost glede bodoče namembnosti območja starega pristanišča, pri čemer svari pred možnostjo gradnje novih stanovanjskih zgradb ali trgovskih središč in se zavzema za to, da bi v starem pristanišču našle mesto razširjena pristaniška dejavnost, visoka tehnologija, zelena ekonomija, usposabljanje za plovbo, zaščita morskega habitata in tematska razstava. (iz)

FERNETIČI - Včeraj zjutraj nova prometna nesreča

Trčila v karabinjerski avto

Šlo je za italijansko in romunsko vozilo - Brez poškodovanih - Na tržaških cestah več manjših nesreč

Ozko grlo na nekdanjem mejnem prehodu pri Fernetičih je spet terjalo prometno nesrečo. V karabinjerski patroljni avtomobilu, ki je izvajal rutinsko kontrolo na italijanski strani, sta namreč včeraj zjutraj okoli 9. ure trčila kar dva avtomobila, eden z italijansko, drugi pa z romunsko registrsko tablico, vozila pa sta po avtocesti proti Sloveniji. Eno od dveh vozil se je »sprehodilo« po motornem pokrovu karabinjerskega vozila (na sliki FOTO DAMJ@N). Nihče se, k sreči, ni poškodoval. Drugače se je včeraj na tržaških cestah pripetilo več manjših nesreč, ki na srečo niso terjale žrtve ali huje poškodovanih. Tako je na Drevoredu Ippodromo okoli 10.30 avtomobil trčil v moped, malo po 11. uri pa sta avtomobila trčila na pokrajinski cesti pri Gabrovcu malo po ožini v smeri proti Šaležu.

NOVE ZAMISLI - Razvil jo je Alex Skerlavaj za bar InnCentro

Aplikacija za skodelico kave

V baru InnCentro v Ul. Ponchielli je mogoče odslej plačati skodelico kave Qubik s pametnim telefonom. Za to je dovolj sneti aplikacijo InnCentro s spletnih trgovin iStore oziroma PlayStore in bomo lahko v omenjenem baru kupili virtualno kartico za deset kav, enajsto pa bomo prejeli zastoj. V prihodnosti bo dovolj posredovati pri blagajni pametni telefon ali tablični računalnik.

Novo aplikacijo so uradno predstavili včeraj dopoldne v baru InnCentro, že po nekaj urah pa je žela velik uspeh, saj so zabeležili več kot sto uporabnikov. Aplikacija je ne nazadnje zelo preprosta (za uporabo, v resnici se zanjo skriva zahtevno delo): sprva je potrebna registracija, nato je treba plačati vnaprej kave. To lahko storimo neposredno prek znane aplikacije PayPal ali pri blagajni bara. Postopek je isti, ki ga uporabljamo za telefonske kartice. Ko bomo nato uporabljali aplikacijo, bomo lahko plačali eno ali več kav, lahko bomo tudi po-

Z leve Massimiliano Lazzari, Diego Vidiz in Alex Skerlavaj

FOTODAMI@N

nudili kavo prijateljem.

Zamisel za aplikacijo je nastala spomladi pred odprtjem novega bara InnCentro. Nanjo je prvi pomislil njegov lastnik Massimiliano Lazzari, zamisel pa se je nato razvila skupaj s

predstavnikom podjetja Qubik Diegom Vidizem in lastnikom spletne agencije Delex Alexom Skerlavajem. Qubik je inovativna znamka kave: aplikacija in kava Qubik sta zato odlična kombinacija, je ocenil Skerlavaj.

Po več srečanjih so se tako odločili razviti aplikacijo in jo poskusno uporabljati v Trstu. Aplikacijo je razvil Skerlavajevo podjetje Delex, ki se sicer ukvarja z izdelavo spletnih strani in mobilnih aplikacij ter ponudbo storitev v oblaku.

Našim strankam skušamo vselej nuditi kaj novega, je še povedal Lazzari. Aplikacija, ki je prva te vrste v Italiji, bo po njegovem mnenju uspešna, ker uporablja pametne telefone in tablične računalnike vedno več ljudi. Sicer se ne bodo pobudniki omejili na Trst, saj so zanimanje že pokazali lastniki nekaterih drugih lokalov. Poleg tega bi lahko aplikacijo, ki je zdaj namenjena za kavo, v prihodnosti še razvili in uporabljali tudi za druge proizvode, od piva do vina ali sladoleada.

Po poskusni fazi bo kmalu mogoče uporabljati aplikacijo tudi v nekem baru v Gorici, še prej pa naj bi jo začeli uporabljati v Ljubljani.

A.G.

Iskanje osebe

Včeraj je v Trstu steklo iskanje osebe, pri čemer so si informacije, do katerih smo se sinoči dokopali, precej nasprotujoče. Po nekaterih vesteh naj bi šlo za deklico, ki se je bila malo pred 13. uro izgubila blizu Melare, po drugih vesteh pa naj bi iskali starejšo osebo, ki se je oddaljila od doma blizu Katinare. Sinoči se je iskanje razširilo na mestno središče.

Kradel je parfume

Policisti tržaške kvesture so v petek popoldne zaradi kraje ovadili 39-letnega slovenskega državljan G.T., ki so ga zalotili pri kraji parfumov v trgovini Coin na Korzu Italia. Moški je v torbo z dvojnimi dnom spravil deset steklenic parfuma, katerih skupna vrednost znaša 670 evrov. Početje so opazili varnostniki, ki so moškega ustavili po blagajni, naposled so prišli tudi pripadniki letedečega oddelka kvesture, ki so tatu ovadili, torbo pa zasegli.

Vrnili so ji moped

Policisti so v petek zvečer lastnici vrnili moped znamke malaguti, ki so ga ji bili neznanec ukradli v četrtek. Ukradeni moped je bil parkiran v Ul. Campanelle, opazila pa ga je prav lastnica, ki je poklicala policijo. Leta je ugotovila, da je vozilo nepoškodovano in da deluje ter ga naposled vrnili lastnici.

Šempolaj: le še danes božična razstava in sejem

SKD Vigred vabi še danes v Štalco v Šempolaju na božično razstavo slik Katerine Kalc, Štefana Turka, Vesne Benedetič, Rožice Nadlišek in Tadeja Sedmaka ter ročnih del, ki jih je izdelalo sedemnajst članic Kru-ta. Poleg tega je tudi božični sejem knjig in ročnih del z urnikom: od 9.30 do 11. ure in od 15.30 do 18. ure.

V torek, 23. decembra, pa bo ob 20.30 še zaključna pobuda Veselega decembra 2014 v Šempolaju, večer »Srečno«, na katerem bodo nastopili mladinska glasbena skupina Vigred »Kraški fenomeni«, duo Lupinc&Lupinc, skupine To smo mi, Rock na b'ndimi, Kraški muzikanti, Blue Kras, pevka Laura Budal in harmonikar Erik Purič. Večer bo tudi priložnost, da si bomo izmenjali voščila in nazdravili prihajajočemu letu 2015.

Fotografija in vino

Kulinarika in kultura sta na Krasu vse bolj tesno povezani. V soboto, 27. decembra, bodo v osmici pri Šemcu v Prečniku (hišna številka 3/b) odprli fotografsko razstavo Nataše Peric. Ljubiteljsko fotografino iz Šempolaja bo predstavila Elena Legiša, predsednica kulturnega društva Vigred. Začetek kulturnega večera pri Šemčevih, pri katerih odpirajo osmico od leta 1991, bo ob 18.30.

Uradi kvesture 27. decembra

Policija obvešča, da bodo v soboto, 27. decembra, uradi za potne liste, orožje in dovoljenja izjemoma delovali od 9. do 13. ure, urad za vložitev obrazcev za predajo zgradb pa med 8.30 in 10.30.

SV. IVAN - Veliko stoletno drevo v Bošketu ima dneve štete

Platana čaka na ... novo življenje

Resolucija rajonskega svetnika Edvarda Krapeža: iz debla »drevesa mušljeve« naj bi nastal kip - Resolucija soglasno odobrena

Levo velika platana v Bošketu; zgoraj Edvard Krapež; desno prodajalka in uživalci mušljeve na znani fotografiji Maria Magajne

Kaj vsega je videla velika platana v Bošketu v sto in več letih svojega življenja! Ko je bila še čisto mlada, na začetku dvajsetega stoletja, so mimo nje speljali tračnice prvega tržaškega tramvaja, tistega, ki je povezoval Bošket z Barkovljami. Tam je bila takrat tramvajeva končna postaja; šele leta pozneje so progo podaljšali vse do svetoivanske cerkve.

Sredi dvajsetega stoletja je ob platani vonjalo po mušljih, ki so jih v kioskih, pokritih s ceradami, pekli na štedilnikih in v mrzlih zimskih mesecih ponujali mimoidočim, da so si z njimi ogreli želodec in, še prej ... roke. Tako se je platane kmalu oprijel vzdevek »drevo mušljeve«, ki ga je platana obdržala tudi potem, ko je poulična ponudba toplih mušljeve odmrlna in jo je zamenjal pečen kostanj.

V času, ko je tam uspevala pivovarna, so okrog platane zavijali tovarnjaki, polni sodčkov piva, namenjenega

na vsedravnji trg. Potem ko je pivo usahnilo, so mimo mogočnega drevesa nekaj let krožili kamioni z materialom za gradnjo prvega trgovskega centra v mestu na takrat največjem gradbišču v vsej severovzhodni Italiji.

Vse to in še marsikaj drugega je videla platana v svojem stoletju. Na primer cele generacije slovenskih dijakov, ki jih je pot preko Bošketa vsako jutro vodila navzgor, ene po Vrdelski cesti, druge po drevoredu, do šolskih poslopij. Pa tudi domala vse, kar je slovensko športnega utripalo, je hitelo ob platani do Stadiona.

Ko so na Bošketo uredili križišče z uvedbo krožišča, je dobila platana svoj piedestal. Okrog debla so sezidali zidek, da se je drevo s tem podstavkom zazdelo mimoidočim še bolj mogočno.

Njena deset in več metrov visoka košata krošnja je dolgo kraljevala v Bošketu. Vse do nekaj let tega, ko so me-

stni strokovnjaki za drevesa ugotovili, da je začel zob časa neusmiljeno gristi platano.

Njihova diagnoza je bila zelo jasna: drevo umira, zdravila ni. Izdali so edini možni recept: zaradi varnosti bo treba platano posekati.

Velika platana še vedno kraljuje v Bošketu s svojimi golimi dolgimi vejami, lesenimi lovkami razpredenimi proti nebu. Koliko časa bo še vztrajala, ni znano. Njena usoda pa ni naltela na brezbriznost ljudi, ki tam blizu prebivajo.

Če bo treba platano podreti, naj na podstavku sredi krožišča vsaj nekaj ostane, da bo spominjalo na čas, ko je opazovala potek življenja skozi zadnje svetoivansko stoletje, si je rekel Edvard Krapež, rajonski svetnik Slovenske skupnosti v rajonskem svetu za Sv. Ivan, Kjadin in Rocol, in v sosvetu vložil resolucijo o »drevesu mušljeve«.

V njem je spomnil, da predstavlja platana nekakšnega drevesnega »strazarja« ob vhodu v svetoivanski rajon. Opozoril je, da so izvedenci občinskih tehničnih uradov obvestili rajonski svet o »stanju« drevesa, in napovedali, da ga bo treba podreti. Ob tem je izpostavil »zgodovinski in kulturni pomen drevesa, v senci katerega so se zbirali in dru-

žili stari prebivalci od Sv. Ivana, si tam privoščili mušlje ali pa počakali na prihod ali odhod takratnega tramvaja št. 2.«

Krapež je v resoluciji iznesel predlog: zakaj ne bi iz velike debla izdelali lesen kip, da bi tako platana na novo, umetniško zaživela? V tej luči dokument poziva tržaško občinsko upravo, naj preveri možnost za izdajo razpisa, namenjenega šolan in univerzi, za izdelavo lesenega kipa iz debla svetoivanskega »drevesa mušljeve.« V resoluciji je še zapisano, da je treba ob tem upoštevati »gospodarske zmogljivosti tržaške občine,« obenem pa je iznesena tudi zahteva o posaditvi novega drevesa, ko bo stoletna platana posekana.

Rajonski svet je predlog odobril soglasno že pred nekaj časa. Svetnik Krapež je ob tem izrazil zadovoljstvo v pričanju, da bo občinska prisluhnila zahtevi rajonskega sveta. V ta namen je - ob posredovanju tržaškega občinskega svetnika Slovenske skupnosti Igorja Svaba - že posegel pri občinskem odborniku za javna dela Andrei Daprettu in čaka na skorajšnje srečanje z odbornikom za kulturo Paolom Tassinarijem, da bi tudi njemu nakazal, kako bi lahko stoletni platani z umetniško roko vdahnili novo življenje.

M.K.

TRG SV. ANTONA - Včeraj mrgolelo ljudi Na božičnem sejmu tudi mnogi Slovenci

Na Trgu sv. Antona in bližnjih ulicah bodo še do božiča kraljevale stojnice, ki jih je v teh dneh obiskalo že mnogo ljudi. Včeraj dopoldne je kar mrgolelo ljudi, popoldansko sonce pa je še spodbudilo njihov priliv. Na božičnem sejmu so s svojimi stojnicami tudi letos mnogi Slovenci. V Ul. Caterina lahko kupimo copate, ki jih prodaja župan v beneški občini Sovodnja Germano Cendou s svojo družino (prva slika zgoraj), Martina Malalan z Opčin (kmetija Pures Oil) ponuja kraške zdravilne in aromatične rastline, mila, želišča idr. (slika v sredi), medtem ko pri obrtni stojnici Iglja (desno) prodajajo oblačila iz bombaža, ki jih proizvajajo v Sloveniji. Spomniti velja tudi na stojnico slovenske knjigarne in na tri stojnice iz Ribnice.

Včeraj danes

Danes, NEDELJA,
21. decembra 2014

TOMAŽ, ZAČETEK ZIME

Sonce vzide ob 7.42 in zatone ob 16.24 - Dolžina dneva 8.42 - Luna vzide ob 6.37 in zatone ob 16.18.

Jutri, PONEDELJEK,
22. decembra 2014

MATIJA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 13 stopinj C, zračni tlak 1022,6 mb ustaljen, vlaga 76-odstotna, veter severovzhodnik 4 km na uro, nebo rahlo pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 15 stopinj C.

OKLICI: Mattia Riffaldi in Eva Greco, Turan Dervis Gedikli in Emanuela Gulli, Bruno Romić in Germana Melon, Andrea Sorrentino in Alessandra Belleli, Ugo Pisani in Cristina Fatovich, Adriano Giubilei in Silvia Lodigiani, Stefano Sassi in Luisa Vidulich, Sheptim Krasniqi in Luisa Rupolo, Hysni Krasniqi in Anna Kuliskova, Paolo Gellini in Alida Furlan, Ernesto Mascucci in Gudrun Elfriede Martini, Marco Bandel in Elisa Tunini.

Lekarne

Nedelja, 21. decembra 2014

Lekarna odprta od 8.30 do 13.00
Ul. Baiamonti 50, Trg Gioberti 8, Trg Oberdan 2, Milje - Ul. Mazzini 1/A, Sesljan.

Lekarna odprta od 13.00 do 16.00
Ul. Baiamonti 50 - 040 812325, Trg Gioberti 8 - 040 54393, Milje - Ul. Mazzini 1/A - 040 271124, Sesljan - 040 208731 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarna odprta od 16.00 do 20.30
Ul. Baiamonti 50, Trg Gioberti 8, Trg Oberdan 2, Milje - Ul. Mazzini 1/A, Sesljan - 040 208731 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Trg Oberdan 2 - 040 364928.

Od ponedeljka, 22., do srede, 24.,
in v soboto, 27. decembra 2014:
Običajni urnik lekarn:

Lekarna odprta od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30
tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Oriani 2 - 040 764441, Barkovlje - Miramarski drevored 117 - 040 410928, Boljunec - 040 228124 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarna odprta od 19.30 do 20.30
Ul. Oriani 2, Barkovlje - Miramarski drevored 117, Trg Cavana 1, Boljunec - 040 228124 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Trg Cavana 1 - 040 300940.

**Četrtek, 25., in petek,
26. decembra 2014**

Lekarna odprta od 8.30 do 13.00
Ul. Oriani 2, Barkovlje - Miramarski drevored 117, Trg Cavana 1, Boljunec.

Lekarna odprta od 13.00 do 16.00
Ul. Oriani 2 - 040 764441, Barkovlje - Miramarski drevored 117 - 040 410928, Boljunec - 040 228124 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarna odprta od 16.00 do 20.30
Ul. Oriani 2, Barkovlje - Miramarski drevored 117, Trg Cavana 1, Boljunec - 040 228124 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Trg Cavana 1 - 040 300940.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaskih bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

AMBASCIATORI - 16.20, 18.10, 20.00, 22.00 »Il ragazzo invisibile«.

ARISTON - 10.30 »Frozen - Il regno di ghiaccio«; 16.30, 18.45, 21.00 »Pride«.

CINEMA DEI FABBRI - 15.30, 17.00 »La storia di Cino«; 18.30, 21.45 »Master of the Universe«; 20.00 »L'immagine mancante«.

FELLINI - 11.00, 15.00, 16.45 »I pinguini di Madagascar«; 18.30, 20.30, 22.20 »St. Vincent«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.15, 18.00, 20.00, 21.45 »Magic in the Moonlight«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Jimmy's hall«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.30, 18.45, 21.10 »Storie pazzesche«.

KOPER - PLANET TUŠ - 13.40, 18.45 »Butec in butec da«; 18.30, 20.00, 21.00 »Eksodus: Bogovi in kralji«;

17.50 »Francozinje«; 17.40 »Hobbit: bitka petih vojska«; 16.20, 19.10, 20.30 »Hobbit: bitka petih vojska 3D«; 16.00 »Hrestač«; 15.20 »Igre lakote: Upor - 1. del«; 14.40 »Ježek in vran pričarata Božič«; 14.00, 16.00, 18.00, 20.10 »Paddington«; 14.45, 16.40 »Pinguini z Madagaskarja«; 13.45, 15.40 »Pinguini z Madagaskarja 3D«; 21.20 »Preden zaspiš«.

KOSOVELOV DOM SEŽANA - 16.00 »Čebelica Maja 3D«; 18.00 »Noč kratkih filmov - za otroke«; 20.00 »Noč kratkih filmov - za odrasle«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 11.00, 15.00, 17.30, 20.00, 21.30 »Lo Hobbit - La battaglia delle cinque armate«; Dvorana 2: 11.00, 15.00, 16.00, 17.45, 19.40 »Big Hero 6«; 15.00, 22.15 »Ma tu di che segno sei?«; Dvorana 3: 11.00 »I pinguini di Madagascar«; 16.40, 18.30, 20.20, 22.20 »Il ricco, il povero e il maggiordomo«; 16.15, 18.45, 21.30 »L'amore bugiardo«; Dvorana 4: 11.00 »Il mio amico Nanuk«; 16.40, 18.30, 20.20, 22.15 »Un natale stupefacente«; 11.00, 15.00 »Un gatto a Parigi«.

SUPER - 17.10, 21.15 »Interstellar«; 16.00, 20.00 »Un gatto a Parigi«.

THE SPACE CINEMA - 11.10, 13.20, 15.35, 17.50, 20.05, 22.15 »Il ragazzo invisibile«; 11.05, 15.30, 18.25, 21.20 »Lo Hobbit - La battaglia delle cinque armate«; 22.05 »Lo Hobbit - La battaglia delle cinque armate 3D«; 10.50, 13.05, 15.20, 17.35, 19.50 »Big Hero 6«; 11.10, 15.40, 18.40, 21.40 »L'amore bugiardo«; 11.00, 13.20, 15.40, 17.50, 20.00, 22.10 »Un natale stupefacente«; 11.00, 13.15, 15.30, 17.45, 20.00, 22.10 »Il povero, il ricco e il maggiordomo«; 11.10, 13.20, 15.30, 17.40 »I pinguini di Madagascar«; 19.45, 21.50 »Ma tu di che segno sei?«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 15.00 »Big Hero 6«; 17.00, 19.40 »Lo Hobbit - La battaglia delle cinque armate«; 22.20 »Un natale stupefacente«; Dvorana 2: 15.00 »Lo Hobbit - La battaglia delle cinque armate«; 17.40, 20.30 »L'amore bugiardo«; Dvorana 3: 16.15 »Big Hero 6«; 14.30, 18.15, 20.00 »Un natale stupefacente«; 21.50 »Lo Hobbit - La battaglia delle cinque armate 3D«; Dvorana 4: 14.45 »Il ragazzo invisibile«; 16.30, 20.20, 22.20 »Il ricco, il povero e il maggiordomo«; 18.20 »Big Hero 6«; Dvorana 5: 14.50 »L'amore bugiardo«; 17.45, 20.15, 22.10 »Il ragazzo invisibile«.

DANES ZJUTRAJ ODPRTA SLAŠČIČARNA

Pekarna
Paolo Bukavec
Slaščičarna

PROSEK, 160 - TEL. 040/225220

PANETONI, PANDORO, TRONCHETTI,
PINCE, POTICE, PRESNIZ IN DRUGE
BOŽIČNE SLADICE

**Voščimo Vam sladek Božič in
slastno leto 2015!**

www.paolobukavec.it

Restauracija Picerija Bowling Duino
Praznuj Novo leto z nami
Sprejemamo rezervacije za Silvestrsko večerjo

Ples z ansamblom
Souvenir

tel. 040208362 Med prazniki
odprto vsak dan

Svojim strankam se zahvaljujemo za zaupanje!
Voščimo vam lepe praznike in srečno novo leto 2015!

Vse za ogrevanje, vodovodne napeljave, sončne in alternativne sisteme

termoideale
Geom. GIANCARLO FORAUS

Brezplačna številka
800 913 420

Obrtna cona Dolina 547/1 (TS)

info@termoideale.it

www.termoideale.it

DANES - Ob 17. uri

Koncert »Glasba in otroštvo« namenjen vsem generacijam

Pravljicne note bodo danes (nedelja, 21. decembra) ob 17. uri zaznamovale glasbeni popoldan v dvorani Teatro Piccola Fenice v ulici San Francesco, 5. Dolgoletni niz koncertov zvezde repatice društva Nova Academia predstavlja namreč glasbeno in literarno popotovanje za otroke in odrasle z naslovom »Glasba in otroštvo«. Pripovedi Lehmana, Dostojevskega, De Brunhoffa in ruske pravljice se bodo povezale z glasbo Prokofjeva, Coree, Poulenca. Protagonista bosta recitatorka Alda Sosič in pianist Luca Ferrini, ki nam je razložil, da ima projekt za seboj že večletno zgodbo:

»Zamisel je nastala v sezoni 2000/2001 Glasbene Mladine Slovenije za cikel, ki je namenjen otrokom od 3. do 12. leta. S predstavo sva gostovala po šolah in najine glasbene pravljice so bile kar osem let prisotne v teh programih. Takrat so bili protagonisti Bikec Ferdinand, Medvedek Peron in slonček Babar. Italijanska različica izvedbe, ki jo bova predstavila v tem okviru, je nastala leta 2002. Letos je glasbena pravljica vezna tema Koncertov zvezde repatice, zato se je ta projekt ujemal naravnost idealno. V tej predstavi povezujeva pravljice in pripovedi s primernim glasbenim komentarjem.«

Koncert je namenjen vsem, ne samo otrokom. (ROP)

V torek božični koncert v Gropadi

Predbožično vzdušje se učinkovito prenaša tudi skozi pesem. Praznično vzdušje, veselo razpoloženje, prijetno druženje. Vsi ti elementi lahko pričarajo zelo zanimive večere. Eden od takih bo nedvumno v Gropadi v torek, 23. decembra, na predvečer božične vigilije. Božično vzdušje bosta v prostorih GZ Skala skupaj obudila domači Mlvs Anakrousis iz Gropade pod vodstvom Jarija Jarca in doberdopski gosti, MePZ Hrast pod vodstvom Hilarija Lavrenčiča. Božično-novoletni koncert v organizaciji gropajske mladinske vokalne skupine nosi ime Združeni v melodiji, na sporedu bo v torek, 23. decembra, ob 20.30.

Celoten večer bo seveda prepređen s predbožičnim duhom in bo zato tudi enkratna priložnost za izmenjavo voščil in lepih želja ob začetku tako pričakovanega prazničnega obdobja. (ač)

OBČINA TRST - Srečanje s krajanji ob sodelovanju Kmečke zveze

Pri Sv. Jakobu so nazdravili s fancli z dušo in prosekarjem

Na Svetjakobskem trgu so sinoči tržaška občina, Kmečka zveza in številni krajanji nazdravili božičnim in novoletnim praznikom. Predsednik Kmečke zveze Franc Fabec je uvodoma nakazal slastnost gastronomsko-enološke naveze s tržaško občinsko upravo v obliki Boletovega prosekarja in fanclov z dušo ter slaščicami proseške pekarnice Bukavec. Domače proizvode so številni prisotni la-

skavo ocenili, o čemer so - po pozdravu tržaškega župana Roberta Cosolinija - zgovorno pričali prazni pladnji in kozarci.

Cosolini je - ob prisotnosti domača vseh odbornikov njegove uprave - poudaril, da predstavljajo tovrstna srečanja priložnost za družabno srečanje krajanov, zato jih je občina priredila v posameznih rajonih.

NABREŽINA - Podelili štipendije iz sklada Dorčeta Sardoča

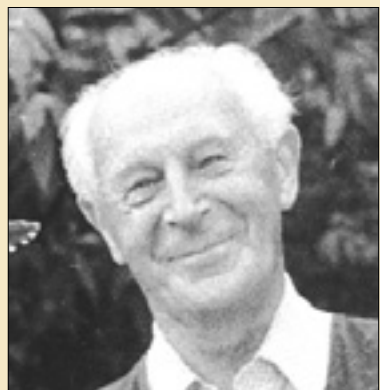
Štipendije v spodudo in pomoč mladim učencem in študentom

V rojstni hiši Iga Grudna so v petek podelili letošnje štipendije sklada Dorčeta Sardoča. Za šolsko leto 2014 - 2015 je sklad dodelil 11 štipendij. Prvih pet so prejeli učenci Dvojezične šole v Špetru Sara Finetti, Kristina Filipov, Andrea Garbaz, Greta Mal-lardo in Carlotta Qualizza.

Nadalje so pet štipendij prejeli univerzitetni študentje Greta Modula, Elisa Peric, Katerina Pertot, Elena Rita Pesaro in Ester Gaggi Slokar.

Štipendijo za podiplomsko izobraževanje je nadalje prejela Isabel Pasculin.

Štipendije sta podelila predsednik sklada Boris Peric in član upravnega odbora Edvin Forčić, podelitve pa sta se med drugimi udeležila tudi župana občin Nabrežina in Doberdob Vladimir Kukanja in Fabio Vizintin. Peric se je v nagovoru spomnil na lik Dorčeta Sardoča, pogumnega borca za narodne pravice, ki je bil kot pripadnik tigrovskega

Dorče Sardoč

protifašističnega gibanja na drugem tržaškem procesu obsojen na smrt in nato pomiloščen na dosmrtno ječo. Po njegovi zaslugi je nastal sklad, ki je mladim študentom v spodbudo in pomoč pri študiju.

Peric pa povedal, da je sklad Dorčeta Sardoča v dvajsetih letih obstoja razdelil za skoraj 300 tisoč evrov ští-

Boris Peric

pendij, v skladu pa je še vedno okrog 200 tisoč evrov. Peric je pri tem podčrtal pomen dejstva, da je sklad pridobil kakih 12 tisoč evrov sredstev iz kakih 500 obrazcev 5x1000, ki jih je mogoče odtegniti od davčnih prijav. Veliko ljudi je torej na ta način izkazalo pozornost skladu in poudarilo pomen njegovega obstoja.

slovensko stalno gledališče
sezona 2014 - 2015

MODRI PROGRAM

Imago Sloveniae
**KONCERT OB 100-LETNICI
ZAČETKA PRVE SVETOVNE VOJNE**
Kurt Weill/ Ambrož Čopi/ Bohuslav Martinů

Vokalna Akademija Ljubljana, Coro Filarmonico Trentino
člani orkestra Slovenske Filharmonije
solisti: Martina Burger, Martin Sušnik, Darko Vidic
dirigent: **Stojan Kuret**

v sodelovanju z Glasbeno matico

**torek, 23. decembra,
ob 20.30
velika dvorana SSG**

www.teaterssg.com

p o h i š t v o
KRALJ

**Veliko sreče
in lepih sanj
naj Vam prinese
božični dan!**

Opčine • ul. Carsia 45
tel. 040.213579 • info@kralj.it
www.kralj.it

RECENZIJA - Znanstvena monografija

Marija Kacin: Žiga Zoisa in italijansko gledališče

Znanstvena monografija prof. Marije Kacin Žiga Zoisa in italijansko gledališče (Trst, 2013) v marsičem na novo osvetljuje Žigo Zoisa, s katerim se začnja prvo in odločilno poglavje slovenske posvetne književnosti v drugi polovici 18. stoletja. Mnoge že ustaljene teze iz slovenske literarne zgodovine je avtorica dopolnila ali ovrgla in jih nadomestila z novimi, pri čemer se je naslonila predvsem na italijansko bibliografsko in arhivsko gradivo. Raziskovala je v mnogih italijanskih knjižnicah in arhivih, tako na primer v Benetkah, Reggio Emilii, Bergamu, Berbenu in še kje. Njene ugotovitve bo odslej morala naša literarna znanost upoštevati, saj odpirajo vrsto novih spoznanj o tem izjemnem razsvetljenjskem klasicistu.

V prvem delu svoje raziskave se je avtorica osredotočila na zanimanje Žige Zoisa za italijansko sodobno gledališko dogajanje, kar se je pokazalo že zgodaj, kmalu potem, ko ga je oče po prvem nepredvidenem zapletu poslal leta 1761 skupaj s tremi brati študirat v novoustanovljeni Collegio v Reggio Emilii. Michelangelo Zoisa, Žigov oče, ki se je ponašal z dednim baronskim naslovom, pridobiljen komaj leto dni pred tem, si je sprva prizadeval zagotoviti svojim sinovom primerno izobrazbo v prestižnem plemiškem zavodu San Carlo v Modeni, ki je vzgajal predstavnike bodočega vodilnega razreda. Njegovi načrti pa so se izjalovili, ker se je predstojnik modenskega zavoda zbal, da ga bodo čistokrvi benški plemiči zaradi mladih prišlekov, ki so sodili med novo plemstvo, bojkotirali. Michelangelo se je s svojo pragmatično pametjo takoj odločil za drugo možnost, ki se mu je tedaj ponudila. Njegovi sinovi so se kmalu zatem znašli v manj elitnem, a vsekakor uglednem reggianskem Collegiu, ki ni bil plemiški pa tudi ne semeniški zavod, temveč je bil ustanovljen za laične gojence, se pravi sinove neplemiških, a uglednih meščanskih družin. V tedanji Italiji je bil reggianski Collegio vsekakor nekaj izjemnega. Pomembno je, da je nastal v okolju, ki je bilo odprto novodobnim miselnim in kulturnim tokovom. Tako je skladno z novimi razsvetlenskimi idejami odklanjal privilegij plemiškega rojstva, poudarjal enakopravnost med gojenci, predvsem pa njihovo intelektualno sposobnost in odprtost. O vsem tem je slovenska literarna zgodovina doslej vedela bolj malo. Avtorica je namreč prva opozorila na dragocena, še neodkrita pisma reggianskega škofa G. M. Castelvetrija –

Levo baron Žiga Zoisa, desno prof. Marija Kacin ob predstavitvi njene znanstvene monografije v tržaškem Narodnem domu

FOTODAMIJ@N

Collegio v Reggio Emilii je bil pod njegovim pokroviteljstvom – in vojvodskega ministra D. M. Giacobazzija. Na podlagi omenjenih arhivskih virov je zavrnila tudi napačno tezo, ki se je v naši literarni zgodovini ohranila od Kopitarja dalje, češ da je bil Žiga Zoisa učenec modenske viteške akademije. Dejstvo, da je študiral prav v reggianskem Collegiu pa je vse prej kot obrobne pomena, saj je imelo daljnosežne posledice za njegov Weltanschauung, za njegov novodobni literarni okus in še prav posebej za nov odnos do gledališke umetnosti.

Mestece Reggio Emilia je, kot beremo v monografiji, prav tedaj postalo eno najživahnijših italijanskih središč. Reggianska kulturna srenja se je namreč odlikovala po izjemni intelektualni širini, odprtosti do novodobnih, razsvetljenjskih tokov in znanstvenih dosežkov, po zavzetosti za družbene reforme ipd. Svoj doprinos kulturni renesansi mesta je dajala tudi gledališka dejavnost Collegia. Ta izjemni prenovitveni val nikakor ni mogel mimo mladega Zoisa, ki je prav tu spoznal, da je mogoče postaviti na oder drugačno stvarnost od tiste, ki je do takrat prevladovala. Pri tem velja omeniti predvsem sodobnega komediografa Carla Goldonija, pisca melodram Apostola Zena in Pietra Metastasia, ki so ga imeli za najslavnejšega libretista tiste dobe. Seveda moramo kot avtorja klasicističnih tragedij omeniti tudi Voltairja, ki je v svoja gledališka dela vnašal razsvetlenske ideje. Na podlagi rokopisne knjige Memorie storiche del Seminario-Collegio di Reggio Emilia je Kacinova lahko ugotovila, katera dela so zavodski gojenci odigrali na odru v času Zoisovega šolanja. Leta 1765 so na primer nastudirali dve Goldonijevi komediji, Il Raggiatore in Il vecchio bizzarro ter Metastasijevo melodramo La clemenza di Tito. Tako je mladi Žiga lahko neposredno spoznal, da je v delih beneškega avtorja postavljen v ospredje do tedaj zapostavljeni meščanski sloj, ki ga opazuje v njegovem vsakdanjem življenju z vsemi vrlinami in hibami vred. Prav iz ohranjenih gledaliških listov izhajata tudi edina gotova podatka o njegovih reggianskih uspehih. Pridobil si je namreč

naziv Principe d'Armi in Accademia di Lettere. To kaže, da je izstopal tudi kot pisec sonetov in madrigalov, kar ni brez pomena za kasnejše prehodno gibanje na Slovenskem. Žal pa o njegovih stihih v zavodskem arhivu ni sledu.

Prikaz Zoisovega šolanja v reggianskem zavodu nam tako odpira pogled v doslej manj znano obdobje njegovega življenja, ki pa je bilo odločilno zanj kot tudi za uveljavitev novih kulturnih tokov na Slovenskem. Lahko rečemo, da je prav s pomočjo avtorjev, kakršen je bil npr. Carlo Goldoni, spoznal, da je treba občinstvu pokazati sodobno družbo, ljudi pa takšne, kakršni so v resnici, v njihovem pravem okolju, seveda tudi zato, da bi jih spremenili in poljšali.

To so bile ideje, ki so se Zoisu vtisnile močno v zavest. Ko se je leta 1769 vrnil na Kranjsko, je bil ves prepojen z novimi razsvetlenskimi pogledi na umetnost, ki jih je vsrkal vase v Italiji. Ker ga je teater pod vplivom reggianskih izkušenj močno privlačeval, se je tudi v domačem okolju intenzivno vključil v gledališki svet. Za ljubljansko obdobje, ki sega do l. 1797, pa je imela Kacinova na razpolago mnogo manj gradiva, ki bi pričalo o gostovanjih italijanskih ansamblov, kot za prejšnje. Zato se je morala nasloniti na temeljno delo Stanka Škerlja Italijansko gledališče v Ljubljani v preteklih stoletjih (1973). Po Škerljevem mnenju ni mogoče govoriti o neposrednem vplivu italijanskega gledališča na slovensko, iskati ga je treba na drugih področjih, predvsem v razgibanem kulturnem ozračju, ki je prav tedaj zajelo kranjsko prestolnico. Iz skromne ohranjenosti dokumentacije pa je mogoče ugotoviti, da je Zoisa aktivno spremljal italijansko gledališko dogajanje v Ljubljani in imel pri tem tudi pomembno vlogo. Gojil je osebne stike z italijanskimi gledališčniki, predvsem z beneškimi, italijanskim gostujočim gledališkim ansambлом pa je bil med drugim tudi velikodušen mecen.

Odkritje slovenskega sveta je Zoisa po prihodu v Ljubljano postopoma pritegnilo do tolikšne mere, da je kmalu postal glavni pobudnik novega kulturnega gibanja na Kranj-

skem. Okoli sebe je začel zbirati najbolj perspektivne mlade intelektualce tistega časa od Kumerdeja in Japlja do Linharta, Vodnika in Kopitarja. Po njegovih napotkih je na primer Linhart v svojih veseloigrah upošteval potrebe ljudstva, ljudsko miselnost in okus, se pravi resnično vsakdanje življenje sodobnega časa. Ob vsem tem pa se je slovenski razsvetljenec spričo izobrazil, ki si jo je pridobil v Italiji, zavedal, da literatura vodničkovega tipa ne more zadostiti potrebam tedaj redkih intelektualcev. Zato je skušal dokazati, da tudi slovenski jezik lahko tekmuje z italijanskim v blaglasnosti in gradnji zahtevnejših verzniških oblik. Tu je iskati razlog, da se je lotil prevajanja italijanskih opernih arij v slovenščino. Italijanski pevci so jih vpletali v svoja izvajanja in, kot poroča Kopitar v pismu Dobrovškemu, menili, da je slovenski jezik blagozvočen in peven. Žal pa se je ohranil en sam Zoisov prevod italijanske arije.

V drugem delu monografije Dopolnila k genealogiji Žige Zoisa se je Kacinova v celoti posvetila izvoru njegovega rodu. Ovrgla je hipoteze o holandskem, španskem, grško-kretskem pa tudi o retoromanskem izvoru Zoisov. Arhivska dokumentacija po njenem potrjuje, da je treba raziskave usmeriti na dolino Goglio, v narrečju imenovan Val Goi. Gre za odročno dolinico na Bergamaškem, ki je pripadala italijanskemu, ne pa ladinskemu jezikovnemu območju. Rod, iz katerega je izhajal Žiga Zoisa, nikakor ni sodil med plemstvo, saj si je njegov oče, kot beremo v monografiji, priboril plemiški naslov tako, da je državni blagajni poklonil visoko vsoto denarja.

Za sklep lahko rečemo, da smo iz avtoričinih skrbno dokumentiranih znanstvenih dognanj mogli spoznati, kako pomembna so bila za Žigo Zoisa in posredno za celotno slovensko prehodno gibanje njegova študijska leta v Reggio Emilii. Prav v tem italijanskem mestecu se je navzel novodobnih razsvetljenjskih idej o gledališču in literarni kulturi nasploh ter jih skušal v krogu vidnih slovenskih intelektualcev uresničiti. V marsičem mu je to tudi uspelo.

Marija Pirjevec

KLASIČNI BALET Giselle še vedno osvaja občinstvo

Prava ljubezen je lahko samo nesrečna. Tako zagotavljajo mojstrska dela na raznih ustvarjalnih področjih, zapisanih zahodni civilizaciji. Prepričljiv glasnik takšnega gledanja je tudi romantični balet. In ker naj bi bil, v skladu s tovrstnimi pogledi, tudi praznični december zapisan izkazovanju dobrote in romantiki, so v tem prazničnem obdobju baletne predstave na sporedu v skorajda vseh gledališčih. Med najbolj priljubljene klasike romantičnega baleta sodi tudi Giselle, pretresljiva zgodba mladega dekleta, ki se nesrečno zaljubi v zapeljivega plemiča. V letošnji decembrski program je klasičen balet v tradicionalni postavitvi uvrstilo tržaško gledališče Conrada, ki je v dvorano Bobbio v goste povabilo Baškirski baletni ansambel iz Ufe. Kot mamljivo vabo je v promociji naglasilo, da gre za operno-baletno hišo, v kateri je svoje prve mojstrske korake odplesal veliki Rudolf Nurejev.

Če morda slavni baletnik ni zapustil zaznavnejših sledi, pa je svoje hvalevredno delo opravila ruska plesna šola. Tudi ansambel iz Ufe namreč priča, da je ruska plesna tradicija še vedno živa in vzgaja odlične klasične plesalce. Žal pa se preredko zna odlepiti od tradicionalnih postavitev. Tudi baškirska baletna skupina je namreč izvajala koreografijo Mariusa Petipaja, ki je leta 1887 osupnila tedanjo baletno sceno. Balet Giselle na glasbo Adolpha Adama in na libreto Jules-Henryja de Saint-Georges in Théophilea Gautiera, povzetega po delu Heinicha Heinea, je namreč v koreografiji J. Corallija in J. Perrotta doživel krstno izvedbo leta 1841 v Parizu. Po začetnem uspehu mu je pravi polet dal prav Petipa. In po njem se zgledujejo še današnje koreografije.

Kot rečeno, so dobri in prikupni plesalci iz Ufe v Trstu predstavili tradicionalno Petipajevo koreografijo na posneto glasbo. Tržaški oder je bil skoraj premajhen za normalen ansambel klasičnega baleta, ki je zelo korektno odplesal žalostno zgodbo kmečkega dekleta, ki ne prenese ljubezenskega razočaranja. Poseben čar baletu daje drugo dejanje, posvečeno plesu vilinskih bitij, deklet z neizpetim ljubezenskim hrepenenjem. Pod zaščito skrivnostne noči se dekleta maščujejo in moški, ki so zapeljali nedolžna dekleta, podležejo čarobni moči vil. Samo iskrena ljubezen lahko reši moškega pred smrtjo ... Žrtvovati vse v imenu čiste ljubezni: očitno to še vedno gane gledalce. Pa čeprav samo v gledališču. (bip)

PREDEN LISTJE ODPADE BOMO DOMA

Miro Simčič

51

se nadaljuje

Objavo v dnevniku je omogočil avtor

Miro Simčič

knjigo je izdala založba

b.č.a.
Book Publishing

Ljubljana, Kolarjeva ulica 47

Spletna knjigarna www.buca.si

Zadnji spopadi na reki Piavi

Težave s preskrbo na začetku leta 1918 pa poljestev dvojne monarhije na reki Piavi niso ovirale, da se ne bi optimistično pripravljala na zadnji obračun z italijansko vojsko. Število strojnic v enotah se je naglo povečalo, ognjena moč čet se je občutno zvišala in v strojnične oddelke so nameščali najboljše ljudi. Pehoto so reorganizirali, tako da je imel v zadnjem letu vojne vsak polk telefonski vod, tehnično enoto, vod s pehotnimi topovi ter posebne strojnične enote oziroma bataljone. Proti italijanskemu letalstvu so bili precej nemočni, saj jim je primanjkovalo posebnih merilnih vizirjev za protiletalsko orožje.

Zanimiv je referat generalštabnega stotnika Feliksa Tomašovića, ki je visokim častnikom na tečaju predaval o obveščevalni službi pri armadnih poveljstvih. Obe Borojevićevi armadi sta informacije črpali iz balonskih opazovalnic, letalskih fotografij, prisluškovanj telefonskim pogovorom, iz pričevanj ujetnikov in zajetih spisov. Razvpiti vohuni so k delu obveščevalne službe prispevali le malo. Tomašović je tečajnike obvestil tudi o tem, da avstro-ogrski stran prestreže vsako radijsko sporočilo italijanskega vrhovnega poveljstva hkrati s italijanskim poveljstvom, ki mu je depeša namenjena.

Dragocen vir informacij so bile tudi nedolžne poštne razglednice in pisma, ki so jih italijanski vojaki radi pošiljali in prejeli od prijateljev in sorodnikov. Tako so v času spopadov na Krasu v eni noči predelali, analizirali in klasificirali do dva tisoč razglednic in pisem. Ker je imela skrbno evidenco o italijanskih vojaških formacijah, avstro-ogrski obveščevalni službi ni bilo težko ugotoviti, kakšna je nova organizacija italijanskih enot na fronti, obveščena je bila o njihovih premestitvah ter ustroju.

Borojevićeva obveščevalna služba je imela do končnega razkroja vojske dokaj jasno podobo o so-vražnikovih enotah in položajih, o tem, iz katerih krajev prihajajo, kakšna je njihova bojna morala in podobno. Nasprotniku so prisluškovali celo v strelskih jarkih, tako da so se kratko malo pripeli na njegovo telefonsko linijo.

Pozorno so spremljali propagandno dejavnost italijanske strani, ki je bila izjemno dejavna in je zlasti »igrala« na nacionalna čustva pripadnikov nemških in nemadžarskih narodov v avstro-ogrski vojski in spodbujala njihov odpor proti Avstro-Ogrski. Na posebni karti v Borojevićevem poveljstvu je bila prikazana organizacija in razmejitev delovanja lastne propagandne službe.

Italijanska letala so množično trosila letake ter širila defetizem in odpor proti vojni ali pa so oblasti s propagandnim gradivom vojake odkrito pozivale k organiziranemu odporu. Tako so pri češkem častniku Liški našli letak v češčini, ki je daljal navodila, kako ravnati v primeru »dneva zmede«, to je italijanskega splošnega napada. Vojaki naj bi z orožjem zasedli poveljstva, razorožili častnike in jih, če bi se upirali, pobili ter se odpravili domov. Od vseh strani, vpletenih v prvo svetovno voj-

no, so imeli najbolj izpiljen propagandni aparat Angleži; pomagali so pri organizaciji italijanske propagandne službe, ki je bila zelo učinkovita in je znala pri sestradanih in izčrpanih vojaki, naveličanih vojne, brenkati na pravo struno.

Rezervni oficirji nenemške narodnosti, v glavnem izobraženci, so znotraj avstro-ogrške vojske postajali glavni dejavnik nezadovoljstva in upornišva. Častniki so vojake vse manj lahko prepričevali, naj bodo lojalni cesarju in domovini. Odrešitev so namreč vedno bolj videli v propadu dvojne monarhije in v nastanku nacionalnih držav.

Mednacionalno nezaupanje je naraščalo in se iz dneva v dan stopnjevalo. O tem, kako so se vedli zajeti avstro-ogrski častniki, nimamo podatkov, toda po vsej verjetnosti so bili veliko bolj kooperativni kot italijanski, ko je šlo za sodelovanje z nasprotnikovo obveščevalno službo. Italijani so od prebežnikov dobili obilo podatkov ne le o organizaciji postojank, preskrbljenosti, logistiki in drugih povsem vojaških zadevah, temveč tudi o razpoloženju in bojni moralni nasprotnikovega tabora, da so v lastnih propagandnih prijemih lahko uporabili uspešne metode za demoralizacijo nasprotnika. Prebeglih Čehov je bilo toliko, da so v zadnjem letu vojne sestavili posebno češko divizijo, ki je odigrala pomembno vlogo pri zadnjem italijanskem preboju pri Vittoriju Venetu.

Italijani so se na Piavi lotili propagandne kampanje, kakršne svet dotlej še ni videl. Samo v zadnjih nekaj mesecih pred koncem vojne so na položaje Borojevićevih vojakov iz letal zmetali petdeset milijonov letakov in dvajset milijonov časopisov s propagandno vsebino. Borojević je bil, kot je rad poudarjal v svojih pismih in spominih, predvsem enot in samo vojak. Propaganda je bila zanj nizkotno sredstvo, toda italijanska, ki je za inštruktorje pridobila najboljše mojstre na svetu, Angleže, je na Piavi »padala« na plodna tla.

Uspešen preboj pri Kobaridu je dvignil samozavest avstrijske politične elite. Antanta na začetku ni imela namena razbiti dvojne monarhije. Ko pa je začelo njej prihajati do gospodarskega partikularizma, ko so posamezne administrativne enote oziroma dežele v državi začele zadrževati lastne zaloge in preprečevati, da bi jih odvažali v druge dežele, se je gospodarskemu partikularizmu pridružil še politični. Antanta se je odločila, da bo podprla separatistične težnje posameznih narodov v dvojni monarhiji. To je dodatno pospešilo procese njenega razpadanja. Pri tem je bila pomembna osnovna ideja francoskega premiera Georges-a Clemenceauja, da bo Francija dolgoročno varna le, če bo Nemčija slabotna in osamljena.

Čehi so 14. julija ustanovili Narodni svet, kar je bil uvod v nastanek lastne države; v Ljubljani so ga za območje slovenskih dežel in Istre ustanovili dober mesec dni pozneje. Ob še delujoči avstro-ogrski administraciji je takoj pričel prevzemati posamezne upravne naloge. V Zagrebu pa so Narodni svet oblikovali šele 5. oktobra, v zadnjih dneh vojne. Narodni svet SHS v Zagrebu je postal osrednje

politično telo, ki je zastopalo interese Slovencev, Hrvatov in Srbov v dvojni monarhiji, v Ljubljani pa je 31. oktobra potrdil Narodno vladu SHS v Ljubljani. Predsednik Narodnega sveta v Ljubljani in v Zagrebu je postal dr. Anton Korošec.

Cesar je v Badnu 12. oktobra sklical dvaintrideset zastopnikov različnih parla-

Zgoraj:
begunci iz
Graciške ob
Soči se
vračajo v
rojstni kraj po
zlomu
italijanske
vojske pri
Kobaridu;
desno:
italijanski
alpin z mulo

mentarnih strank, toda peturni pogovor ni obrodil sadov. Češki in jugoslovanski zastopniki so zavračali vsako rešitev, ki jim ni zagotavljala samostojnosti. Dr. Anton Korošec, vodja Jugoslovanskega kluba, je cesarja Karla I. zavrnil z besedami »prepozno in premalo, Vaše veličanstvo«. Madžari so poskušali južne Slovence v svojem delu cesarstva prepričati, naj sprejmejo novega bana in tako tudi v prihodnje priznavajo madžarsko nadoblast, kar pa je vladajoča hrvaško-srbska koalicija odločno zavrnila.

Cesar je bil pripravljen dati posameznim narodom avtonomijo, toda v Avstriji ni bilo človeka, ki bi takšno reformo lahko izpeljal. Madžari na svojem ozemlju niso bili pripravljeni na popuščanje manjšinam in so nameravali tudi z orožjem zatreti takšna prizadevanja. Tako so v Medžimurju tik pred koncem vojne pobili sto petdeset kmetov, ki so se odločili za Jugoslavijo. Cesar je 18. oktobra izdal manifest, ki je razglašal, naj bi Avstrija postala zvezna država, v kateri bi vsaka etnična skupina na svojem območju oblikovala lastno politično skupnost. Spoštoval pa je politične želje Madžarov, ki takšne reforme na svojem območju niso želele. Madžari so 24. oktobra razglasili svoj Narodni svet, novi premier, grof Károlyi, pa je Madžarsko razglasil za prijateljico Francije.

Poslednja avstro-ogrski ofenziva

Donavska monarhija se je junija leta 1918 pod trdim pritiskom Nemčije odločila za še eno vojaško akcijo proti Italijanom na reki Piavi, ki naj bi dosegla podoben uspeh kot tista pri Kobaridu jeseni leta 1917. To je bila največja ofenziva, ki jo je avstro-ogrski vojska pripravila kdajkoli v svoji zgodovini. Vsaj na papirju je imela kar 55 divizij. Zmaga, podobna tisti pri Kobaridu, bi močno odmevala v javnosti, morala avstro-ogrski vojske bi se pomembno okrepila, pridobili bi nov, bogat plen, pa tudi Italija bi se verjetno umaknila iz vojne. Vojaški uspeh bi zanesljivo vsaj za nekaj časa ustavil proces propadanja monarhije.

Za to akcijo se je izjemno ogreval Conrad von Hötzendorf, ki je takrat poveljeval armadni skupini, ki sta jo sestavljali 10. in 11. armada na desnem krilu bojišča na Piavi, Borojević pa ji je na začetku nasprotoval, pozneje pa je hotel omejiti njen obseg. Predlagal je, da bi zgoščeno napadli le iz smeri beneške ravnice in opustili večji napad iz smeri Asiaga. Conrad von Hötzendorf, nekdanji načelnik generalštaba, je bil za razliko od Borojevića tudi politično vpliven mož, zato mu je cesarja Karla I. uspelo prepričati o nujnosti ofenzive.

Ne kaže zanemariti dejstva, da je tudi nemški zaveznik nenehno pritiskal na Avstro-Ogrsko, naj gre v ofenzivo na Piavi in naj nase veže pomembnejše nasprotnikove sile v severni Italiji. Francozi so dali v javnost informacijo, da jim je avstrijski cesar skrivoma ponujal mir in da je bil pripravljen Franciji priznati pravico do Lotaringije in Lorene. Nemški cesar je Karla I. povabil na zagovor v Spau, Karel I. pa je zanikal, da bi Francozom ponujal separatni mir. Nemški cesar je od avstrijskega zahteval dokaz, da je dvojna monarhija še vedno zvesta nemški zaveznici. To bi najlažje dokazali z ofenzivo proti Italiji. Karel I. je pristal na to izsiljevanje in padla je odločitev o veliki ofenzivi na Piavi. Leta 1918 so Nemci pripravljali veliko ofenzivo na francoskem bojišču in še vedno so verjeli v končno zmago.

V junijski ofenzivi bi morala avstro-ogrski vojska z vsemi silami udariti proti reki Adiži in zločiti italijansko vojsko. Napad bi potekal v dveh smereh. Borojevićeva skupina bi prečkala Piavo in preko Tržiča (Trevisa) prodirala v notranjost Italije, Hötzendorfova skupina na severu fronte pa bi prodirala preko Monte Grappa med rekama Brento in Piava. Glavni udar bi izvedla Hötzendorfova skupina.

Razmerje sil je bilo v škodo napadalca. Italijani so imeli na Piavi 56 divizij, med njimi šest elitnih zaveznikov — britanskih, francoskih in čeških. Imeli so prek 7500 topov, štiri konjeniške divizije in prek 500 letal. Po teoriji bi moral imeti napadalec za uspešen prodor vsaj dvakratno ali trikratno premoč, avstro-ogrski sile pa niso imele nikjer niti minimalne premoči. Na fronti so zbrale 47 pehotnih in sedem konjeniških divizij, dvakrat manj letal in tisoč topov manj od nasprotnika.

GLEDALIŠČE

FURLANIJA JULIJSKA - KRAJINA

TRST
Gledališče Rossetti
Dvorana Generali
Danes, 21. decembra, ob 16.00 / Luigi Pirandello: »Enrico IV« / Režija: Franco Branciaroli.
Dvorana Bartoli
Danes, 21. decembra, ob 17.00 / Marko Sosič in Carlo Tolazzi »Trieste una città in guerra« / Režija: Igor Pizon / Ponovitev: v ponedeljek, ob 21.30.
V torek, 30. decembra, ob 17.00 / Fabrizio Blini: »Fleowsky - Storie di ordinaria corsia« / Režija: Gigi Piola.
Danes, 21. ob 17.00 / Marko Sosič, Carlo Solazzi / Igor Pizon: »1914-1918. Trst, mesto v vojni«. / Ponovitev: v ponedeljek, 22. decembra, ob 21.30.

Gledališče Miela
V soboto, 27. decembra, ob 21.00 / kabarett / Stefano Donetti: »Il titolo ce l'ha mio cugino« Una introduzione al pensiero anomalo con vividi esempi«. / Ponovitev: v nedeljo, 28. decembra ob 18.30.

TRŽIČ
Občinsko gledališče
V torek, 13. januarja, ob 20.45 / komedija / Paolo Rossi: »Arlecchino«. / Ponovitev: v sredo, 14. januarja, ob 20.45.

SLOVENIJA

NOVA GORICA
SNG
Veliki oder
Jutri, 22. decembra, ob 20.00 / Eric Chappell: »Kraja«. /
V soboto, 27. decembra, ob 20.00 / Iztok Mlakar: »Sljehrnik«. /
V torek, 30. decembra, ob 20.00 / Eduardo De Filippo: »Filumena Marturano«. /
V sredo, 31. decembra, ob 21.30 / Lo-

pe de Vega: »Norci iz Valencije«. /
Mali oder
V torek, 23. decembra, ob 16.30 / Simona Hamer, Ajda Valcl: »Zajtrk«. /
PORTOROŽ
Auditorij
V petek, 19. decembra, ob 19.30 / komedija / »Mame« / Pod režijsko taktirko Tijane Zinajič (ki tudi igra v predstavi) odkrito spregovorijo še Vesna Pernarčič, Barbara Medvešček, Vesna Slapar, Ana Urbanc, v alternacijah Nina Valič in Saša Mihelčič.

LJUBLJANA
SNG Drama
Veliki oder
V ponedeljek, 31. decembra, ob 19.00 / Vladimir Vladimirovič Majakovski: »Misterij buffo«. /
Mala drama
V sredo, 31. decembra, ob 20.00 / Connor McPherson: »Jez«.

GLASBA

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST
Stalno gledališče FJK - Il Rossetti
Dvorana Generali
Jutri, 22. decembra, ob 21.00 / koncert / Francesco Renga in Tempo Reale Tour
V soboto, 3. januarja, ob 20.30 / muzikal / »La famiglia Addams«. / Tekst: Marshall Brickman in Rick Elice, prevzeto od Charlesa Addamsa. / Režija: Giorgio Gallione / Nastopata Elio in geppi Cucciari / Ponovitev: v nedeljo, 4. januarja, ob 16.00, v ponedeljek, 5. ob 20.30, v torek, 6. ob 16.00, od četrta, 8. do sobote, 10. ob 20.30 ter v nedeljo, 11. januarja, ob 16.00.

Gledališče Miela
V sredo, 17. decembra, ob 21.00 / Mielanext / Nastopata Samaris in Kristal & Jonny Boy.

GORICA
Kulturni dom
V sredo, 1. januarja 2015 ob 20.30 / Pravljičica s petjem in glasbo / Mª Alessandro Svab, umetniški vodja Mednarodne Akademije Križ pri Trstu in dirigentka Opz Fran Venturini iz Domija, Susanna Zeriali: »Božična pravljica po svetu...«.

TRŽIČ
Občinsko gledališče
V petek, 16. januarja, ob 20.45 / »Orkester di Padova in Benečije« / Dirigent - Alexandre Bloch; Steven Isserlis - violončelo.

VIDEM
Novo gledališče Giovanni da Udine
V torek, 23. decembra, ob 17.30 / božični koncert / Nastopajo: Fvg Mitteleuropa Orchestra; Vram Tchiftchian dirigent; Zbor Furlanije-Juljske krajine; Nicola Pascoli diirigent zbora. / Program: »Beethoven: Coriolano, Ouverture« in »Puccini - Messa di Gloria«. /
V sredo, 31. decembra, ob 18.00 / koncert / »Strauss Festival Orchester Wien« / Peter Guth - dirigent / Elisabeth Jahrmann - sopran.
Jutri, 22. decembra, ob 21.00 / gospel koncert / Harlem Gospel Choir »Concert for life«.

SLOVENIJA

LJUBLJANA
SNG Opera in Balet
Jutri, 22. decembra, ob 18.00 / balet / Peter Ilič Čajkovski: »Hrestač – Božična zgodba« / Ponovitev: v torek, 23. ob 18.00, v sredo, 24. ob 15.00 in v soboto, 27. decembra, ob 18.00 ter v nedeljo, 28. decembra, ob 16.00.
V ponedeljek, 29. decembra, ob 19.00 / opereta / Johann Strauss ml.: »Netopir (Die Fledermaus)« / Ponovitev: v sredo, 31. decembra, ob 19.00.
V torek, 30. decembra, ob 19.00 / komična opera / Gioacchino Rossini: »Seviljski Brivec (Il barbiere di Siviglia)«.

Metelkova
Gala Hala
V soboto, 27. decembra, ob 22.00 / zadnji koncert leta / Nastopajo: ZAA (Srb), Leni Kravac (Si) in Bayo & Balkanska Sisa.

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST
Skladišče idej: na ogled je razstava »L'Europa in guerra. Tracce del secolo breve« likovna dela na temo prve svetovne vojne; odprta bo do 28. februarja ob ponedeljkih, torkih in sredo med 9.30 in 13.30, ob četrtek med 9.30 in 17. uro, ob petkih med 15.30 in 19.30 ob vikendih pa med 10. in 13. uro in med 15.30 in 19.30.

Rižarna pri Sv. Soboti: nacistično koncentracijsko uničevalno taborišče, fotografirska razstava in knjižnica. Urnik: odprto vsak dan od 9.00 do 19.00. Vstop prost.
Železniški muzej na Marsovem polju (Campo Marzio, Ul. Giulio Cesare, 1): Stalna razstava železniske postaje. Urnik: od 9.00 do 13.00. / Za več informacij: tel.:040-3794185; fax: 040312756.

SLOVENIJA

LIPICA
Muzej Lipicanca: z zgodbo o nastanku in lastnostih konja kot živalske vrste in tesni povezanosti s človekom, ki se kaže tudi skozi upodobitve konja v mitologiji in umetnosti od pradavnine dalje. Osrednji del je namenjen predstavitvi zgodbe o ustanovitvi lipiške kobilarne, njenih vzponih in padcih skozi stoletno zgodovino do današnjih dni.
TOMAJ
Kosovelova domačija in soba Srečka Kosovela: ogled je možen vsako ne-

deljo med 14.00 in 16.00 ali po predhodnem dogovoru. Informacije: Dragica Sosič (05/7346425).
KROMBERK
Grad Kromberk (muzej): muzej ponovno odprt, od ponedeljka do petka, med 8.00 in 19.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih med 13.00 in 19.00; informacije po tel. telefon: 003865-3359811, www.goriskimuzej.si.

NOVA GORICA
Muzejske zbirke Goriškega muzeja: na gradu Kromberk je na ogled razstava iz zbirke podarjenih del Vladimirja Mauka z naslovom »Risbe in kipi«; Sv. Gora - zaprta do nadaljnjega zaradi popravila prostorov; Grad Dobrovo ob ponedeljkih zaprto, od torika do petka od 8.00 do 16.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 13.00 do 17.00; Kolodvor od ponedeljka do petka po urniku Turistične agencije Lastovka, ob sobotah od 12.00 do 19.00, ob nedeljah pa od 10.00 do 19.00. Najavljene skupine si lahko zbirke ogledajo tudi izven urnika (tel. 003865-3359811).

LOKAVEC
Kovaški muzej: orodje in oprema, stalna razstava.

TOLMIN
Tolminska muzejska zbirka: od ponedeljka do petka, od 9.00 do 15.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 13.00 do 17.00.

KOBARID
Kobariški muzej: na ogled je stalna muzejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan, od 9.00 do 18.00.

TRENTA
Trentarski muzej: razstava o Triglavskem narodnem parku in etnološka zbirka, stalni razstavi. Urnik: vsak dan, od 10.00 do 18.00.

LJUBLJANA
Muzej novejšje zgodovine: na ogled je stalna razstava Slovinci v XX. stoletju. Muzej je odprt od 10.00 do 18.00.

SLIKOVNA KRIŽANKA - Svetovna književnost

REŠITEV V NASLEDNJI ŠTEVILKI NA STRANI RADIO IN TV SPOREDVO

SESTAVIL LAKO	NASPROTNO OD OVER	NOVO-ZELANDSKI DOMAČINI	ORODJE IZ NAJSTAREJŠE KAMENE DOBE	ROBERT REDFORD	NAŠ KOŠARKARSKI TRENER OBERDAN	ČETRTI RIMSKI KRALJ	NEKDANJA NEMŠKA PLOVALKA GEWENIGER	SLOVENSKI PISATELJ (FRAN)	SLOVENSKI ALPINIST (FRANC)	TOMAŽ SIMČIČ	PRIMORSKI DNEVNIK, TVOJ DNEVNIK	VOZNIK LADJE, LADJSKI ČASTNIK	URAVNOTEŽENJE PRORAČUNA	ZNAMKA NEMŠKIH MOTOCIKLOV
ENO NAJPOMEMBNEJŠIH DEL KNJIŽEVNICE NA SLIKI					FR. PISATELJ PODROČJE VLADANJA ARAB. KNEZA						GORA NAD KOBARIDOM ENAKOST V PRAVICAH			
VASICA PRI DOBERDOBU				MAJHEN OSNUTEK RISBA, VZOREC						NEKDANJI ITALJANSKI ATLET (ANTONIO)				
OZVEZDJE NA JUŽNEM NEBU						NAROČI SE NA PRIMORSKI DNEVNIK	KEM. ZNAK ZA ERBUJ IVAN PETERLIN			EGIPČANSKI BOG SONČA FR. PLEMIŠKA STOPNJA				BODEČ PLEVEL
PERIODIČNO GIBANJE					NEKDANJI RUSKI POLITIK GORBAČOV	ITALJANSKI SPOLNIK			JUVENTUSOV NOGOMETAŠ HROŠČ RILČKAR					
AMERIŠKI PISATELJ (STEPHEN)	HERBERT GRÜN	GLINŠČICA PO ITALJANSKO	AMERIŠKI ... STRIC VELIKO FIN-SKO JEZERO			STALNI TROP-SKI VETER EUGENE IONESCO			OSEBNI ZAJMEK, JAZ, ..., ON	GLAVNO MESTO AVSTRILJE (ITAL.)			VRHUNSKI SPORTNIK ... PETRUŠKA PANIZON	
BERI PRIMORSKI DNEVNIK	PREBIVALEC GORATE GRŠKE POKRAJINE	ZGODAJ ZRELO SADJE	ORODJE ŽANJIC	VISOKA PLANOTA V FRANCIJI		USPEŠNA POPEVKA BENEŠKI PESNIK (IVAN)		UMETNIK DEJAVNOST VERNIKA, KI NI DUHOVNIK						
UMETNOST (LAT.)				GIORGIO ARMANI GRENKA PIJAČA		... FE, CRUZ, CLARA				REKA V FRANCIJI VELIKA POSODA ZA VINO	ADO KLODIČ VRELEC V ROGAŠKI SLATINI		KOLOS, VELIKAN	SVETILO IZ VOSKA
UMETNA SNOV ZA ATLETSKA TEKALIŠČA				ALOJZ REBULA AM. IGRALEC (DONALD)		DIVJA MAČKA IGLIČAST GRM Z DROBNIMI JAGODAMI			POGAN, VELIKAN SVOD NAD NAMI			SEVERNI JELEN ITAL. PEVEC PAOLI		
DELO KNJIŽEVNICE NA SLIKI														
ČISTO NA VRHU			NIKITA HRUŠČOV ZAČETEK TURE	EDWARD (KRAJŠE) LIVIO SEMOLIČ		RAMON NOVARRO NA VRHU GRADA				KRAJ PRI KOPRU ITALO SVEVO			JULIUS ERVING TAZIO NUVOLARI	
SREDSTVA PROTI VRSTI PRIROJENE BOLEZNI										PREKUPČEVALEC				
NASVET, PODUK														JUŽNOAMERIŠKO DREVO S PLODOVI KOT SLIVE

SLVARČEK - AMBU = italijanski atlet, dolgoprogaš • ARGONI = visoka planota v severovzhodni Franciji • ILL = reka v Franciji, pritok Rena • SKARNOS = slovenski rezbar in kipar • TONKA = južnoameriško drevo

Prepričan sem, da skoraj vsak pozna osnovne izraze pri pridelavi vina, vendar je vseeno dobro, če pred daljšim pisanjem o oranžnih ali jantarnih vinih obnovimo nekatere, ki so ključni za razumevanje zapisa. Običajen postopek pri pridelavi belih vin je, da grozdju z razpeceljalnikom odstranimo peclje, pri čemer istočasno zmečkamo jagode, in tako dobimo drozgo, ki jo damo v stiskalnico. Dobljen grozdni sok takoj pretočimo v sode, kjer začno kvasovke spreminjati sladkor v alkohol, pri čemer se sproščata toplota in ogljikov dioksid. Temu pravimo fermentacija. Če pa drozge ne stisnemo takoj, če torej pustimo soku, da je v stiku s kožico, peškami in (v določeni meri) tudi s peclji, sprožimo maceracijo. Le-ta je poljubno dolga in lahko poteka v nadzorovanem okolju, ko torej vinar s pomočjo hladilnega sistema zadržuje temperaturo vrenja, ali pa vse prepusti naravi in dopusti višje vrelnne temperature. S tem seveda tvega, da izgubi dobršen del sadno-cvetnih arom. Procese, ki potekajo med maceracijo, bi na kratko opisali kot luženje snovi, ki so v trdih delih drozge (barvila, tanini, minerali...) s pomočjo alkohola, ki ga je z vsakim dnem fermentacije več. Ta postopek je nujen za pridelavo rdečih vin, pri krajših maceracijah rdečih sort grozdja pa dobimo rožnata vina, rozeje. Zadnje čase se vse več govori o vinih četrte barve, ki jih mnogi opisujejo tudi kot vina četrte dimenzije. To so vina iz belega grozdja, pripravljena s postopki za rdeče grozdje. Novost? Niti ne!

Delali so jih že predniki

Pred davnimi leti, ko so cesarsko kraljevo kmetijsko družbo bele nad količino in kakovostjo pridelka grozdja in vina, so se v Gorici zbrali vinski poznavalci in ugotovili, da nimajo prav posebnih razlogov za zadovoljstvo z belimi vini krajevne pridelave. Za briška so zapisali, da so kratkega daha, za vipavska pa, da nikoli ne postanejo pitna. Vzrok so videli v nikakršni maceraciji v Brdih oziroma v predolgem kuhanju mošta na tropinah v Vipavski dolini. Posledica so bila vina z neke preveč in drugje premalo tanina, zato so prijaviili in nato tudi izpeljali projektno nalogo, s katero so ugotavljali najprimernejšo dolžino maceracije. Zaradi oidija in peronospor, ki sta takrat že začela napadati naše vinograde, so imeli kar nekaj težav pri zbiranju zdravega zrelega grozdja, vendar so ga vseeno nabrali dovolj, da so opravili raziskavo in obelodanili zaključek, da je najprimernejša tridnevna maceracija belih vin. Prisotnost taninov naj bi še ne postala močta, istočasno pa jih je dovolj, da kot naravni konzervansi omogočijo vinu dolgoživost.

Vino po meri enologov

Marsikaj se je od takrat spremenilo. Podatka o tem, če so vinarji upoštevali nasvet, žal nisem uspel dobiti. Pa saj ga jim tudi ni bilo potrebno upoštevati! Medtem se je namreč že pojavila trsna uš in v nekaj letih uničila panogo, ki je bila eden od stebrov kmetijstva v pokneženi grofiji Gorica-Gradiška. Z obnovo vinogradov na osnovi trsnih cepljenk se je začela razvijati tu-

VINO, VSELEJ PRIMERNO DARILLO (3)

Oranžna ali jantarna? Vsekakor macerirana!

TONI GOMIŠČEK (slike Toni Gomišček in Aleš Srnovršnik)

di nova panoga, enologija, ki je postala nove parametre kvalitete, in ki je vinarjem začela ponujati rešitve iz kemijskih laboratorijev, da bi te standarde dosegli. Vino je moralo biti kristalno čisto, brez usedlin, brez nezaželenih znakov bolezni grozdja, mošta ali vina, prijetno na vonj in okus. Kvaliteta vina ni bila več odvisna toliko od samega grozdja kot od kletarjenja, kjer so večšči vinski tehniki »popravljali« vino-gradnikove napake. Po prepričanju mnogih je vino s tem izgubilo čar nepredvidljivega otroka narave in postalo vse bolj predvidljiv proizvod. Pa ne samo to. Tehnološko popolna vina so bila dejansko mrtva. Mumificirana. Medtem ko bi se živa vina v steklenici še naprej razvijala, dobivala vse bolj zamolke barvne odtenke in t.i. terciarne arome, ki celo po več desetletjih razveselijo srečnega lastnika, ta vina niso uspela nadomestiti hitro izgubljenega žara mladosti s čarom zrelosti.

Ko s prijatelji ob posebnih priložnostih odpremo kako izmed steklenic iz mojega osebnega vinskega arhiva, se mi zdi, da se igramo rusko ruleto. Iгла udara večkrat v prazno, toda včasih zadene v polno. Takrat običajno pokličem vinarja in mu povem, kako zadovoljstvo smo imeli ob njegovi rebuli, vitovski ali malvaziji, stari kakih dvajset, trideset ali tudi več let. V skoraj vseh teh primerih gre za vina naključja, ki jih vinar ni nameraval starati, zato jih je stekleničil brez navodil enologov o stabilizaciji vina. Pa saj niso (bili) enologi nič krivi: tak je pač bil duh časa vse do osemdesetih let prejšnjega stoletja. In niti najmanj ni rečeno, da je to obdobje vinarstvu zgolj

škodilo. Predvsem se je spremenil odnos do »domačega« vina, ki je bilo pogosto polno napak, pogojenih s slabo vzdrževanimi sodi in plesnivimi kletmi, nepravilno fermentacijo, točenjem na špino in podobnim.

Vrnitev v preteklost

V zadnjih dekadah prejšnjega stoletja, ko se je v vseh kmetijskih panogah začelo iskati postopke, ki naj bi bili sonaravni in trajnostni, ko je vse več pridelovalcev ponovno začelo upoštevati lunin koledar in ko je bioološko in biodinamično postalo nov imperativ zdravlja, se je tudi marsikateri vinar odločil za kletarjenje brez kemikalij. Potrebno se je bilo torej vrniti nazaj, v čas prejšnjih izumov. Nekateri so šli iskati navdih v Gruzijo in našli rešitev za nove dileme v starih kverih (velikih amforah oziroma sodih iz žgane gline), drugi so obudili domače postopke kuhanja grozdja na tropinah v lesenih plavnjeh, tretji so iskali in še iščejo lastne rešitve. In rojena so bila tako samosvoja vina, da so potrebovala novo oznako. Nekdo jih je vzeneso označil za organska, drugi za umetniška. Večina, pa čeprav s cmokom v grlu, je sprejela ameriško oznako orange wine, oranžna vina. Gruzijci sami se bolj zavzemajo za izraz amber wine, torej jantarna, saj gre barvna lestvica maceriranih belih vin od barve starega zlata do listja v jeseni.

Toda drugačna barva je še najmanj, kar pri teh vinih zaznamo. Drugačna so namreč vina sama. Gostilničarji, ki v kuhinji radi izpostavljajo pristnost uporabljenih surovin in končnih

okusov, so hitro začeli kazati zanimanje za ta vina. Ugajal jim je tudi lik nekoliko samosvojega vinarja, ki kljubuje utečenim praksam in ki si sam gradi pot, po kateri hodi. Joško Sirk rad pripomni, da gre za vina doživljaja.

Fenomen rebule z Oslavja

Slovinci smo se pri sprejemanju novosti, ki črpa iz preteklosti, izkazali. In to na obeh straneh točilnega pulta, kot pridelovalci in kot potrošniki. Za kraj njihovega ponovnega rojstva velja vas Oslavje, kjer naj bi karizmatični Joško Gravner vrgel kepo, ki je sprožila snežni plaz. Tako je vsaj prepričan Gigi Brozzoni, urednik odmevnega italijanskega vinskega vodiča Veronelli, ki briški rebuli priznava primat med vsemi maceriranimi belimi vini. Poleg Gravnerja so slavo macerirane rebule med prvimi ponesli v svet še Stanko Radikon ter brata Jordi in Niko Bensa (La Castellada), kmalu so jim sledili še drugi, in to ne samo v Brdih.

Pridelovalci sosednjih in bolj oddaljenih vinorodnih okolišev so začeli izpostavljati druge krajevne avtohtone sorte: na Krasu predvsem vitovsko, v Slovenski Istri malvazijo, v Vipavski dolini klarnico in rebulo, v Beli krajini kraljevino, Štajerci delajo poskuse s šiponom in ranino, presenečajo pa s tramincom in renskim rizlingom. S tem, da so za nekatere oranžna vina dopolnilo ponudbe, za druge pa so postala zapoved. Stanko Radikon je prepričan, da bo čez dve desetletji velika večina belih vin

narejena na oranžno. Mogoče, toda z vso težo pomisleka, da dolga maceracija ni nobeno zagotovilo, da bo vino dobro. Vsaj zaenkrat so najboljša macerirana vina ponudili zgolj vinarji, ki so že prej bili v ospredju, če ne celo v samem vrhu vrhunskih pridelovalcev tako svežih kot v različnih lesenih sodih negovanih zrelih belih vin.

Festivalska srečanja

Oranžna vina smo najprej srečevali na običajnih vinskih sejnih, potem so dobila tudi lastne sejme ali, bolje, festivale. Eden izmed takih je v Izoli, in ker tam vsakdo pozna vse, hitro ugotoviš, da kdor je bil dober v izvajanju klasike, temu leži tudi izlet po poti daljših maceracij. Pa naj gre za Slovenca, Hrvatca, Čeha, Slovaka, Italijana ali Nemca. O Gruzijcih, ki jih lahko srečamo na Vinitaly, kjer oranžarjem namenjajo ločen paviljon, tega podatka nimamo, zato je primerjava težja. Tam srečujemo tudi Špance, Francoze, Američane. Izziv je velik in vse po malem mika, da se poskusijo z maceracijo. Pri čemer velja seveda osnovna zapoved, da je le povsem zdravo grozdje primerno za v sod. Z gnilobo se ne pride daleč...

Na sejmih se je zanimivo zapletilo v razgovor z vinarji in obenem s podatki o sorti, ki jo uporabljajo za pridelavo oranžnih vin, poskusiti zvedeti kaj več o tem, na kakšni osnovi določa trajanje maceracije. In ali da v sod vse tropine ali samo določen odstotek.

Pred leti se mi je zdelo, da se gredo vinarji nekakšen kdo si upa več. Če je prvi sosed maceriral en teden, bom jaz dva. Že naslednje leto tretji sosed preseneti z vinom, ki ga je pustil na tropinah en mesec. In potem se ta čas samo daljša. Zdaj niso prav nič več neobičajna vina, macerirana več kot eno leto, čemur sledi še določena doba zorenja v sodu brez tropin, vendar še vedno na finih drožeh (odmrlih kvasovkah). Izjavam v stilu, da sedem let zorenja sovpada s sedmimi leti, ki jih potrebuje telo za menjavo vseh celic, pa nasedejo le lahkoverneži. Nekatero celice se namreč sploh nikoli ne menjajo, druge pa skoraj dnevno. Se pa take zgodbe lepo slišijo...

Kdor zna, ta zna

Govoriti na slepo o prednosti maceriranih vin je dvorezen meč. Prvič, ker kvaliteta ni v samem postopku, ampak v njegovem obvladanju. Manj večši so pripravljani ponuditi vina, ki so polna prikritih ali celo zelo jasno opaznih napak. Enologi, ki iz veselja ali po službeni dolžnosti spremljajo nastajanje oranžnih vin, se zavedajo številnih pasti, ki jih lahko imajo otroci spontanege spočetja, pardon, vrenja. Pretvorba sladkorja v alkohol je namreč zgolj eden od pojavov, ki poteka med vrenjem. Uporaba selekcioniranih kvasovk je kot voznja po avtocesti, spontano vrenje je podobno vožnji po brezpotjih. Slednje je zanimivejše, toda polno pasti. V moštu je stotine snovi, ki jih nekatere bakterije spreminijo v prav smrdljive spojine, in potem zaznamo v vinu miševino, hlevske vonjave, aceton... Opozarjajo tudi na višjo vsebnost histamina, ki nastaja pri dolgih maceracijah, in ki ga nekateri ne prenašajo najbolje. Zorenje vina na finih drožeh je preizkušeni postopek, toda kaj nam da večletno razkranje tropin in grobih droži v vinu? Je res vse samo dobro? Stroka nam jasnega odgovora ni dala, dejstvo pa je, da nam tisti, ki postopek obvladajo, ponujajo kompleksna vina bogatih ekstraktov, ob katerih se lahko ure in ure pogovarjaš o cvetici, okusu in pookusu.

No, bela vina z dolgo maceracijo so zagotovo zelo osebna vina, narejena brez slehernega kopita. Pripovedujejo dolge zgodbe, ki si niti dve nista enaki. Še podobni ne. Tudi za to so takšna vina primerno darilo, ki pa naj bo namenjeno predvsem tistim, ki se ne branijo novih spoznanj. Obisk pridelovalčeve spletne strani postane nujen, če se hočemo obenem z darilom postaviti tudi s poznavanjem vina, kar je v takih primerih več kot dobrodošlo.

CRONACHE ISONTINE

CRONICHIS LISUNTINIS - POSOŠKA KRONIKA

quotidiano online della Provincia di Gorizia
il cotidian in linie de Provincie di Gurize
spletni dnevnik Pokrajine Gorica

www.cronacheisontine.eu

Il progetto è realizzato dalla Provincia di Gorizia e finanziato dalla Regione Friuli Venezia Giulia, ai sensi delle leggi 482/99, 38/01 e della L.R. 26/07.

Il projet al è realizât de Provincie di Gurize e finanziât de Region Friul Vignesie Julie, ai sens des lecs 482/99, 38/01 e de L.R. 26/07.

Projekt izvaja Pokrajina Gorica, financira pa ga Deželna Furlanija Julijska krajina v okviru zakonov 482/99 in 38/01 ter deželnega zakona 26/07.

Questa edizione di Cronache Isontine è la trasposizione in cartaceo di www.cronacheisontine.eu, un quotidiano di informazione on-line della Provincia di Gorizia completamente in tre lingue: italiano, sloveno e friulano.

Su www.cronacheisontine.eu potrete trovare ogni giorno notizie di cronaca, eventi, approfondimenti, video e foto riguardanti il nostro territorio transfrontaliero. Ma anche uno spazio a disposizione di tutti coloro che volessero pubblicare un proprio racconto breve o una loro poesia.

Tanta informazione libera che la Provincia di Gorizia mette a disposizione dei cittadini, attraverso il lavoro dei suoi Uffici stampa e comunicazione e Ufficio identità linguistiche. Un modo per vivere e descrivere il nostro territorio isontino, per valorizzarlo ulteriormente, per renderlo unico.

Chesta edizion di Cronichis Lisuntinis e je la trasposizion su cjarte di www.cronacheisontine.eu, un cotidian di informazion in linie de Provincie di Gurize fûr par fûr in trê lenghis: talian, furlan e sloven.

Su www.cronacheisontine.eu o podês cjatâ ogni dì notiziis di croniche, events, aprofondiments, videos e fotos che a integnin il nestri teritori transfrontalir. Al è ancje un spazi a disposizion par ducj chei che a volessin publicâ une lôr conte curte o une lôr poesie.

Tante informazion libare che la Provincie di Gurize e met a disposizion dai citadins traviars

il lavôr dai siei Uffici Stampe e comunicazion e Uffici Identitâts linguisticis, di un grup di zovins tirocinants, des associazions slovenis SKGZ e SSO e de Societât Filologjiche Furlane. Un mût par vivi e contâ il nestri teritori e par valorizâlû di plui, cun ché di rindilu unic.

Ta izdaja Posoške kronike je tiskana oblika spletne strani www.cronacheisontine.eu, spletnega dnevnika Pokrajine Gorica v italijanskem, slovenskem in furlanskem jeziku.

Na spletni strani www.cronacheisontine.eu lahko vsak dan najdete kroniko, dogajanja, poglobitve, posnetke in slike našega čezmejnega prostora. Na strani lahko tudi objavite kratke pripovedi in poezije.

Veliko je prostih informacij, ki jih Pokrajina daje na razpolago vsem prebivalcem po zaslugi Tiskovnega urada in Urada za jezikovne identitete. Namen spletne strani je vrednotenje posebnosti in edinstvenosti našega teritorija.

Il presidente della Provincia di Gorizia
Il president de Provincie di Gurize
Predsednik Pokrajine Gorica
Enrico Gherghetta

Tiskovni urad Pokrajine Gorica - Korzo Italija 55 - 34170 Gorica - tel. 0481.385278 - gsm 349.8048237 - faks 0481.536354 - www.provincia.gorizia.it - ufficiostampa@provincia.gorizia.it

Riaperte le cannoniere del San Michele

Costati 400mila euro, i lavori della Provincia di Gorizia hanno messo in sicurezza le gallerie costruite dai soldati italiani tra il 1916 e il 1917

Dopo più di dieci anni di chiusura, dallo scorso 28 novembre sono tornate a essere visitabili le cannoniere del Monte San Michele del Carso. Proprio nella stagione più suggestiva dell'anno, l'autunno, quando il Carso si tinge dei suoi colori più caratteristici. Un intervento di recupero e di messa in sicurezza costato 400mila euro e voluto dalla Provincia di Gorizia come ulteriore tassello del più ampio progetto Carso 2014+, studiato per celebrare il centenario dello scoppio della Grande Guerra e recuperare, su un piano storico e turistico, il territorio protagonista di quel tragico conflitto mondiale.

Come spiega la vicepresidente della Provincia di Gorizia, Mara Černic: "Le cannoniere furono scavate dai soldati italiani e austriaci tra il settembre del 1916 e l'agosto del 1917, in quella che ora è Zona Sacra e che noi stiamo tutelando nel migliore dei modi, consentendo anche ai turisti di tutto il mondo di venire a visitarle in ricordo del dramma della Prima guerra mondiale."

All'interno delle cannoniere sono ancora visibili i basamenti in cemento su cui si appoggiavano le armi, oltre ai corridoi e alle sale utilizzate dalle truppe come depositi, infermerie e dormitori. Per la visita alle cannoniere è obbligatorio il casco di sicurezza, disponibile gratuitamente nell'adiacente Museo della Grande Guerra.

Dal piazzale antistante c'è invece la possibilità di godere della meravigliosa vista sulla vallata dell'Isonzo e su Gorizia.

Per richiedere una visita guidata: Associazione Culturale JuliaEst; tel. 347-9661607; 388-6557425; email: juliaest@libero.it; web: www.carso-isonzo.net.

Orari: da martedì a sabato: 9-12/14-17; domenica: 9-12.30; chiuse il 25 e 26 dicembre 2014.

Tornadis a vierzi lis canonieris dal San Michêl

A son costâts 400mil euros i lavôrs de Provincie di Gurize par meti in sigurece lis galariis costruidis dai soldâts talians tra il 1916 e il 1917

Daspò di plui di dis agns di sierade, ai 28 di Novembar stâts, a son tornadis a jessi visitabilis lis canonieris de Mont dal San Michêl dal Cjars. Propri te stagjon plui suggestive dal an, l'autun, cuant che il Cjars si piture dai siei colôrs plui carateristics. Un intervent di recupar e di metude in sigurece costât 400 mil euros e volût de Provincie di Gurize come un tassell zontât al grant progjet dal Cjars 2014+, studiât par celebrâ il centenari dal inizi de Vuere Grande e recuperâ, suntun plan storic e turistic, il teritori protagonist di chel conflit mondiâl cussî trement. Come che e spieghe la vicepresidente de Provincie di Gurize, Mara Černic: "Lis canonieris a forin sgjavadis dai soldâts talians e austriacs tra il mès di Setembar dal 1916 e il mès di Avost dal 1917, dulà che cumò si cjate la Zone Sacre e che nô o stin tutelant tal miôr mût pussibil, dant la pussibilitât ancje ai turiscj di dut il mont di vignî a visitâlis in ricuart dal drame de Prime vuere mondiâl."

Tal interni des canonieris si viodin ancjemò i basaments in ciment dulà che si poiavin lis armis, oltri ai coredôrs e aes salis dopradis des trupis come dipuesits, infermeris e dormitoris. Pe visite aes canonieris al è obligatori il casc di sigurece, disponibil sore nuie tal Museu de Vuere Grande. Dal plaçâl denant si pues gjoldi la maraveose viodude de valade dal Lusing e di Gurize.

Par domandâ une visite vuidade: Associazion Culturâl JuliaEst; tel. 347-9661607; 388-6557425; email: juliaest@libero.it; web: www.carso-isonzo.net. Orari: dal martars ae sabide: 9-12/14-17; domenie: 9-12.30; sierât ai 25 e 26 di Dicembar 2014.

Topniški rovi na Debeli griži ponovno na ogled

Z deli v vrednosti 400 tisoč evrov je Pokrajina Gorica zavarovala topniške rove, ki so jih italijanski vojniki izkopali med letoma 1916 in 1917

Od 28. novembra so topniški rovi na Debeli griži po desetih letih spet odprti za obiskovalce. Odprli so jih ravno jeseni, to je v najprivlačnejšem letnem času, ko se Kras obarva s svojimi najznačilnejšimi barvami. Za obnovo in zavarovanje v skupni vrednosti 400 tisoč evrov je dala pobudo Pokrajina Gorica, ki je s tem ukrepom želela dopolniti obsežnejši projekt Kras 2014+, ki je nastal ob stoletnici izbruha prve svetovne vojne in je posebej namenjen zgodovinski in turistični obnovi območja, ki je bilo takrat v središču vojnega dogajanja.

Podpredsednica Pokrajine Gorica Mara Černic je pojasnila: »Topniške rove so izkopali italijanski in avstrijski vojniki med septembrom 1916 in avgustom 1917 na območju, ki ga danes imenujemo Spominsko območje in ga skušamo čim bolje zavarovati, zato da ga lahko obišejo turisti z vsega sveta, ki imajo tako možnost, da spoznajo grozote iz prve svetovne vojne.«

V topniških rovih so še vidni betonski podstavki za orožje in seveda hodniki in dvorane, ki so jih vojniki uporabljali kot skladišča, prostore za ranjence ali spalnice. Med obiskom topniških rovov je obvezna zaščitna čelada, ki si jo lahko brezplačno izposodite v bližnjem Muzeju prve svetovne vojne. Ploščad pred vhodom v rove ponuja čudovit razgled na dolino reke Soče in Gorico.

Za vodene ogledse se lahko najavite pri Kulturnem društvu JuliaEst; tel. 347-9661607 ali 388-6557425; e-naslov: juliaest@libero.it; splet: www.carso-isonzo.net.

Urnik: od torka do sobote 9-12/14-17; nedelja: 9-12.30; 25. in 26. decembra 2014 zaprto.

Po dolgih pogajanjih in ob nasprotovanju Evropske ljudske stranke

V Evropskem parlamentu tudi v novem mandatu mešana delovna skupina za narodne manjšine

Odločitev je padla v zadnjem trenutku. Na dan, ko je v Evropskem parlamentu zapadel rok za oblikovanje mešanih skupin, to je neformalnih delovnih teles, ki se tematsko ukvarjajo z nekim vprašanjem in ki jih sestavljajo predstavniki vseh parlamentarnih strank, je predsedstvo Evropskega parlamenta privolilo v ustanovitev »Mešane skupine za narodne manjšine«. Boj za ustanovitev te skupine je potekal v zakulisju že nekaj mesecev, kajti največja parlamentarna skupina, to je skupina Evropske ljudske stranke EPP se ni strinjala s predlogom, da bi tudi v tem mandatu ustanovili skupino, ki bi zastopala interese približno 40 milijonov državljanov Evropske unije, kolikor jih v 28 državah članicah EU pripada narodnim manjšinam. Pobudniki so na koncu vendarle zbrali potrebno število poslanskih skupin, ki so skupaj razpolagale z večino glasov in tako od predsedstva izbojevali ponovno vzpostavitev tega delovnega telesa.

Mešane delovne skupine so najnižja oblika delovnih teles v Evropskem parlamentu; v njih ne glasujejo in ne sprejemajo resolucij, so le nekaj več kot neformalno omizje. Vendar je njihova dejavnost pomembna predvsem zaradi srečanj, ki jih prirejajo v prostorih parlamenta. Posebna delovna skupina za manjšine je obstajala v vseh mandatih, čeprav se je njeno ime spreminjalo; k sreči so se tudi tokrat poslanci dogovorili, da to telo ohranijo in s tem tudi pritiskajo na institucije Evropske unije, predvsem na Evropsko komisijo, da nekaj več naredijo za zaščito jezikov, kultur in manjšin, torej za ohranjanje raznolikosti Evropske unije.

Zapleti ob imenovanju te skupine niso novost. Že pred petimi leti je namreč Evropska ljudska stranka nasprotovala njeni ustanovitvi in so bila potrebna dolga in težka pogajanja, da so jo vendarle ustanovili.

Tako je bilo tudi tokrat potrebno prizadevanje številnih dejavnikov; poleg poslancev, ki se zavzemajo za zaščito manjšin so bili namreč v Evropskem parlamentu zelo aktivni predstavniki nekaterih manjšinskih nevladnih organizacij, ki so med drugim poudarjali, da je mešana skupina za manjšinska vprašanja v Evropskem parlamentu vedno obstajala. Tako so v zadnjem trenutku generalni sekretarji parlamentarnih skupin v okviru kompromisov, ki jih vselej sklepajo, pristali na imenovanje tega delovnega telesa.

Proti ustanovitvi te skupine je nastopal Evropski mladinski forum, ki si je prizadeval za posebno skupino o dejavnosti mladih in je za to pobudo ogrel številne poslance. Poslanska skupina Evropske ljudske stranke ni polagala veliko teže na dejstvo, da predstavljajo avtohtone manjšine po oceni Evropske komisije približno 10 odstotkov prebivalstva Evropske unije, dejansko pa je na njeno zadržanje vplivalo drugo dejstvo: za ustanovitev mešane skupine za manjšine so se znotraj EPP najodločneje zavzemali madžarski predstavniki, dejstvo pa je, da madžarska stranka Fidesz, ki jo vodi premier Orban, znotraj Evropske ljudske stranke ne uživa ne zaupanja in niti velikega ugleda. V EPP dejansko obtožujejo Madžare, da so v prejšnjem mandatu nekako »ugrabili« to mešano delovno skupino, kar po svoje drži, saj jo je pol mandata vodila poslanka Ljudske stranke Kinga Gal, drugo polovico pa socialist Csaba Tabajdi, oba Madžara in zelo aktivna zagovornika manjšin, predvsem seveda madžarskih manjšin v drugih državah.

Seveda pa se zdaj delo šele začinja. Evropsko komisijo, kot znano, vodi predstavnik Evropske ljudske stranke in od te stranke bo treba doseči, da bo od komisije izposlovala ustrezne ukrepe za zaščito in vrednotenje manjšin, kar seveda ne bo ne lahko in niti enostavno; Komisija je na-

Pod naslovom palača Evropskega parlamenta v Strasbourg. Spodaj Alys Mann s sinčkom Harleyem.

mreč že v preteklosti pokazala, da nima posebnega poslušna za vprašanja manjšin in le s težavo je vključila manjšinske jezike v nekatere programe na področju kulture in izobraževanja. Tu je treba seveda opozoriti, da je Lizbonska pogodba zelo medla glede zaščite manjšin, ki je ne vključuje v naloge Evropske unije, ampak jo prepušča posameznim državam članicam. Glede na vse glasnejše zahteve po spremembi nekaterih temeljnih pravil Evropske unije, bo torej potrebno dodatno prizadevanje, da se ob drugih spremembah, ki bodo zadevale predvsem vprašanja s področja gospodarstva in financ, lotijo tudi vprašanja zaščite manjšin in v evropsko pogodbo vključijo vsaj načela kopenhagenskih kriterijev, ki jih morajo izpolnjevati države, ki želijo postati članice Evropske unije. Izpolnjevanje teh kriterijev je namreč pogoj za vstop v EU, ne pa pogoj za samo članstvo. Z drugimi besedami, država, ki je že članica Evropske unije, ni več dolžna spoštovati teh kriterijev in nekaj držav je po vstopu v EU tudi znižalo raven zaščite manjšin.

Tudi zato je bilo nujno potrebno, da je prišlo do ponovnega oblikovanja mešane delovne skupine za narodne manjšine. Članstvo v tej skupini ni določeno, v njej lahko sodelujejo vsi poslanci, ki to želijo. V skupini ni ugotavljanja sklepčnosti in tudi glasovanja ne, ampak se predlogi sprejemajo soglasno. Običajno gre za ustne predloge, ki se beležijo v zapisniku, včasih pa tudi za dokumente in za pomembnejše objave, kot je bil zbornik ob koncu mandata v letu 2009. Vsekakor pa je pri tej skupini pomembno predvsem soočenje stališč predstavnikov strank z namenom, da evropski poslanci nato ta stališča zagovarjajo v okviru svojih poslanskih skupin.

Za predsednico te skupine je bila ponovno izvoljena Madžarka Kinga Gal, ki je skupino vodila v prvi polovici prejšnjega mandata; gre za poslanko romskega rodu, ki je po poklicu raziskovalka in se že dolga leta ukvarja z vprašanji manjšin. Kot članica stranke Fidesz pripada Evropski ljudski stranki. Za podpredsednika sta bila izvoljena poslanec švedske manjšine na Finskem Nils Torvalds, ki pripada skupini liberalcev in Katalonec Jordi Sebastia, ki pripada skupini Zelenih – Evropskega svobodnega zavezništva, ki povezuje regionalne stranke in stranke manjšin.

Pripadniki danske manjšine v Nemčiji želijo dvojno državljanstvo

Običajno, čeprav to besedo pri manjšinah uporabljamo z negotovostjo, so pripadniki manjšin državljani države, v kateri živijo. Tako je na primer pripadnik nemške manjšine na Danskem običajno državljan Danske.

Vprašanja lojalnosti, narodnosti in pripadnosti manjšinske skupnosti so pogosto zelo občutljiva. Znani so polemike in politični zapleti, do katerih je prišlo, ko je Madžarska enostransko odločila, da pripadnikom madžarske manjšine v Romuniji in na Slovaškem, ki so za to zaprosili, omogoči pridobitev madžarskega potnega lista. Podobno vprašanje so pred časom sprožili tudi na Južnem Tirolskem in problem je, še zlasti v času pomanjkanja pravih no-

vic, pristal tudi v medijih. Skratka, v vsakem primeru gre za politično zelo občutljivo temo.

Pred kratkim je danska manjšina v nemški zvezni državi Schleswig-Holstein sprožila vprašanje v zvezi s pridobitvijo dvojnega državljanstva. Kot je bilo zgoraj navedeno, ima glavnina Dancev, ki živijo v državi Schleswig-Holstein, nemško državljanstvo; zdaj pa želi nekaj pripadnikov danske manjšine pridobiti danski potni list in zahtevo utemeljuje z željo po večji navezanosti na matično domovino, seveda pa želijo ob tem ohraniti tudi nemško državljanstvo.

Doslej je imela glede tega Danska zelo jasno politiko: kdor želi dansko državljanstvo, se mora odpovedati vsem

drugim državljanstvom. Danska manjšina je zdaj na avdiciji v pristojnem zakonodajnem telesu kopenhagenskega parlamenta poudarila željo, da bi Danska spremenila svojo zakonodajo in pripadnikom manjšine v Nemčiji omogočila dvojno državljanstvo, torej poleg nemškega tudi dansko. Ta zahteva pa postavlja kar nekaj problemov, med drugim, kako bo to vplivalo na pravice, ki izhajajo iz državljanstva, predvsem pa, kako bodo prosilci lahko dokazovali svojo pripadnost manjšini, ker gre za kočljive in zaupne osebne podatke. Skratka, na dansko-nemški meji se odpira povsem novo vprašanje in pričakovati je, da bo pot do odločitve, kakršnakoli pač bo, še zelo dolga.

Bojkot velike trgovske verige, ker v obratih ne spoštuje valižanščine

Valižanski jezikovni aktivisti so sprožili novo kampanjo za uveljavljanje jezikovnih pravic. Njihova tarča je tokrat trgovska veriga Morrison, katero obtožujejo pomanjkanja spoštovanja do krajevnega jezika. Afero je sprožila Alys Mann, ki se je s sinčkom Harleyem v naročju podala v lekarno z zahtevo po zdravilu, a so jo zavrnil, ker je zdravnik napisal recept v valižanščini.

Nevladna organizacija Cymdeithas yr Iaith, ki si že desetletja prizadeva za uveljavljanje valižanščine, od vodstva trgovske verige Morrison že dolgo zahteva, da zagotovi pravico do rabe valižanščine v njenih obratih v Walesu. Predstavnica te organizacije Manon Elin je dejala, da po večletnih pogovorih žal še niso dosegli zaželenega učinka in da Morrison v Walesu še vedno ne zagotavlja pravice do rabe valižanščine v svojih obratih. »Dejali so, da želijo povečati rabo valižanščine, kar je obetavno, ampak ne moremo soglašati z načelom, da osebe vsakega posamezne-

ga obrata odloča o tem, kje in kako bodo uporabljali valižanski jezik. Tu so potrebna jasna navodila vodstva; ne moremo na primer soglašati s prakso, da se valižanski napisi postavijo samo ob obnovi obrata, to ne more biti pravilo. Prepričani smo, da mora podjetje Morrison, ki v Walesu

ustvarja dobiček, spoštovati valižanski jezik,« je dejala Manon Elin. Zato Cymdeithas yr Iaith predlaga bojkot Morrisonovih obratov v Walesu.

Pri Morrisonu seveda trdijo, da je ta pobuda »nepoštena in neprimerna«. Predstavnik trgovske verige je dejal, da bojkot ne bo spremenil njihovega odnosa do Walesa in do valižanskega jezika. Zagotovil je, da bodo tudi v prihodnje delali v dogovoru s komisarjem za valižanski jezik in drugimi ključnimi dejavniki z namenom, da zagotovijo ravnotežje med angleščino in valižanščino v interesu odjemalcev. Po njegovih besedah si Morrison prizadeva za čim boljše storitve, v Walesu pa to pomeni poslovanje v obeh jezikih. Namestili so številne dvojezične napise v trgovinah in na parkiriščih, tudi na bencinskih črpalkah, kjer obstajajo navodila v valižanščini tudi na samopostrežnih servisih.

Ostaja pa dejstvo, da je mali Harley ostal brez zdravila, ker je bil recept napisan v valižanščini.

Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 356320
faks 0481 356329
gorica@primorski.eu

Primorski
dnevnik

DEŽELA FJK - Odborniki Torrenti, Vitova in Panaritijeva o novem finančnem zakonu

»Gorici smo posvetili posebno pozornost«

Denar za vilo Louise, Koren in univerzo - Nesoglasje z goriško občino, sledijo vprašanju Trgovskega doma

»Goriški je dežela FJK v finančnem zakonu posvetila posebno pozornost.« Tega, zagotavlja deželni odbornik za kulturo Gianni Torrenti, ni storila zaradi političnih pritiskov, ampak zato, ker verjame v njen potencial in želi ovrednotiti mednarodno vlogo obmejne pokrajine. »Pri tem nam goriška občinska uprava žal ne pomaga. Župan Romoli mi je simpatičen, glede nekaterih ciljev in idej pa res ne soglašava. Upam, da bomo v prihodnje bolj prepričljivi,« pravi Torrenti, ki je včeraj s kolegicama Saro Vito in Loredano Panariti predstavil nov deželni finančni zakon in postavke, ki so jih v deželnem proračunu 2015 namenili Gorici. Odbornikom sta se pridružila deželna svetnika Alessio Gratton (SEL) in Diego Moretti (DS). Slednji je prepričan, da dežela nima mačehovskega odnosa do Gorice, čeprav se njeni predstavniki stalno pritožujejo.

Med strateškimi projekti je Torrenti izpostavil predvsem obnovo vile Louise. Fundaciji Coronini Cronberg, ki je njena lastnica, so za dela namenili tri milijone evrov, ob tem pa računa dežela na dodatnih 4.500.000 evrov iz evropskih skladov, s katerimi bi goriško palačo spremenili v inkubator kreativnih start-up podjetij in rezidenco za kreative iz raznih držav. »Ta projekt bo ustvaril delovna mesta in prispeval k privlačnosti mesta,« je povedal Torrenti. Odbornik za kulturo se je dalje zaustavil pri pomenu festivala eŠtoria, za katerega so v proračunu potrdili lansko vsoto, ki je bila za 40% višja kot leta 2013. »eŠtoria je zelo odmevna kulturna prireditev, zato nameravamo pritisniti na Fundacijo Goriške hranilnice in občino, da jo odločno podpreta,« je napovedal odbornik in poudaril, da dežela pozorno sledi tudi vprašanju Trgovskega doma in selitve NŠK: »Prej moramo poskrbeti za prenos prostorov na slovensko knjižnico, v drugi fazi pa bodo na vrsti naložbe za njihovo ureditev.« Vitova se je zaustavila pri 700.000 evrih, s katerimi bodo v pričakovanju na skorajšnje izgradnjo čistilne naprave pri Vrtojbi krili del stroškov, ki so povezani s čiščenjem voda potoka Koren. Panaritijeva je izpostavila izobraževalne projekte za mlade, socialno-zaposlitvene projekte in naložbe v univerzo: v tem okviru bodo goriškemu in pordenonskemu polu namenili skupno 800.000 evrov. Govor je bil še o ponovnem odprtju avditorija v Gorici ter o vprašanju upravljanja Pokrajinskih muzejev in palač, ko bo goriška pokrajina ukinjena.

VILEŠ - Protest pred nakupovalnim središčem Tiare

Podjetja še vedno brez plačila, politika obljublja posredovanje

Protestnega shoda pred nakupovalnim središčem Tiare se je udeležilo več županov

BUMBACA

GORICA - Prebežniki Nov sporazum med Karitas in prefekturo

Goriški prefekt Vittorio Zappalorto je včeraj z nadškofijsko Karitas in za drugo Il Mosaico podpisal konvencijo, na podlagi katere lahko v centru Nazareno v Stražcah sprejemajo večje število proslincev za azil, kot je bilo doslej predvideno. S tem so streho nad glavo zagotovili tudi afganistanskim in pakistanskim prebežnikom, ki so zadnje čase prenočevali v spominskem parku in v drugih krajih v Gorici ter s tem izzvali odredbo goriškega župana Ettoreja Romolija. Ukrep, ki prepoveduje bivačenje v mestu, je stopil v veljavo včeraj, njegovo spoštovanje pa nadzirajo sile javnega reda.

Prefektura in Karitas sta se dogovorili tudi o iskanju drugih objektov, od stanovanj do župnišč, ki bi lahko bili primerni za nastanitev proslincev za azil, kar je morda še večja novost kot razširitev konvencije za center Nazareno. »Tovrstnih nastanitvenih rešitev za manjše skupine proslincev za azil ne bodo iskali le v Gorici, ampak tudi v ostalih občinah goriške pokrajine,« so pojasnili na goriški prefekturi.

»Gorica in Gradišče sta občini, ki sta najbolj občutili problem velikega priliva prebežnikov. Ta pritisk pa se bo z ustanovitvijo nove komisije za ocenjevanje prošelj za azil v Venetu, za katero smo se zavzemali, občutno zmanjšal,« je povedal deželni odbornik Gianni Torrenti, po katerem je odločitev goriške občinske uprave, ki prejšnje dni na prefekturi ni podpisala medobčinskega protokola o iskanju rešitev prebežnike, samo »propaganda«. Torrenti meni, da tiščanje glave v pesek ne pomaga, postavitev šotorišča v Ulici Brass pred nekaj meseci pa je bila primeren odgovor na izredne razmere: »Res je, da se je v tistih dneh priliv prebežnikov še povečal, saj so gostje šotorišča sporočili sonarodnjakom drugod po Italiji, da v Gorici z njimi ravna človeško, to pa si lahko štejemo tudi v čast.«

Pred in v nakupovalnem središču Tiare v Vilešu je včeraj ponovno potekal protestni shod podjetij, ki so sodelovala pri gradnji trgovskega objekta. Od njegovega odprtja je minilo eno leto, del podizvajalcev pa še vedno čaka na plačilo za dela, ki so jih njihovi delavci opravili leta 2013. Naročniki naj bi jim skupno dolgovali med 20 in 30 milijonov evrov, kar je podjetja spravilo v hude težave. Ob tem, da niso mogli plačati delavcev, naj bi nekaterim pretlo zaprtje.

Na parkirišču so se nekaj deset delavcem in podjetnikom pridružili številni krajevni upravitelji iz goriške in tudi drugih pokrajin. Ob županih in podžupanih se je mirnega in tihega shoda udeležila deželna odbornica Sara Vito, ki zagotavlja, da deželna uprava pozorno spremlja to vprašanje. »Spomladi je kazalo, da se zadeva premika v pravo smer, nedavno pa smo ugotovili, da nekatera podjetja še vedno čakajo na plačilo. Deželna vlada bo ponovno posredovala, saj je stanje nesprejemljivo. Predsednica je v prejšnjih dneh že pisala družbama Arco in VSC, upamo, da se bosta v kratkem odzva-

li,« pravi Vitova. V Vilešu so med drugimi prišli tudi deželni svetnik DS Diego Moretti, poslanec Gibanja 5 zvezd Walter Rizzetto in predsednik Pokrajine Videm Pietro Fontanini. Predstavniki goriške pokrajine ni bilo, prihodnji teden pa namerava predsednik Enrico Gherghetta ponovno sklicati krizno omizje na to temo. »Z delavci in podjetji smo seveda solidarni. Osebnost sem se protesta nameravala udeležiti, s predsednikom pa sva se na koncu dogovorila drugače. V teh predbožičnih dneh, ko je nakupovalno središče polno kupcev, utegne protestni shod škoditi tamkajšnjim trgovinam; tudi v centru Tiare je zaposlenih kar nekaj ljudi, pa čeprav z začasnimi pogodbami,« pravi pokrajinska odbornica za delo Ilaria Cecot in dodaja, da je po informacijah, s katerimi razpolaga pokrajina, lastnik centra Tiare (družba VSC) poravnal svoje obveznosti. Iz omenjene družbe so večkrat sporočili, da je bila za gradnjo centra poverjena družba Arco. Le-ta je zgradila in izročila nakupovalno središče naročniku, ki je opravil vsa plačila neposredno tej družbi ali pa preko »pasivnega pooblastila«. »Za postopek "pasivnega pooblastila" se je VSC odločila zato, da bi zagotovila pravilno plačevanje podizvajalskih podjetij, seveda vedno v mejah zneska, ki ga je bila dolžna družbi Arco. S tem postopkom pa ni bila sprejeta nobena obveza do podizvajalcev; posledično VSC ne more odgovarjati za pogodbe, ki so jih sklenili tretji subjekti,« so pojasnili. Po besedah odbornice Cecotove bo Gherghetta prihodnji teden ponovno sklical krizno omizje. »Pregledali bomo dokumente in se pogovorili z vsemi zainteresiranimi subjekti. Skušali bomo ugotoviti, kje se je postopek izplačevanja zataknil,« napoveduje Cecotova, po kateri bi v primeru nepravilnosti moralo ukrepati tudi tožilstvo. (Ale)

RONKE - Detroit Prekinili so proizvodnjo Razočaranje sindikatov

140 delavcev tovarne Detroit je pred izgubo delovnega mesta. Proizvodnja v ronški tovarni se je namreč včeraj prekinila: 26 delavcev so vključili v program mobilnosti, s 7. januarjem pa bodo ostali delavci, ki se jim izteka solidarnostna pogodba, začeli petmesečno obdobje dopolnilne blagajne, nakar bodo tovarno dokončno zaprli. Dogovor med sindikati in lastništvom tovarne, ki so ga podpisali na sedežu goriške zveze industrialcev Confindustria, predvideva, da bo vsak delavec prejel 8500 evrov za obdobje, v katerem ni prejel dopolnilne blagajne.

Jutri bo na deželi srečanje, med katerim bo govor o izplačilih za obdobje dopolnilne blagajne, ki bo šlo od januarja do maja leta 2015. Sindikalni predstavniki so izredno razočarani nad deželno vlado, ki je obljubljala pomoč pri iskanju novih investitorjev za tovarno Detroit, v resnici pa je po njihovem mnenju naredila bolj malo. Razočaranja ne skriva niti ronški župan Roberto Fontanot, saj opaža, da obljubam in lepim besedam niso sledila dejanja.

Detroit pa ni edina tovarna v ronški občini, ki jo je kriza spravila na kolena. V tovarni Mw.Fep bo od januarja na prostovoljni mobilnosti 40 od 350 zaposlenih, tovarni Selex pa beležijo pomanjkanje novih naročil. Poleg omenjenih družb je v težavah še več malih podjetij iz ronške občine, kjer so negativni učinki splošne gospodarske krize še kako vidni in zaskrbljujoči.

Udaril karabinjerja

Ustavili so ga za pregled dokumentov, vendar se je moški razburil in udaril enega izmed karabinjerjev. Dogodek se je pripetil v noči s petka na včerajšnji dan pred javnim lokalom v Ulici Crispi, kjer so se sprli trije moški. Ko so karabinjerji prišli na prizorišče, se je 47-letni D.L. lotil še njih. Karabinjerji so ga aretirali in odpeljali k sodniku, ki je po ovadbi moškega spustil na prostost.

Predstavijo knjigi

V mali dvorani gledališča Verdi v Gorici bo jutri ob 18. uri združenje Lipizer predstavilo knjigi »Vita musicale in Friuli Venezia Giulia« Silvia Montaguttija in »Raccolta di composizioni per chitarra« Guida Percaccija.

GORICA - Aretirali 33-letnega Goričana

Ropar s plastično pištolo

Igračo je S.R. nameraval prodati, ker mu ni uspelo je dvema dekletoma zagrozil in ju skušal oropati

Goriški policisti so v petek zvečer zaradi poskusa roba aretirali 33-letnega Goričana. Moškega, ki je že star znane sil javnega reda, so izsledili v Ulici Baiamonti, potem ko so prejeli klic z opozorilom, češ da je neznanec v Ulici Vittorio Veneto skušal oropati dve dekletki s polavtomatsko pištolo. Ko so ga policisti prijeli, je S.R. še imel pri sebi pištolo, za katero se je izkazalo, da je v resnici igrača z odstranjenim rdečim zamaškom. Policisti so nato ugotovili, da je moški imel pri sebi še klešče in dva žepna noža. 33-letnik je že v popoldanskih urah skušal pištolo prodati; približal se je moškemu na Trgu Sv. Frančiška in mu ponudil pištolo. Ker moški ni pokazal zanimanja, je 33-letnik začel iskati nove kupce. Približal se je dekletoma, ki sta prav tako zavrnili ponudbo, nakar jima je moški zagrozil in ju skušal oropati. Dekletki sta zbežali, kmalu zatem pa so policisti moškega izsledili in mu nataknilo lisice. Zdjaka čaka na začetek sojenja v zaporu v Ulici Barzellini.

Policisti so zasegli pištolo-igračo, klešče, škarije in dva nožiča

Kulturni center Lojze Bratuž
in
Združenje cerkvenih pevskih zborov

KONCERTNA SEZONA 2014-2015
IN ZOPET PRIŠLA NOČ SI SVETA

Slovenski komorni zbor iz Ljubljane
Martina Batič, zborovodja
Na sporedu pesmi
iz svetovne božične zakladnice in božične skladbe
slovenskih skladateljev

Kulturni center Lojze Bratuž

Ponedeljek, 22. decembra 2014, ob 20.30
Informacije na tel št. 0039 0481 531445
ali po e-mailu na info@centerbratuž.org

POMNIKI MORIJE - Vojaško pokopališče pri Mikolih

Neusmiljeno propada

V doljanskem zaselku Mikoli (sto metrov od glavne ceste Gorica-Trst) so še prisotni ostanki bivšega vojaškega pokopališča, ki je nosilo ime po majorju italijanske vojske Girolamu La Villi. Večino italijanskih vojaških pokopališč so po vojni opustili, med njimi tudi tisto pri Mikolih. Posmrtno ostanke vojakov so prenesli v Redipuljo, včasih tudi v kraje, od koder so bili ti nesrečniki doma.

Sledi teh pokopališč, ki jih je bilo v Dolu kar nekaj, so danes komaj vidne. Ponekod o njih pričajo na pol porušeni zidovi, ki so ograjevali pokopališča, ponekod pa tudi teh ni več. Tega pa ne moremo trditi za pokopališče v naselju Mikoli. Objekt je sicer v obupnem stanju, vseeno pa nam kar zgovorno razodeva, da je bilo tam pred skoraj sto leti pokopanih veliko mladih iz vseh koncev. Pokonci stoji ves spodnji podporni zid, del zgornjega zidu, samo pokopališče pa kaže žalostno podobo. Mah in visoka trava prekrivata nekaj razmetanih nagrobnih kamnov, sredi pokopališča pa se dvigajo ostanki manjše kapelice, ki je bila posvečena Devici Mariji Tolažnici. To nam razkriva velik in še dobro viden napis nad vhodnimi vrati. Na desni strani vrat je pa komaj viden napis v latinščini - Ave Maria ora pro nobis. Na levi strani pa razberemo nekoliko bolje ohranjen napis s stavkom, ki so ga Italijani pogosto uporabljali na spominskih tablah in je bil odraz tistega časa. V prevodu preberemo: Za heroje, ki so padli za veličino in svobodo domovine. Razumeli bi prvi del napisa, saj je v primeru 1. svetovne vojne šlo za italijansko osvajalno vojno, ki pa s svobodo domovine ni imela nobenega opravka.

Ne glede na to je pri Mikolih našlo večno počivališče veliko mladih, ki so jih vojaška poveljstva pošiljala v smrt. V veliki večini je šlo za pripadnike brigade Catanzaro, ki je bila v Posočju prisotna povsod, kjer je bilo najbolj vroče. Padle so k Mikolim nosili z bojišča na Komenskem Krasu, zlasti v času 7. soške bitke septembra 1916, ko je brigada napadala avstro-ogrske položaje okrog Nove Vasi. Južno od te vasi (na pobočjih kote 208 - poznamo jo tudi pod imenom Varda) je 18. septembra padel tudi major 142. polka Girolamo La Villa po rodu iz Licate na Siciliji, po katerem so kasneje poimenovali pokopališče pri Mikolih. Bržčas so na tem pokopališču pokopavali tudi vojake drugih enot, saj je vojna na tistem delu Krasa trajala vse do italijanskega poloma pri Kobaridu oktobra leta 1917. O brigadi Catanzaro še tole: julija 1917 so se vojaki uprli, čes da so jih brez predaha pošiljali v ogenj. Prišlo je celo do oboroženega spopada in orožniki so komaj uspeli obvladati upor. Poveljstvo je najstrožje ukrepalo. Pred zid je postavilo nekaj desetnih vojakov in jih dalo brez milosti ustreliti. Po nekaterih podatkih je bilo na pokopališču v Mikolih pokopanih tudi precej avstro-ogrskih vojakov.

Mikoli s starim vojaškim pokopališčem med prvo svetovno vojno (zgoraj in spodaj); pokopališče danes razpada (levo)

ARHIV MITJE JURNA, VIP

Mnogi raziskovalci goriškega Krasa, zlasti še italijanski, se naravnost zgražajo nad odnosom, ki ga pristojne oblasti namenjajo krajem spomina. Nekateri radi primerjajo razsulo pri Mikolih z madžarsko kapelico pri Vižintinih, le kak kilometer stran. Za njeno obnovo se je zavzela madžarska država in na odprtju je bil prisoten celo madžarski pred-

sednik republike. Pri Mikolih pa komajda še stoji pokonci z grmovjem in ovijalkami prepletena kapelica, ki je na tem, da se bo kmalu sesula. Po našem mnenju bi s kančkom dobre volje to pokopališče lahko postalo pravi biserček, ki bi bil zanimiv za turiste, ki bodo v letih stoletnice velike morije obiskovali naše kraje. (vip)

NOVA GORICA - Tradicionalni dogodek na meji

V dokumentarec shranili spomine na ljudi obeh mest

Sedmo leto zapored se je krog prijateljev in znancev goriškega in novogoriškega Kinoateljstva, pa tudi nekateri prinašalci spominov iz zadnjega projekta Arhiv spominov, zbral na nekdanjem mejnem prehodu Erjavčeva. Vsakoletno večerno decembrsko srečanje je namenjeno tudi obeležitvi dviga zapornic med mestoma, ki se je zgodil v noči iz 20. na 21. december leta 2007.

V petek zvečer je nekdanja carinarnica na slovenski strani meje znova oživila. Na zunanje steklo objekta so projicirali fotografije, ki so jih v lanskem spominodajalski akciji na isto lokacijo prinašali Goričani in Novogoričani, v tesni sobici carinarnice pa je bilo na voljo kakih pet mest za ogled svežega 33-minutnega dokumentarnega videa

Anje Medved, ki je nastal na podlagi lanskoletne istoimenske akcije Najdeni portreti. Ob hišici je potekalo tradicionalno druženje ob kuhanem vinu in sladkih dobrotah ter ob obujanju spominov na mejo, ljudi in dogodke.

»Tisti večer ni bil tako politično poudarjen, ker je bil pomembnejši vstop v evropsko unijo. Tedaj so se "samo" odstranile zapornice, kar pa je za mesti Novo Gorico in Gorico ogromen zgodovinski dogodek. Nova Gorica takšne izkušnje sploh še ni poznala, ker je nastala šele po nastanku meje. Mislim, da je za ti dve mesti res zgodovinski trenutek in da ga ljudje tudi čutijo, čeprav se ga ne praznuje. Toda tisti večer je bil res osebnostno doživet, ni bil samo neko politično praznovanje. Morda nekaj podobnega kot se je do-

Predvajanje dokumentarca

FOTO K.M.

gajalo z berlinskim zidom - ko neka politična odločitev poseže v življenje ...« o dogodku izpred sedmih let razmišlja Anja Medved, ki s svojim zavodom Kinokasča in v sodelovanju z obema Kinoateljstvom dela na ohranjanju spomina s pomočjo dokumentarnih filmov. »Z daljnoročnim namenom, da iz tega nastane nek fond, arhiv, ki bo lahko služil tudi za bodoče generacije,« dodaja avtorica.

GORICA - Združenje cerkvenih pevskih zborov

Na štefanovo bodo prvič izvedli nagrajeno peto mašo

Združenje cerkvenih pevskih zborov-Gorica je v prejšnjem letu slavilo 40. obletnico delovanja. Ustanovno listino so 19. septembra 1973 podpisali Bogomir Spazzapan, Stanko Jericijo, Lojzka Bratuž, Zdravko Klanjšček, Ivan Bolčina, g. Jožef Žorž, Dragotin Butkovič, Marisa Perat, Gizela Simčič, Bruna Petruša, Herman Srebernič in Damjan Paulin. Prvi in seveda glavni člen akta se glasi: Združenje ima nalogo, da spodbuja, organizira in podpira delovanje cerkvenih pevskih zborov. Korenine Združenja segajo v medvojno obdobje, v čas nadškofa Franciška Borgije Sedeja, ki je takratnemu skladatelju in zborovodju Lojzetu Bratužu poveril nadzor nad cerkvenimi pevskimi zbori ter nalogo izobraževanja mladih glasbenikov, organistov, zborovodij in skladateljev.

Prvi predsednik Združenja je bil zborovodja Bogomir Spazzapan, nasledila ga je Lojzka Bratuž, ki je za Združenje skrbela do leta 2011, ko je novi predsednik postal Dario Bertinazzi. Združenje je v zadnjem obdobju posodobilo svoj statut. Postalo je referenčna točka ne samo za cerkvene pevce, ampak tudi za otroške, mladinske in prosvetne pevске zborove. Svoje moči in delo odborniki vlagajo predvsem v mlaj-

še generacije in širijo med nje ljubezen do slovenskega petja in glasbe nasploh. Pomembno vlogo daje Združenje izdajateljski dejavnosti, med zadnjimi naj omenimo novo zbirko skladb za otroške in mladinske pevске zborove *Šopek mladih not*. Med tradicionalne prireditve, ki so se ohranile iz časov, ko ni bilo še Združenja, sodijo revija Mala Cecilijanka in Božični koncert 26. decembra.

Ob priložnosti 40-letnice delovanja je odbor razpisal natečaj za slovensko peto mašo. Med vsemi prijavljenimi je komisija glasbenih pedagogov izbrala *Mašo na čast Svetemu papežu Janezu Pavlu II.*, ki jo je uglasbil slovenski skladatelj Aleš Makovac. Prav ob tej priložnosti bo v petek, 26. decembra, ob 17. uri letošnji božični koncert zamenjala zahvalna maša, na kateri bo poleg božičnih pesmi prvič izvedena nagrajena peta maša. Nosilec projekta nove izvedbe je mešani pevski zbor Francišek Borgija Sedej in Števerjana, ki so se mu pridružili še posamezni člani mešanega pevškega zbora Rupa-Peč ter cerkvenih pevskih zborov s Peči in iz Štandreža. Združenje zbor bo vodila prof. Aleksandra Pertot, na orgle bo spremljala Martina Valentinčič. Takoj po obredu bo sledila uradna podelitev nagrade skladatelju Alešu Makovcu.

SOVODNJE - V knjižnici o prvi svetovni vojni

Državni meji se včasih lahko tudi »zahvalimo«

Juren in Pizzamus v Sovodnjah A.C.

V sovodenjski občinski knjižnici sta pred dnevi spregovorila Mitja Juren s Peči in Paolo Pizzamus iz Milja, ki že leta raziskujeta goriški Kras in na njem iščeta sledi prve svetovne vojne. Doslej sta odkrila veliko kavern in jarkov, napisov na skalah in ob vhodih v rove; mahu in raznim ovijalkam sta iztrgala spominske table in manjše spomenike. Skratka, ob pozabljenih objektih in napisih sta ponovno obudila zgodbe, ki so se tu odvijale pred skoraj sto leti. Sovodenjskega srečanja se je udeležilo veliko ljudi. Prišli so celo iz Vidma, tako da je bilo predavanje dvojezično.

Večer je uvedla sovodenjska županja Alenka Florenin, ki je srečanja v knjižnici postavila med kulturne dogodke, ki so postali stalnica in so obenem naleteli na ugoden sprejem pri ljubiteljih knjižnih novosti. V sliki in besedi sta predavatelja opisala dogajanje med prvo svetovno vojno v vaseh ob Soči in Vipavi. Sovodnje, ki v vojaških poročilih niso veliko omenjene, so bile v prvem letu vojne zaledje avstro-ogrskih sil, nato pa italijanskih. Nastalo pa je kar veliko fotografij, zlasti posnetkov topovskih baterij, ki so bile nastanjene ob Vipavi in v skritih dolincah kraških pobočij. Mitja Juren se od časa do časa podaja v vojaške arhive v Rim, od koder je pred kratkim prinesel zemljevid, ki jasno prikazuje jarke in postojanke okrog Sovodnje. Paolo Pizzamus pa je podrobno opisal razne kraške doline (na doberdobskem in komenskem Krasu), ki so postale zaklonišča in postojanke obeh vojskujočih se strani in so jim vojaki dajali slikovita imena. Predavatelja sta predstavila tudi svojo knjigo, ki je izšla letos poleti in podrobno opisuje vojna dogajanja med avgustom in novembrom 1916 na komenskem Krasu. Povedala sta tudi, da se lahko »zahvalimo« državnim mejam, ki je preprečevala obiske in izlete na vzhodnih pobočjih Dola. Nedostopnost do teh območij je obvarovala marsikatero ostalino, ki jo šele sedaj ponovno odkrivamo. (vip)

GORICA - Zvezdica zaspanka Dijaškega doma Uspešno predstavo bodo še enkrat ponovili

Na odru Kulturnega doma se je zvrstilo šestdeset otrok

FOTO K.K.

Učenci in učenke Dijaškega doma Simon Gregorčič so v četrtek v goriškem Kulturnem domu uprizorili predstavo Zvezdica zaspanka, povzeto po pravljici, ki jo je leta 1952 napisal Frane Milčinski Ježek. Na predstavi je sodelovalo preko šestdeset otrok od 4. do 13. leta starosti; veliko je bilo plesnih insertov, izvajale so jih tri plesne skupine, ki redno vadijo v Dijaškem domu. V glavnih vlogah so nastopili Alice Hmeljak (Zvezdica zaspanka), Jan Grahonja (Ceferin), Nika Košuta (sladoledarka), Alberto Augusti (Komet Repatec) in Denis Žbogar (Boter Mesec). Na odru se je nastopajočim pridružila glasbenica in pevkica Damjana Golavšek, ki je predstavo obogatila s tem, da je zapela v živo nekatere pesmi. Dvorana je bila polna staršev, veliko je bilo tudi drugih gledalcev. Ker je predstava doživela res velik uspeh, jo bodo ponovili za Malo Prešernovo proslavo.

GABRJE - Na sedežu društva Skala

Voščilo v glasbi

Nastopili so domači otroci, učenci Glasbene matice ter zbora Neokortex in Skala

Božični koncert v Gabrjah

Želimo vam eno leto sreče, 12 mesecev zdravja, 52 tednov ljubezni in 365 dni veselja. Tako se je glasilo voščilo, ki ga je izrekla mlajša članica društva Skala ob zaključku božičnega koncerta. Polna dvorana v Gabrjah je bila v četrtek prežeta s prazničnim vzdušjem, ki so ga pripravili domači otroci, učenci Glasbene matice, mladinski zbor Neokortex in člani moškega zbora Skala.

Pod vodstvom Zulejke Devetak je večer uvedel domači moški zbor, ki je zapel štiri pesmi iz bogate slovenske božične zakladnice. Zbor se je tokrat odločil za novejši pristop pri izvajanju teh pesmi. Prvima dvema pesmima, ki jih je zbor Skala odpel v klasični zborovski izvedbi, sta sledila še dva božična napeva ob nevsiljivi spremljavi instrumentov - orglic, kitare in harmonike. Zlasti je lepo izzvenela Avsenikova božična pesem *Zvezde na nebu žare*, ki je med publiko žela navdušen sprejem. V nadaljevanju večera so učenke Glasbene ma-

tice ob klavirski spremljavi prof. Beatrice Zonta zagrale nekaj skladb na klavir (Eva Gruden in Sofia Sartori), na klasično kitaro (Tina Balta) in na violončelo (Tina Jarc).

Večer je zaključil mladinski zbor Neokortex, ki pod vodstvom Jane Drassich iz leta v leto preseneča z vedno bolj domiselnim, prijetnim in kvalitetnim izvajanjem pesmi. Na gabrskem koncertu so se mlade pevke in pevci predstavili z nizom božičnih pesmi pretežno anglosaksonskega izvora. Na sporedu je bila tudi ena hrvaška pesem, nekatere skladbe pa so mladi zapeli ob spremljavi kitare in klavirja. Večer sta napovedovali mladi sestri Eva in Martina Gruden. Sledilo je družabno srečanje, med katerim so navzoči nazdravili skorajšnjemu prihodu novega leta v želji, da bi petje in glasba bili še dolgo prisotni v vasi ob Vipavi, ki kljub svoji majhnosti uspe izpričati kulturno poslanstvo in ohraniti dediščino slovenskega izročila. (vip)

Od trte in grozdov do ... kisa

Vsak teden beremo in poslušamo napovedi, kako naj se goriška krajina ovrednoti, da postane dovolj privlačna za tokove obiskovalcev. Vselej se ob vrsti krajinskih in zgodovinskih postavk omenja proizvodnja vina. Kakšen je ta vinogradniški svet danes, kako razmišljajo in delujejo mladi gospodarji, ki sicer že nadomeščajo svoje starše, a slednji še niso povsem izpregli?

Na pobočju, nasproti restavracije pri Sirku na Subidi, stoji na Medajah resnično velika lesena zgradba. Postavili so jo pred osmimi leti. V njej je več kot sto lesenih sodov barrique, nekaj jih je še večjih. V njih zori kis. Vinski kis. V zaporedju prikazov številnih vinskih kleti je ta prispevek nekaj posebnega. Ni pa zunaj opredelnega okvirja. Opis nastajanja proizvoda in njegovo stekleničenje ter trženje se kot v vseh drugih primerih začne v vinogradu, nadaljuje s trgatvijo in vretjem ter zaključi s stekleničenjem in podnubo ter uporabo.

Pogovor z Mitjo Sirkom je bil bolj podroben v primerjavi z drugimi kletarji, saj mi je moral obrazložiti vrsto posebnosti. Na Subidi so se odločili edini v Furlaniji Julijski krajini, da se posvetijo takšni specialiteti. Začelo se je v letih '80, ko je oče Joško iz odvečnih steklenic rdečega vina poskušal najti najboljšo pot do kakovostnega kisa. Uporabljali so ga v restavraciji in darovali gostom.

Leta 2005 je nova zakonodaja prekinila monopolno proizvodnjo in na svoj račun so lahko prišli majhni proizvajalci. Z odlomkom predsednika Giorgia Napolitana je nastal »Osiet«, zaščiteno ime za kis v Furlaniji Julijski krajini. Ime hoče biti povezava med narečno slovensko in furlansko besedo, ki označujeta kis. Pogoj je, da mora proizvajalec uporabljati avtohtono sorto trte: rebulo, pignolo, refošk, verduz. Srž vsega pa je pridobivanje kisa neposredno iz grozdja, ne pa iz že zrelega vina.

Jagode vrejo v sodih petnajst dni brez vsakršnih dodatkov, nato vlijejo vanje nekaj starega

Pogled na sode, v katerih dozoreva vinski kis

Federico Ferrero (zgoraj) in taborniki na gradu BUMBACA

V Gorici je včeraj potekalo več prazničnih prireditvev. Na Trgu Sv. Antona je zapel FVG Gospel Choir, v grajskem naselju so se taborniki preizkusili v iskanju zaklada, ki ga je grajski norec skrnil neznano kam. V lokalu Bottega del maiale v Raštelu je za prikaz kuhanja poskrbel Federico Ferrero, zmagovalec resničnostnega šova Masterchef. Danes ob 10. uri se bodo v grajskem naselju zbrali ljubitelji hoje, ki se bodo nato podali na Kostanjevico. Ob 16. uri pa bodo v mestnem središču nastopili razni poulični igralci in žonglerji.

OD DOMAČEGA LATNIKA DO ...

Mitja Sirk pred kletjo na pobočju Krminske gore

kisa in pustijo zoreti enajst mesecev, sledi stiskanje in pretakanje v manjše sode, kjer tekočina leži več kot tri leta. Ničesar ne dodajajo, ničesar ne odzema in sledi stekleničenje v treh odmerkih: pol litra, četrt litra in deciliter s pršilnikom zaradi pravilnega izkoristka, saj je sicer takšen kis premočan, če se nam nenadzorovano izlije. Z njim tudi ne gre razmetavati, kajti pošteno je sprejeti pravično pravilo, da pravi vinski kis ne more biti cenejši od vina, iz katerega izvira, saj ne gre za industrijski »ocet«, za proizvodnjo katerega je dovoljen dan dela. Tudi ne gre morda za kakšen balzamičen gosti sok ...

Ne pripeti se pogosto, da pride nekdo namenoma v klet pod Krminsko goro po kis, zato ga je treba ponujati med serviranjem okusnih obrokov na Subidi, v Milanu, Kanadi ali Dubayu. Gostjeokusijo žlahtne odenke in nabavijo. Zraven prejmejo knjižico s sto nasveti, katerim jedem je primerno dodati izjemen proizvod. Privoščimo si ga tudi mi doma na teže prebavljivi hrani.

Aldo Rupel

Mi gremo naprej!

Ob 70-letnici časopisa nudimo naročnikom poleg običajnih ugodnosti še vrsto novosti.

Naročnina za leto 2015 ostaja nespremenjena, 230€, z zapadlostjo 31.1.2015.

Vsak izvod stane le 0,76 evra. Naročnino lahko poravnate v enem (230€) ali v dveh obrokih (po 120€) na način, ki vam najbolj ustreza:

- **z vnaprej izpolnjeno poštno položnico**, ki jo bodo vsi naročniki prejeli na dom;
- z bančnim nakazilom;
- v gotovini na blagajni Primorskega dnevnika;
- **preko trajnega bančnega naloga za plačilo po sistemu SDD.**

Kdor se odloči za ta način plačila, bo lahko poravnal naročnino v enem obroku (230€), v dveh obrokih (po 120€) ali v štirih obrokih (po 60€).

Za popolnejše informacije naj zainteresirani pokličejo naše tajništvo do 31.12.2014.

Naročniki na Tržaškem in Goriškem prejmejo časopis na dom v jutranjih urah.

Naročniki lahko brezplačno objavljajo male oglase in neuokvirjene čestitke.

Naročnikom na tiskano izdajo Primorskega dnevnika, **nudimo brezplačen dostop do spletne verzije časopisa.** V prihodnjem letu bodo naročniki lahko prebirali dnevnik na treh različnih digitalnih platformah: **računalnikih, pametnih telefonih in tabličnih računalnikih.**

Novi naročniki bodo prejeli Primorski dnevnik brezplačno do konca leta 2014.

Akcija PREDSTAVI NAM PRIJATELJA. Vsem, ki nam bodo predstavili novega naročnika, bomo ob sklenitvi naročnine za leto 2016 priznali **15% popust.**

Zadruga

Primorski
dnevnik

za informacije:
Trst: 040 7786300
Gorica: 0481 356320
www.primorski.eu

BOŽIČNICE - Družbena aktivnost naših društev

Slovo od leta

Športna društva odigravajo tudi neprecenljivo socialno vlogo. Da je tako, vsako leto potrjujejo tudi božični nastopi, ki jih društva organizirajo za svoje člane, zlasti seveda najmlajše. Eni zasebno, drugi javno (v sodelovanju z ZŠSDI), pred starši (in z njihovo pomočjo) in z uglednimi gosti ali brez, pokažejo, česa so se naučili med vadbo, otrokom izročijo darila, si med sabo pred prazničnim odmorom izmenjujejo voščila. Če vse seštejemo, je to prava armada otrok in priložnost, da se za hip otresemo vsakodnevni skrbi.

V Špacapanovi dvorani AŠZ Olympia v Gorici so v četrtek v enournem programu nastopili vsi pripadniki društvenih odsekov ritmike, orodne telovadbe, predšolske telesne vzgoje (gymplay) in športnega plesa (show dance). Za prireditev so pskrbeli voditelji Damijana Češcut, Marija Jussa, Maja devetak, Gioia Innocenti, Matija Komel in Miha Vogrinčič. Predsednik Mihale Corsi je nastopajoče nagradil z društvenim koledarjem in božičnim darilom.

Že v torek je v telovadnici Kulturnega doma v Gorici približno 100 otrok AŠZ Dom prikazalo znanje, ki ga je usvojilo v prvi polovici sezone. Na Božični akademiji so nastopili otroci športnega vrta, ki jih vodi Dražen Grbac ob pomoči Enrice Gabbana in Giade Peteani, nato otroci skupine mikrokošarke in minibasketa, katere vodi profesor Andrej Vremec ter skupina košarkarjev U13 pod taktirko trenerja Jana Zavrtanika. Publika je navdušil nastop skupine Dom mini cheerleading, ki jo vodi trener Andrej Nedeljkovič s pomočjo Špele Slejko. Predsednik Mitja Primosig se je med drugim zahvalil pokroviteljem in javnim ustanovam. Domovi odborniki Andrei Pahor, Vanji Hoban, Maši Braini, Sandri Marvin in Giuliani Marvin so za to priložnost pripravili enkratno scenografijo.

V polni občinski telovadnici v Sovodjah se je predstavilo sedem nogometnih skupin ŠD Sovodnje s približno 100 otroki, njihov nastop pa si je med drugimi ogle-

dala tudi županja Alenka Florenin, voščila pa je izrekel predsednik Zdravko Kuštrin.

Na stadionu 1. maja v Trstu sta se zvrstili dve božičnici. Petkova je bila namenjena otrokom od 6. do 10. leta, ki so člani ŠZ Bor in vadijo pri Športni šoli, ritmiki, atletiki, košarki in odbojki, sodelovali pa so tudi člani KD Škamperle. Mlajši so se pomerili v poligonu, starejši pa v štafetnih igrah.

Včeraj dopoldne pa je znanje starešem prikazalo več kot 60 predšolskih otrok Športne šole Trst. Rdeča nit zaključnice je bila zima, saj so bile vse igre in vaje povezane z zimskimi radostmi, oponašanjem božičkov in jelenčkov ter lovljenjem snežnih kep. Prikaz pa so otroci, starši in vzgojiteljice zaključili s pristrčnim božičnim plesom.

V štandreski telovadnici so v petek na božičnici OK Val nastopili malčki otroške telovadbe, ki jih vodi prof. Samuel Brajnik s pomočjo Bojana Makuca in Sare Crisci. Za njimi so se predstavili še miniodbojkarji in miniodbojkarice, ki jih trenira Rok Magajne, pri vadbi pa mu pomagata Sebastijan Valentinčič in Enrica Gabbana.

Skoraj 125 mladih košarkarjev, odbojkaric in obiskovalcev tečaja motorike pa je že v četrtek napolnilo nabrežinsko telovadnico za tradicionalno božičnico AŠD Sokol. Prireditev je pred polnimi tribunami povezoval Evgen Ban, nastopu in pozdravu predsednika društva Sava Ušaja pa je spremljal tudi nabrežinski podžupan Massimo Veronese. Zbor OŠ Virgil Šček in Josip Jurčič je pod vodstvom učiteljice Barbare Corbato zapel nekaj božičnih pesmi.

Pri ŠZ Olympia v Gorici

Karateisti Shinkai karate kluba

Na naši facebook strani Primorski sport smo izbrali širši izbor slik (FOTODAMJ@N) božičnice pri ŠZ Bor.

facebook

V Štandrežu pri OK Val

Božičnica pri ŠZ Bor

Športna šola Trst

Nastop članov ŠD Sokol

Športna šola Polet/Kontovel

Nogometni Sovodenj

Nastop gojencev ŠD Dom v goriškem Kulturnem domu

Uro prej je v telovadnici Ervatti potekala tradicionalna božičnica Športne šole Polet/Kontovel. Na prireditvi je sodelovalo skupno 53 otrok. Nastopilo je pet skupin, ki vadijo v sklopu Športne šole in sekcije ritmične gimnastike ŠD Kontovel pod vodstvom vaditeljev in trenerjev Damjana Košute, Jane Croselli, Federice Micussi in Erika Piccinija.

Pri Shinkai karate so v petek v zgoniški telovadnici starešem prikazali učno uro karateja, s tem, da so se tekmovalci našega društva preizkusili v različnih zvrsteh in različnih stopnjah znanja. Prikaz si je ogledala tudi zgoniška odbornica za šport Katrin Štoka, sledila pa je družabnost z zakusko, ki so jo pripravili starši.

Večerje in izmenjave daril so se zvrstile tudi pri Juventini. In najbrž še marsikje drugje.

DANES

ŠD Polet na Pikelcu spet ob 18. uri

Odborniki ŠD Polet so imeli prav, da so se odločili, da bodo tradicionalno Božično revijo, ki je bila na Pikelcu sporedu v petek, danes ponovili ob 18. uri. Zbralo se je toliko ljudi, da je bilo kotalkališče na Pikelcu povsem natrpano z gledalci. Zamučniki bodo tako danes lahko spet uživali ob kotalkarskem spektaklu na melodijah muzikolov Grease in Mamma mia.

Božična akademija gimnastičark ŠZ Bor

Za gimnastični odsek ŠZ Bor je Božična akademija ena ključnih dogodkov sezone pred spomladanskim pričetkom tekmovanj. Letošnja bo na sporedu danes v Pavličičevi dvorani na stadionu 1. maja, s pričetkom ob 15.30. Z obroči, trakovi, kolebnicami in v prostem sestavu bodo gimnastičarke vseh kategorij tržaškega kluba skupno izoblikovale 18 točk.

Plesni festival v Repnu

Tradicionalni novoletni plesni festival v organizaciji navijaškega društva Cheerdance Millenium bo danes v Repnu, s pričetkom ob 17. uri. V slabih dveh urah se bodo na parketu zvrstili člani domačega kluba in pa gostje: plesalke ŠZ Olympia iz Gorice, kotalkarice KŠD Vipava s Peči, gimnastičarke ŠZ Salto iz Kopriva in mažoretke KD Žiberna iz Povirja. Bo tudi srečolov.

KOŠARKA - Deželna C-liga

Breg z levo roko Bor, preveč napak

Breg - Fogliano 75:58 (21:16, 48:32, 66:44)

Breg: Mattiasich 3 (-, 0:2, 1:1), Pigato 9 (1:4, 4:11, 0:1), Slavec 11 (1:2, 2:5, 2:6), Strle 12 (-, 6:10, -), Coretti (-, 0:2, -), Semec 2 (-, 1:2, -), Spigaglia n.v., Cigliani 10 (-, 5:9, -), Kos 5 (1:2, 2:2, 0:1), A. Grimaldi 23 (5:7, 9:13, 0:2). Trener: Krašovec.

Brežani so z levo roko premagali Fogliano, ki se je v dolinski telovadnici upirali le v uvodni četrtini. Nato so tokrat neštevilni gledalci na tribuni videli Bregov monolog. Varovanci trenerja Toma Krašovca so se razigrali in pokazali tudi nekaj lepih ter atraktivnih akcij. V drugi četrtini so gostitelji vodili za deset točk (38:28). Odtlej so samo stopnjevali vodstvo: natančno so zadevali proste mete in še posebno mete za dve točki. V drugem polčasu se slika na dolinskem parketu ni spremenila. Premoč domačinov je bila očitna. Gostje jim niso bili kos, saj so naredili cel kup hudih napak. Tudi izkušeni center Petrovič ni imel srečnega dneva, čeprav je bil s 15 točkami najboljši strellec Fagliana.

Breg je v tretji četrtini povišal vodstvo na dvajset točk prednosti. Krašovečevi varovanci so igrali zelo sproščeno in so si privoščili tudi nekaj fines. Predvsem Alberto Grimaldi (zbral je 23 točk in 9 skokov) je skušal z nekaterimi potezami zabavati domače navijače, ki so v zadnjih minutah vseeno malce zagodrnjali. Brežani so nekoliko popustili in gostje so z dvema trojkama nekoliko ublažili hud poraz.

Trener Brega Tomo Krašovec je bil po tekmi zadovoljen: »Nisem pričakoval, da bo Fogliano tako hitro popustil. Goričani so solidna ekipa. Imeli so očitno slab dan. Mi pa smo igrali dobro in pohvaliti moram vse fante. Zadovoljen sem, da je znova na razpolago Dominik Kos. Tokrat je imel več minut na razpolago Patrik Mattiasich, ki jih je dobro izkoristil. Zanj je pomembno, da pridobiva na samozavesti.«

Breg bo prvenstvo nadaljeval po novem letu. Prva tekma (gostovanje) bo na sporedu v petek, 9. januarja, v Čerwinjanu. (jng)

Servolana - Bor Radenska 70:55 (23:18, 42:30, 52:44)

Bor Radenska: Bole 14 (-, 7:12, 0:4), Basile 10 (-, 5:12, 0:1), Kocijančič n.v., Daneu, Scocchi 2 (-, 1:3, 0:4), Boneta 15 (4:4, 4:8, 1:4), Devčić 5 (-, 1:4, 1:1), Albanese, Boccia 2 (-, 1:4, -), Favretto (-, 0:1, 0:1), Pizziga 3 (1:1, 1:2, 0:1), Doz 4 (4:4, -, -).

Mestni derbi je bil za košarkarje Bora spet začaran. Po Don Boscu jih je premagala tudi Servolana, jamo pa so si skopali predvsem sami, saj je bilo v njihovi igri preveč napak.

Začetek je bil obetaven in kazalo je, da bodo gostje na papirju boljših nasprotnikov enakovredni. Tako je bilo vse do 9. minute prve četrtine (18:18), ki pa se je zaradi dveh nerodno izgubljenih žog v zadnjih 30 sekundah končal z vodstvom Servolane s petimi točkami prednosti. V drugi četrtini je pri gostih odpoval tudi napad, tako da se je razli-

ka v točkah še povečala. Ob vrnitvi iz slačilnic so košarkarji Bora pokazali nekaj več zbranosti in natančnosti in se Swervolani vnovič približali na pet točk (49:44), po trojki gostiteljev pa so spet šli na krajši odmor slabe volje. Vsa upanja so pošla že v začetku zadnje četrtine, ko je Servolana (Crevatin 16, Godina 14) dosegla delni izid 10:2, njena prednost pa je tedaj postala neulovljiva. Največ težav je imel Bor z izgubljenimi žogami, našli so jih kar osemnajst, skoraj vse pa so za posledico imele koš ali proste mete v korist Servolane, tako da so se vsa prizadevanja v napadu (sicer le 2:16 za tri točke) in obrambi izjalovila.

KOŠARKA - Moška D-liga

Kontovel in Sokol z enakim izidom

Kontovel - San Vito 72:63 (23:20, 37:36, 50:48)

Kontovel: Škerl 12 (4:4, 1:5, 2:6), J. Zaccaria 4 (-, 2:5, -), Bufon 2 (-, 1:3, 0:1), Starc 12 (-, 6:11, 0:1), Lisjak 13 (7:10, 0:6, 2:6), Hrovatin 22 (5:8, 7:13, 1:2), G. Regent 7 (1:3, 3:6, -), n.v.: Žerjal, Majovski, S. Regent in Mandič, trener Švab.

Kontovel je sinoči doma zaslužen premagal San Vito, ki je do tega srečanja imel štiri točke več od našega moštva in se tako na najboljši način poslovil od tega leta. S prikazano igro obeh ekip navijači gotovo niso bili zadovoljni, saj sta obe moštvi precej grešili in veliko je bilo tudi izgubljenih žog. Srečanje pa je bilo skoraj do konca izenačeno, kot kažejo tudi izidi prvih treh četrtin. Prvo "izdatnejšo" prednost šestih točk so si Kontovelci priigrali proti koncu tretje četrtine (48:42), ki pa so jo gostje kaj kmalu skoraj izničili. Odločilna za zmago domačega moštva je bila zadnja četrtina. V peti minuti so naši košarkarji povedli za 11 točk (62:51) in to prednost upravljali do konca srečanja, čeprav so po nepotrebnem izgubili precej žog. Tega pa gostje niso izkoristili in so tudi sami zapravili več napadalnih akcij.

Za zmago bi pohvalili vso Kontovelovo ekipo, od posameznikov pa je izstopal Hrovatin, ki je bil z 22 točkami tudi najboljši strellec srečanja. (lako)

SMUČANJE - Ponudba ŠD Mladina

Sobotni tečaji v različnih krajih

Ob tekmovalni dejavnosti ponujajo slovenski smučarski klubi tudi smučarske tečaje. ŠD Mladina ponuja tudi letos smučarski tečaj za otroke – začetnike in nadaljevalce – vsako soboto od 10. januarja do 7. februarja. »Skupno bo pet sobot,« pravi odgovorona za smučarske tečaje Tamara Mayer. »Sobote smo izbrali po želji staršev, saj omogočajo, da se otroci lahko odpočijejo ob nedeljah.« V zadnjih sezonah so sestavili po tri skupine, če bo povpraševanje večje, pa je skupin lahko tudi več. Posebnost tečajev ŠD Mladina je, da jih ne nudijo vedno v istem smučarskem centru: »Taka odločitev zadovoljuje tudi starše, saj tako ne smučajo vedno na istem smučišču.« Lokacije določujejo sproti, tečaje izvajajo izključno v naši deželi, v kra-

ju Forni di Sopra, na Zoncolanu ali Piancavallu. »Skratka, tečaje zelo prilagajamo željam staršev,« poudarja Mayerjeva. Za prevoz imajo vsako soboto na razpolago društveni kombi, izkušnje pa kažejo, da največkrat otroke pripeljejo starši. Vsi tečaji so celodnevni: od 9.30 do 15.30, ob uri kosila pa si otroci privoščijo uro pavze. V začetniški tečaj sprejemajo otroke od 4. leta dalje. Vpisnina za tečaje znaša 160 evrov, članarina pa 10 evrov. Prijave zbirajo na številki 3470473606.

Z ostalimi smučarskimi klubi prireja ŠD Mladina tudi letos tečaj smučarskega teka pod pokroviteljstvom ZSSDI. Začel se bo v nedeljo, 11. januarja. Tečaj vodijo trenerji ŠD Mladina. (vs)

Obvestila

SPDG - SMUČARSKI ODEK obvešča, da se 29. decembra nadaljuje vpisovanje v nedeljske tečaje alpskega smučanja (začetni in nadaljevalni). Organiziran bo avtobusni prevoz. Dejavnost se bo pričela 18. januarja. Prijave na sedežu društva, Verdijev korzo 51/int od 18. do 20. ure.

AŠD MLADINA organizira tečaj smučanja na snegu, ki vsebuje 5 celodnevnih lekcij, s pričetkom v soboto, 10. januarja. Nadaljuje se 17., 24., 31. januarja in 7. februarja! Potekal bo na smučiščih FVJ. Vpis in informacije na tel. 347-0473606.

SK DEVIN prireja tečaje smučanja in deskanja ob sobotah in nedeljah od 10. oz. 11. januarja 2015 dalje v kraju Forni di Sopra. Možnost avtobusnega prevoza. Informacije in vpisovanja na info@skdevin.it, ali na 335 8180449 ali 340 2232538.

AŠD SK BRDINA obvešča, da se bodo tudi v letošnji zimski sezoni odvijali tečajni smučanja. Informacije lahko dobite na sedežu društva, Repentaborska ul. 38 na Opčinah, ob ponedeljkih od 20. do 21. ure. Tel. št. 340-5814566 (Valentina).

ŠD KONTOVEL organizira redni letni občni zbor jutri, 22. decembra, ob 19.00 v društvenih prostorih na Kontovelu.

NK KRAS REPEN vabi v torek, 23. decembra, na božičnico, ki bo v občinski telovadnici v Repnu ob 18.00.

Domači šport

DANES

Nedelja, 21. decembra 2014

NOGOMET

D-LIGA - 14.30 v Druju: Dro - Kras Repen
2. AMATERSKA LIGA - 14.30 v Mošu: Pro Gorizia - Mladost
3. AMATERSKA LIGA - 14.30 na Padričah: Gaja - Pro Staranzano

KOŠARKA

DRŽAVNA B-LIGA - 18.00 v Bergamu: Bergamu - Jadran Franco
UNDER 17 DEŽELNI - 11.00 pri Briščikih: Jadran ZKB - Sokol

ODBOJKA

MOŠKA B2-LIGA - 17.30 v Povolaru: Povolaro - Sloga Tabor Televita
MOŠKA D-LIGA - 17.00 v Sovodnjah: Soča - Lauzacco

1. ŽENSKA DIVIZIJA - 18.00 v Trstu, Ul.Forlanini: Killjoy - Sloga Zalet
2. ŽENSKA DIVIZIJA - 17.30 S.Andrea - Zalet Sokol
UNDER 19 MOŠKI - 17.00 v Pasianu: Pasian - Sloga Tabor
UNDER 14 ŽENSKO - 11.00 na Proseku: Kontovel - Coselli

JUTRI

Ponedeljek, 22. decembra 2014

KOŠARKA

UNDER 19 ELITE - 19.30 v Trstu, Ul.Locchi: Basketrieste - Jadran ZKB
UNDER 19 DEŽELNI - 19.00 v Gorici, Kulturni dom: Dom - Cervignanese

primorski sport

facebook

Alberto Grimaldi je bil najboljši igralec Brega, svojo priložnost pa je izkoristil tudi mladi Mattiasich

FOTODAMJ@N

NOGOMET - V zaostalem srečanju 2. amaterske lige v Vilešu

Črn dan za Primorje

Po enem izmed najslabših nastopov rdeče-rumenih zaslužen poraz in štiri izključitve - Soliden nastop mladincev Vesne

Villesse - Primorje 2:0 (1:0)

Primorje: Carmeli, Persi, Mihic, Santoro, Kovacic, Pezzullo, Romano (od 71. Altin), Noto, Danieli, Žvab (od 71. Marchetti), Udina (od 55. Loik). Trener: Ravalico. Rdeč karton: 64. Kovacic, 86. Loik (dvojni opomin), 90. Persi.

Primorje se je z gostovanja v Vilešu vrnilo domov s praznimi rokami in s kar štirimi izključitvami na ramenih (med temi je bil tudi trener Davide Ravalico). S tem porazom je ostalo na šestem mestu, Villesse pa je prehitel Mladost in se trenutno zasedal na tretje mesto. Za goste ni bil pravi dan, saj so odigrali eno najslabših tekem prvenstva. V celotnem srečanju niso imeli niti ene priložnosti za gol. V prvem polčasu je bilo videti samo nekaj strelcev z razdalje, ki so švignili daleč od nasprotnikovih vrat, domačini pa so imeli dve priložnosti in v 44. minuti povedli po голу, ki je bil morda neveljaven zaradi prepo-vedanega položaja. Po dvanajstih minutah drugega dela je Carmeli moral še drugič pobrati žogo iz mreže.

Samo sedem minut kasneje se je situacija za Primorje še dodatno zakomplicirala, saj je sodnik izključil Kovacica. Slednja odločitev je bila zelo čudna, saj igralec ni storil tako grobega prekrška (lahko bi si prislužil rumen karton) in ni prekinil neke stoozdostne priložnosti. Tako je bilo tekme dejansko konec in sodnik je poslal predčasno pod tuš še Loika ter Persija. (M.F.)

D-liga: Padovi tri točke

Krog pred koncem prvega dela sezone nogometne D-lige je ekipa Biancoscudati Padova včeraj s 3:1 premagala Union Ripu. Za Padovo sta zadela Cunico in Almirante (2), za goste pa Ponik. Padova bo v zadnjem krogu (4. januarja) igrala proti neposrednemu tekmecu za napredovanje ekipi AltoVicentino. V današnjem krogu bo Kras ob 14.30 igral v gosteh proti ekipi Dro.

DRŽAVNI POKAL - Promocijska liga, polfina-

le: Torviscosa - Sevegliano 2:0. Danes: San Luigi - Pro Fagagna.

Mladinci Vesne OK

Ufm - Vesna 1:2 (0:2)

Strelac za Vesno: Bubnich v 21. in 31. min. iz 11-m Vesna: Bombardieri, Liso, Pizzardi (Dorca), Renar, Žerjal (Kosovel), Faie (Ursulescu), Piras, A. Kerpan, Bubnich, Disnan (Gatto), Arduini (Ndiaye). Trener: Toffoli.

Z zmago v zaostalem srečanju so mladinci Vesne končali prvi del sezone, ki se bo nadaljevala v soboto, 10. januarja. Toffolijevi varovanci so se razigrali v prvem polčasu, ko sta padla oba zadetka. Avtor obeh je bil Daniel Bubnich, ki je zgrešil še eno najstrožjo kazen. »Pravzaprav zgrešili smo še vsaj pet stoozdostnih priložnosti. Zadelo smo tudi prečko z Ursulescum. Končni rezultat bi lahko bil še višji,« je dejal športni vodja Vesne Paolo Soavi, ki je še dodal, »da v drugem polčasu Vesna ni igrala dobro.«

RAI3bis

SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103
20.00 Tv Kocka: Kapitan Bum Bum in lov na severni zaklad 20.30 Deželni Tv dnevnik 20.50 Mikser, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

RAI1

6.30 UnoMattina in famiglia 7.00 8.00, 9.00, 13.30, 16.30, 20.00, 23.00 Dnevnik 9.45 Dok.: Dreams Road 10.30 A Sua immagine - 60 let prenosov sv. maše po TV 10.55 Sveta maša v cerkvi degli Artisti v Rimu 12.00 Angelus iz trga Sv. Petra 12.20 Božični koncert 14.00 Talk show: L'Arena 16.35 Show: Domenica in 18.50 Kviz: L'Eredità 20.35 Show: Affari tuoi 21.30 Film: Il ritorno di Ulisse

RAI2

7.00 Risanke 8.35 Serija: Il nostro amico Charly 10.00 Dok.: Vita nel deserto 10.45 Cronache animali 11.30 Show: Mezzogiorno in famiglia 13.00 17.05, 20.30, 1.00 Dnevnik, vreme in šport 13.45 Quelli che aspettano 15.30 Quelli che il calcio 17.10 Stadio Sprint 18.10 Šport: 90' minuto 19.35 Serija: Squadra Speciale Cobra 11 21.00 Serija: N.C.I.S. 21.45 Serija: N.C.I.S. - Los Angeles 22.40 Športna rubrika: La Domenica Sportiva

RAI3

7.10 Serija: Ai confini dell'Arizona 8.00 Serija: La signora del West 8.45 Film: cuori nella tempesta 10.25 Aktualno: Community - L'altra Italia 11.10 12.10 Rubrike 12.00 14.00, 18.55, 23.30 Dnevnik in vreme 12.55 Reportaža: Radici, l'altra faccia dell'immigrazione 14.30 Aktualno: In 1/2 ora 15.05 Kilimangiaro 20.00 Blob 20.10 Talk show: Che tempo che fa 21.45 Report 23.45 Gazebo

RAI4

14.15 Film: Hero 15.55 22.50 Mainstream 16.20 Serija: Primeval 17.15 Novice 18.00 Nad.: Haven 18.45 Serija: Ghost Whisperer

21.15 Film: Perimetro di paura 23.15 Un racconto di Natale

RAIS

14.15 La terra vista dal cielo 15.00 Dok.: Yellowstone - inverno 15.55 Slava's snow show 17.00 Jesus Christ superstar 17.40 Novice 17.45 David Letterman Show 18.30 Stradivarimemorialday - museo del violino 20.05 Petruska il suono intagliato 20.40 Il cortile dei gentili 21.15 Unici bolle l'etoile dei due mondit 23.32 Film: Soul kitchen

RAI MOVIE

13.35 Film: Audace colpo dei soliti ignoti 15.30 Film: Il ritorno di Zanna Bianca 17.15 Novice 17.20 Film: Jack 19.20 Film: Totò, Peppino e... la malafemmina

21.15 Film: Uno sguardo dal cielo 23.25 Crash

RAI PREMIUM

11.20 Nad.: Piovuto dal Cielo 14.45 Aktualno: Anica - Appuntamento al cinema 14.50 Film: Il Piccolo Lord 16.40 Nad.: Tutti pazzi per amore 17.35 Novice 17.40 Omicidi nell'Alta Società - Morte nel bosco 19.20 Nad.: L'isola 21.15 Film: Così Lontani Così Vicini 23.15 Serija: La nave dei sogni

RETE4

7.00 Media Shopping 7.30 Superpartes 8.00 Serija: Zorro 8.30 Dok.: Magnifica Italia 9.00 Confessione Reporter 10.00 Sv. Maša 10.50 12.00 I grandi della fede 11.30 18.55 Dnevnik in vreme 13.00 Pianeta mare 13.55 Donnavventura 14.25 Film: Ragazze vincenti 17.05 Film: Gli uomini della terra selvaggia 19.35 Serija: Il comandante Florent

21.30 Film: Lo straniero senza nome

CANALES

6.00 Pregled tiska 7.55 Promet, vremenska napoved in dnevnik 8.50 Le frontiere dello spirito 10.10 Show: The Chef - Talento e passione in cucina 11.10 Le storie di Melaverde 12.00 Melaverde 13.00 19.55 Dnevnik in vreme 13.40 L'arca di Noè 14.00 Come un delfino 16.10 Film: Un magico natale a Manhattan 18.45 Kviz: Avanti un altro! 20.40 Show: Paperissima Sprint 21.10 Nad.: Il segreto 23.30 Show: X-Style

ITALIA1

6.45 Serija: Supercar 8.35 Serija: A-Team 10.30 Film: I rubacchiotti 12.25 18.30 Dnevnik in vreme 13.00 Šport 14.00 Film: Neverland (fant. ZDA/VB '04, i. J. Depp, K.

VREDNO OGLEDA

Nedelja, 21. decembra
La 7d, ob 23. uri

Emotivi anonimi

Francija, Belgija 2010
Režija: Jean-Pierre Améris
Igrajo: Benoît Poelvoorde, Isabelle Carré, Lorella Cravotta in Swan Arlaud

Jean-René je lastnik mestne čokoladnice. Posel mu ne gre najbolje od rok. Prepričan je, da je osrednja težava marketing in sposobnost prodajanja čokoladnih dobrot. Jean-René je namreč zelo sramečljiv in zato odloči, da bo vzel v službo osebo, ki mu bo pri tem pomagala.

Angélique Delange je ena najboljših slaščičark v državi. Ima pa velike težave pri vzpostavljanju odnosov in večino časa preživlja v samotni na svojem domu. Doma tudi izdeluje izredne čokoladne dobrote za pomembno čokoladnico Mercier, vse do dne, ko lastnik tega podjetja umre in Angélique ostane brez dela. Tako se mlada gospa odloči, da odgovori na Jean-Rénéjev oglas, a ko razume, da tista delovna ponudba ne predvideva izdelave čokoladnih bombonov, ampak njihovo prodajo, ji je seveda jasno, da tista služba ne odgovarja njenemu pričakovanju ... Srečanje Jean-Rénéja in Angélique, nadvse sorodnih duš, ki pa nista sposobni vzpostaviti čustvenega odnosa, postane povod za zgodbo tega simpatičnega in božičnim praznikom primerne filma ...

Winslet in D. Hoffman) 17.35 Film: Deep sea: il mondo sommerso 19.00 Risanka: Tom & Jerry 19.30 Film: Chiamatemi Babbo Natale 21.30 Show: La Grade Magia - The Illusionist 00.35 Derren Brown - I trucchi della mente

IRIS

14.15 Film: Riccardo Cuor DI Leone 16.25 Film: The Land Girls-ragazze di Campagna 18.30 Film: La Contessa Bianca 23.20 Film: Fermati, O Mamma Spara

LA7

7.00 7.55 Omnibus 7.30 13.30, 20.00, 0.00 Dnevnik 9.45 L'aria che tira - Il diario 10.45 Otto e mezzo, pon. 11.30 Bersaglio mobile, pon. 14.00 Kronika 14.40 Film: I cacciatori del lago d'argento (kom.) 16.45 Serija: Le strade di San Francisco 17.45 Serija: L'ispettore Barnaby 20.30 Natale nel Paese delle Meraviglie 21.10 La gabbia

LA7D

7.40 The Dr. Oz Show 8.30 12.55, 18.55 Dnevnik 8.50 12.00, 16.05 I menu di Benedetta 10.00 19.30, 20.30 Talent show: Chef per un giorno 11.00 13.05 Cuochi e fiamme 14.05 Serija: Jane Doe 17.55 Talk show: Le invasioni barbariche (vodi D. Biguardi) 19.00 Food Maniac 21.30 Natale nel Paese delle Meraviglie 23.00 Film: Emotivi anonimi (kom.)

TELEQUATTRO

6.30 18.00 Le ricette di Giorgia 9.30 Italia economia e prometeo 9.45 19.30, 23.00 Dnevnik 10.00 La parola del signore 10.30 23.15 Rotocalco Adnkronos 10.45 Aktualno: Musa Tv 11.00 Tisane, ugenti e cachet 12.30 20.00 Qui studio a voi stadio 18.20 Tanta salute 19.00 Il caffè dello sportivo 19.45 Incontri sul tram 23.30 Trieste in diretta

LAEFFE

13.00 Jamie sfida le star 14.00 22.05 Nad.: Ragione e sentimento 15.00 21.00 Nad.: The Paradise 16.05 Serija: La storia della scienza 17.05 #Innovazione 17.25 L'archeologo vagabondo 18.00 Il cercatore dei venti 19.05 Serija: Bourdain: Cucine segrete 20.05 Serija: Il cuoco vagabondo 23.10 Film: Tsunami, il giorno dopo

CIELO

10.15 10.50 Wrestling 11.15 Serija: Most Dangerous - Pericolo reale 13.35 20.35 Serija: Affari di famiglia 14.00 Film: Wake of Death - Scia di morte 5.35 Film: Lockout (akk.) 17.15 Stop & Gol 18.30 Serija: Most Shocking

21.05 Film: Takers (akk.)

DMAX

12.35 22.50 Nudi e crudi 13.25 Wild Frank 14.15 Ed Stafford 15.10 Due macchine da soldi 16.00 Affari a quattro ruote 16.50 I maghi delle auto 17.45 Top Gear 18.35 Affare fatto! 19.30 Banco dei pugni 21.10 Gli scassaforti 22.00 Dynamo - Magie impossibili

SLOVENIJA1

7.00 18.40 Risanke in otroške nanizanke 10.55 Sledi 11.20 Ozare 11.25 Obzorja duha 12.00 Ljudje in zemlja 13.00 17.00, 18.55, 23.05 Poročila, šport in vreme 13.25 Slovenski pozdrav 14.55 Dok. serija: Village folk 15.15 Film: Avtobusna postaja 17.20 Nedeljsko popoldne z Ulo 18.35 Eko utrinki 19.25 Zrcalo tedna 20.00 Nan.: Naš vsakdanji kruhek 20.25 Nad.: Zapuščina 21.35 Intervju 22.30 Dok. serija: Kulturni vrhovi 23.30 Dok. serija: Zakaj demokracija?

SLOVENIJA2

7.50 Mladinski pevski zbor RTVS in Matevž Fabijan - G. P. Pergolesi, 8.45 Rad igram nogomet 9.15 Šport 9.30 Alpsko smučanje -

Svetovni pokal, prenos iz Val d'Isere (superveleslalom Ž), prenos iz Alta Badie (veleslalom M) 13.25 Biatlon - Svetovni pokal, prenos iz Pokljuke 14.10 Nordijsko smučanje - Svetovni pokal, prenos iz Engelberga (skoki M), prenos iz Davosa (smučarski teki, sprint M in Ž) 16.45 Športni izziv 17.15 Avtomobilnost 17.55 Rokomet - evropsko prvenstvo (Ž) 19.50 Žrebanje Lota 20.00 Sence preteklosti - Dunajski filharmoniki 1938 - 1945 20.30 Kitajski dirigent in skladatelj Tan Dun, Orkester Slovenske filharmonije in tolkalistka Čuču Rong 22.00 Sepideh in zvezde 23.45 Kitajci prihajajo

KOPER

13.25 Biatlon SP (M): množičen start 14.15 Biatlon SP (Ž): množičen start 15.00 Čezmejna Tv - Deželne vesti 15.10 22.00 Vse danes 15.20 Il giardino dei sogni 16.10 Dok.: K2 16.40 Jazz koncert 17.25 Najlepše besede 18.00 Ljudje in zemlja 18.50 Ali me poznaš? 19.00 22.00, 23.45 Vsedanes - Tv dnevnik 19.25 Šport 19.30 Vzhod - Zahod 19.50 Kino premiere 20.00 Vesolje je... 20.30 Istra in... 21.00 Dok. film: Valentinov duh 22.15 Rokomet (Ž) EP: finale 23.45 Sredozemlje

POP TV

7.05 Risanke, otroške in zabavne serije 10.50 Sestra Marija pojasnjuje 12.35 Serija: Downton Abbey 13.50 Serija: Gospa Eastwood z družbo 14.15 Serija: Najlepše okrašena hiša 15.15 Poroči se z menoj 17.00 Pomoč za Božička 18.55 Novice in vreme 20.00 Slovenija ima talent 23.15 Film: Stare sablje

KANAL A

6.00 Risanke 7.15 18.30 Serija: Pod eno streho 8.00 14.25 Serija: Snowboarderji 9.00 Serija: Dva moža in pol 10.10 14.005 Serija: Blažen med ženami 10.35 ŠKL - šport mladih 11.10 Tv prodaja 11.25 Serija: Igrače za velike 12.00 Film: Sam doma 4 15.25 Nad.: Ljudje prihodnosti 16.15 Film: Maščevanje piflarjev 2 17.55 Volan 19.25 Serija: Nepraktični šaljevci

20.00 Film: Potopljeni svet (fant. ZDA '98, i. Kevin Costner) 22.25 Film: Londonski bulvar

PLANET TV

11.00 Serija: Najstrožji starši 11.50 Show: Razred talentov 13.45 Odd.: Moj dragi zmore 16.10 Film: Škrat (kom.) 17.55 Mladih kuharski mojster 18.55 Danes 20.00 Film: Hudičev brlog (triler) 22.20 Film: Prebujena vest (triler)

RADIJSKI PROGRAM

RADIO TRST A
8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Sv.maša iz župne cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slovenskega tiska; 10.00 Music box; 10.45 Iz domače zakladnice; 11.10 Nabožna glasba (pripr. Ivan Florjanc); 11.40 Vera in naš čas; 12.00 Glasovi svetov; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Music box; 14.15 Istrska srečanja, sledi Music box; 15.30 Z goriške scene, sledi Music box; 16.00 Šport in glasba; 17.30 Z naših prireditve: 35. Božični koncert Godbenega društva Prosek, posnetek koncerta, ki je bil 26. decembra lani v športnem centru Ervatti pri Brišičkih; 19.20 Napovednik, sledi Slovenska lahka glasba; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (slovenski program)

5.00 Jutro na RK; 5.50 Radijska kronika; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Kmetijska oddaja; 8.00, 17.30 Vreme; 8.30 Jutranjik; 9.10 Prireditve danes; 9.30 Torklja; 10.30 Poročila; 10.40, 15.00, 18.55 Pesem tedna; 11.00 Primorski kraji in ljudje; 12.00, 13.00 Glasba po željah; 12.30 Opoldnevnik; 15.30 DiO; 16.15 Na športnih igriščih; 19.00 Dnevnik in kronika;

20.00 Okrog osmih; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Glasbena zavesa, 0.00 Nočni program.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.00 Dobro jutro; 7.15, 8.15, 10.30, 12.00, 13.30, 17.30, 19.30 Dnevnik; 8.00, 17.45 Pesem tedna; 8.30 Il giornale del mattino; 9.00 Glasba; 9.30 Sonoramente classici; 10.00 Glasba; 10.45, 19.15 Sigla single; 11.00 Osservatorio; 11.35 Ora musica; 12.30 I fatti del giorno; 13.00, 20.30 La rosa dei venti/Tesori da scoprire/Next/I magnifici 22; 14.00 Glasba; 15.00 Ferry sport; 18.00 Album charts; 19.00 Glasbena lestvica; 20.00 Glasba; 21.30 Sonoricamente Puglia, 22.00 Extra extra extra; 23.00 Picnic électronique; 0.00 Nottetempo.

HOROSKOP

OVEN 21.3.-20.4.: Prevzel vas bo odpor do prazničnega vzdušja. Ravnodušnost boste izražali iskreno in brez zadržkov, s čimer lahko pokvarite razpoloženje drugih. Slabo energijo zadržite v sebi.

BIK 21.4.-20.5.: Odnosi z družino bodo dobri, prav takšna bodo razmerja v službi. Zelo boste ustvarjalni in inovativni, zato storite kaj nepričakovanega - ustvarite darila, namesto da bi jih kupili!

DVOJČKA 21.5.-21.6.: Saturn bo slabo vplival na vaš odnos s partnerjem. Prevzelo vas bo ljubo-sumje; zelo boste konservativni in nezaupljivi. Partnerja boste utesnjevali s svojimi kapricami.

RAK 22.6.-22.7.: Veliko vam bo pomenil čas, preživet v krogu družine. Od svojih najbližjih boste sicer zahtevali veliko pozornosti in ljubezni, kar pa bodo razumeli. Težave za nekaj časa pustite ob strani.

LEV 23.7.-23.8.: Za vami je obdobje težkih preizkušenj in stresnih situacij. Vaše razpoloženje je sicer dobro, vseeno pa vam primanjkuje energije za obveznosti, ki so pred vami. Vzemite si več časa zase!

DEVICA 24.8.-22.9.: Na delovnem mestu ste bili deležni velikega pritiska nadrejenega pa tudi sodelavcev. Posvetite se svojim obveznostim in ne dopustite, da vam v službi naložijo dodatnega dela.

TEHTNICA 23.9.-22.10.: Veliko vrednost boste naklonili odnosom v družini. Spremljal vas bo občutek, da premalo pozornosti namenite najbližjim, saj jih pogosto zapostavite zaradi službenih obveznosti.

ŠKORPJON 23.10.-22.11.: Še zadnje malenkosti so pred vami na poslovnem področju. Izkoristite ostanke energije in zagona in poskrbite za uspeh v obveznostih, ki vam jih je zastavil nadrejeni.

STRELEC 23.11.-21.12.: Po nepotrebnem se obremenjujete z obveznosti, ki jih pričakujete šele po novem letu. V mislih se posvetite trenutku. V službi dokončajte opravila in ne načinite novih.

KOZOROG 22.12.-20.1.: Počutili se boste svobodni in brez omejitev, iskali boste pustolovščine. Izgibali se boste znancem in prijateljem, najraje boste odkrivali nove obraze.

VODNAR 21.1.-19.2.: V prihodnjih dneh se boste odlično počutili. Veliko časa boste imeli za druženje s prijatelji, kar vam bo v velik užitek. Spokojnost prazničnih dni vam ne bo najbolj po godu.

RIBI 20.2.-20.3.: Uživali boste v občutku, da ste v letu za seboj nekaj opravili. To vas bo navdalo z dobro energijo, prav tako pa bo odpravilo slabo vest v prazničnih dneh. Vzemite si čas za družino in prijatelje.

RAI3bis

SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103
18.40 Čezmejna Tv: Primorska Kronika
20.30 Deželni Tv Dnevnik, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

RAI1

6.45 Aktualno: UnoMattina **7.00** 8.00, 9.00, 11.00, 13.30, 16.25, 20.00 Dnevnik, vreme in rubrike **10.00** Storie vere **11.10** A conti fatti **12.00** Show: La prova del cuoco **14.05** Show: Dolci dopo il Tiggì **14.40** Show: Tor-to o ragione? Il verdetto finale **16.00** La vita in diretta **18.30** SuperCoppa Italiana: Juventus-Napoli (prenos iz Dohe) **21.15** Nad.: Che Dio ci aiuti **23.30** Talk show: Porta a porta

RAI2

7.20 Nad.: Army Wives **8.00** sorgente di vita **8.30** Film: The Goodwitch - Un amore di strega **10.00** 13.30, 17.45 Rubrike **12.00** I fatti vostri **13.00** 18.20, 20.30, 23.50 Dnevnik in vreme **14.00** Detto fatto **16.30** Film: Quando l'amore ha inizio **18.50** Serija: N.C.I.S. Los Angeles **21.00** Zio Gianni **21.10** Show: Boss in incognito **22.40** Serija: Blue Bloods

RAI3

6.00 11.55, 14.00, 19.00, 0.00 Dnevnik in vreme **6.30** Rassegna Stampa **7.00** Tgr Buongiorno Italia **7.30** Tgr Buongiorno Regione **8.00** Talk show: Agorà **10.00** Mi manda Rai Tre **11.00** Elisir **12.25** Pane quotidiano **12.50** Dok.: Geo **13.10** Rai Cultura - Il tempo e la storia **14.50** Rubrike **15.10** Nad.: Terra nostra **15.55** Dok.: Aspettando Geo **16.40** Dok.: Geo **20.00** Blob **20.15** Nan.: Tre mogli per un papà **20.35** Nad.: Un posto al sole

21.05 Film: Cena tra amici (kom.) **23.20** Gazebo

RAI4

11.30 15.30 La vita segreta di una teenager americana **12.15** 17.50 Xena **13.00** Private Practice **14.00** 20.20 Under The Dome **14.30** Web Series Collection **15.00** Greek **16.20** The Lying Game **17.10** Streghe **17.45** Novice **18.40** Continuum **19.40** Stargate Atlantis **21.10** Film: Legend **22.55** Film: Warlords - La battaglia dei tre guerrieri

RAIS

14.00 La terra vista dal cielo **15.05** Dok.: Yellowstone - Estate **16.00** Dok. film: Un'ora sola ti vorrei **17.00** Scaramouche Scaramouche **17.50** Novice **18.00** David Letterman Show **19.00** Trans Europe Express **20.00** Divini Devoti **20.40** Passepartout **21.15** 5 buoni motivi **21.20** Gledališče - Antonio e Cleopatra

RAI MOVIE

11.55 Film: Incredibile viaggio verso l'ignoto **13.45** Film: Fantozzi contro tutti **15.35** Film: Una teenager alla Casa Bianca **17.20** Novice **17.25** Film: Homeland Security **19.15** Film: Il soldato di ventura **21.15** Film: In nome di Dio - Il texano

23.20 Film: L'isola dei sopravvissuti

RAI PREMIUM

12.10 Nad.: Potere e passione **13.05** 19.10 Nad.: Terra Nostra **13.55** Serija: Close to

Home - Giustizia ad ogni costo **15.30** Aktualno: Anica - Appuntamento al cinema **15.35** Rubrika **15.55** Nad.: Provaci ancora prof! **17.35** Novice **17.40** Nad.: Pasion Prohibida **20.10** Nad.: Un medico in famiglia **21.10** Serija: Crossing Lines - Il rituale **22.50** Attori e divi italiani **23.50** Serija: Sulle tracce del crimine

RETE4

6.50 Serija: Zorro **7.10** Serija: Hunter **8.05** Nad.: Cuore ribelle **9.30** Serija: Caterina e le sue figlie **10.35** Sai cosa mangi? **10.45** Ricetta all'italiana **11.30** 18.55 Dnevnik in vreme **12.00** Serija: Detective in corsia **13.00** Serija: La signora in giallo **14.00** Lo sportello di Forum **15.30** Serija: Hamburg distretto 21 **16.35** Ieri e oggi in Tv **17.00** Film: Colombo **19.35** Nad.: Tempesta d'amore **20.35** Nad.: Centovetrine

21.10 Serija: Major Crimes **23.05** Serija: The Mentalist

CANALES

6.00 Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vreme, borza in denar **8.50** Serija: Un ciclone in famiglia **11.00** Aktualno: Forum **13.00** 20.00 Dnevnik in vreme **13.40** Nad.: Beautiful **14.45** Show: Temptation Island **16.00** Nad.: Il segreto **17.00** Film: Un bacio sotto l'albero **18.45** Kviz: Avanti un altro! **20.40** Show: Striscia la notizia - La voce dell'indecenza **21.10** Film: Johnny Stecchino (i. R. Benigni)

ITALIA1

6.50 Serija: I Puffi **7.15** Serija: Heidi **7.35** Serija: L'incantevole Creamy **8.00** Serija: Sailor Moon **8.30** Film: L'incantesimo del lago **10.10** Film: Topolino Marty e la fabbrica di perle **12.05** Cotto e mangiato **12.25** 18.30 Dnevnik, vreme in sport **14.05** 19.00 Nan.: Simpsonovi **14.30** Film: Christmas in Wonderland **16.30** Film: Mamma che Natale da cani! **18.10** Serija: Tom & Jerry **19.25** Serija: C.S.I. New York **21.10** Film: Twilight (dram. ZDA '08, i. K. Stewart in R. Pattinson) **23.40** Tiki Taka - Il calcio è il nostro gioco

IRIS

11.00 Film: La poliziotta a New York (kom.) **13.00** Film: Questa Specie D'amore **15.00** Film: Mark Il Poliziotto Spara Per Primo **17.00** Note di cinema **17.05** Film: Perdiamoci DI Vista **19.10** Serija: Hazzard **21.00** Film: Appollo13

23.45 Film: Atmosfera Zero

LA7

7.00 7.55 Omnibus **7.30** 13.30, 20.00, 0.00 Dnevnik **9.45** Coffee break **11.00** L'aria che tira **14.00** Kronika **14.40** Show: Cuochi e fiamme **15.50** Serija: Il commissario Maigret **17.45** Serija: Il commissario Cordier **20.30** 0.15 Otto e mezzo **21.10** Piazzapulita **23.30** Film: Funeral party (kom.)

LA7D

6.30 I menù di Benedetta - Ricetta Sprint **7.40** 16.10 The Dr. Oz Show **8.30** 12.55, 18.55 Dnevnik **8.50** 12.00, 13.05 I menù di Benedetta **10.00** 19.00 Talent show: Chef per un giorno **11.00** 20.05 Cuochi e fiamme **14.05** 21.10 SOS Tata

TELEQUATTRO

7.00 Sveglia Trieste! **8.30** Dok.: Piccola grande Italia **12.45** Aktualno: Musa Tv **13.00** Incontri sul tram **13.20** 17.30, 19.20, 20.15, 22.45 Dnevnik in vreme **13.45** 15.15, 23.15 Košarka **17.55** Trieste in diretta **18.55** Peccati in tavola **19.50** Happy Hour **21.00** Il caffè dello sport **22.30** Il caffè dello sportivo

LAEFFE

13.45 19.45 Novice **14.00** Serija: Jamie Oliver sfida le star **15.05** 18.40 Serija: Il cuoco vagabondo **16.10** Serija: Jamie: menu in 30 minuti **16.40** Il guru delle prelibatezze **17.40** Serija: Jamie: Comfort Food **20.00** Dalla A a laeffe **20.10** Bourdain: Cucine segrete

CIELO

12.00 MasterChef Canada **14.00** 15.00 MasterChef Australia **14.45** Novice **16.00** 17.45 Fratelli in affari **16.45** Buying & Selling **18.45** Serija: Affari al buio **19.45** Serija: Affari di famiglia

21.10 Film: Total Recall - Atto di forza (akc. ZDA '90, i. A. Schwarzenegger)

DMAX

12.35 18.35 Affare fatto! **14.15** 19.30 Banco dei pugni **15.10** Ci sei o ci fai? **16.00** Turtleman **16.50** Affari a quattro ruote **17.45** I maghi delle auto **20.20** Rimozione forzata **21.10** Dynamo - Magie impossibili **22.00** Sirene: il mistero svelato **23.40** Video del tubo

SLOVENIJA1

6.15 Utrip **6.30** Zrcalo tedna **6.55** Dobro jutro **10.35** Obzorja duha **11.15** Izobraževali program **12.00** Ljudje in zemlja **13.00** 15.00, 17.00, 18.55, 22.40 Poročila, vreme in sport **13.35** Polnočni klub **15.10** Dober dan, Koroška **15.45** Dok. serija: Village folk **15.55** Tabaluga **16.20** Studio Kriškraš **17.25** 0.10 Duhovni utrip **17.40** Odprta knjiga **18.00** 23.05 Opus **18.30** Infodrom **19.30** Slovenska kronika **20.00** Tednik **21.00** Studio city **22.00** Odmevi **23.30** Tribute to Jože Privšek

SLOVENIJA2

6.00 9.05 Zabavni infokanal **7.00** Otroški program: OP! **8.05** Zgodbe iz školjke **8.20** Infodrom **8.40** Enajsta šola **10.15** Dobro jutro **13.05** Na lepše **13.30** Kaj govoriš? = So vakeres? **13.55** Pričevalci **15.20** Intervju **16.20** Dober dan, Koroška **16.50** Prava ideja! **17.30** 20.30 Alpsko smučanje - Svetovni pokal: slalom (M), prenos iz Madonne di Campiglio **21.30** Serija: Vera **23.00** Ime mi je Li

KOPER

13.55 Dnevni program **14.00** 23.40 Čezmejna Tv - Deželne vesti **14.30** 22.00 Vsedanes - Vzgoja in izobraževanje **15.00** Ciak Junior **15.30** Cantica Symphonia **16.00** Vesolje je... **16.40** Tednik **17.00** Dogodki **17.25** Istra in... **18.00** 23.00 Športel **18.35** 23.35 Vremenska napoved **18.40** 22.40 Primorska kronika **19.00** 22.00 Vsedanes - Tv dnevnik **19.25** Šport **20.00** Sredozemlje **20.30** Artevisione **21.00** Meridiani **22.15** Kino premiere **22.30** Športna mreža

POP TV

6.00 Risanke in otroške serije **7.15** Serija: Lepo je biti sosed **8.10** 14.50 Queen Latifah Show **9.05** 10.20, 11.35 Tv Prodaja **9.20** 15.45 Nad.: Barva strasti **10.35** 16.40 Nad.: Sila **11.50** 18.05 Nad.: Vrtinec življenja **12.55** Stare sablje **15.50** Serija: Tri želje **17.00** 18.55, 22.45 Novice **20.00** 12 božičnih sladkorčkov **22.15** Serija: Na kraju zločina - New York **23.10** Serija: Nepremogljivi dvojec

KANAL A

6.45 Risanke **8.15** 12.40 Serija: zakladi s podstrešja **9.05** 18.55 Serija: Alarm za Ko-

Rai Ponedeljek, 22. decembra
 Rai 1, ob 21.15

Il mostro

Italija 1994
 Režija: Roberto Benigni
 Igrajo: Roberto Benigni, Nicoletta Braschi in Michel Blanc

Po izrednem uspehu Benignijevega televizijskega showa, prvi kanal Rai ponuja v ogled film, ki ga je toskanski komik posnel pred točno dvajsetimi leti. Zgodba pripoveduje o Lorisu, brezposelnemu in sramežljivemu čudaku, ki živi v majhnem stanovanju velikega naselja rimskega predmestja. Loris je sprt z vsemi sosedi in oblasti, takoj pomislijo nanj, ko raziskujejo vrsto umorov mladih deklet.

Da bi dokazali njegovo krivdo, izberejo mlado in prikupno agentko, Jessica Rossetti, ki ga mora očarati in seveda nadzorovati dan in noč. Ideja njenih nadrejenih je seveda ta, da se Jessica čim bolj približa njegovemu življenju in tako tudi dokaže njegovo krivdo.

Ob prepričljivi igri zamenjav in komičnih trenutkov, je zaključek zgodbe tak, kot se ljubezenskim komedijam spodobi.

Scenarij zgodbe je ob Benigniju podpisal veliki Vincenzo Cerami.

VREDNO OGLEDA

bro 11 **10.00** 13.50 Serija: Detektiv na Floridi **11.10** 16.30 Serija: Kako sem spoznal vajino mamo **11.35** 17.00 Serija: Naša mala klinika **12.35** Tv prodaja **14.40** Film: Fant za Božič **18.00** 19.40 Svet

20.00 Film: Tango in Cash (akc. ZDA '89, i. S.Stallone, K. Russell in J. Palance)
21.55 Film: Matrica Revolucija (fant.)

PLANET TV

10.55 12.30 Tv prodaja **11.10** Nan.: Prijatelji **11.35** Nan.: Moja družina **12.45** Nad.: Sulejman Veličastni **13.35** Nan.: Zasebna klinika **14.30** Ellen **15.25** Nan.: Talenti v bele **16.20** Film: Usoda dobre čarovnice **18.00** Nan.: Castle **19.00** Danes **20.00** Film: Fred Božiček **22.10** Nan.: Prijatelji

RADIJSKI PROGRAM

RADIO TRST A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.10 Začimo skupaj; 9.00 Tretji polčas; 10.10 Zbori v gledališču; 11.00 Studio D; 11.15 Pogled skozi čas; 13.20 Music box; 13.30 Kmetijski tednik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Glasovi svetov; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Music box; 17.30 Odprta knjiga: Ivan Tavčar: Cvetje v jeseni; 18.00 Hevrek - Iz sveta znanosti; 18.40 Vera in naš čas; 19.20 Napovednik, sledi Slovenska lahka glasba; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (slovenski program)

6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 14.30 Poročila; 7.00 Jutranjik; 7.25 Kotiček za jeziček; 7.45 Primorske novice; 8.00 Pregled tiska; 9.00 Dopoldan in pol; 9.10, 16.15 Prireditve danes; 10.00 Dober dan, znanost; 10.40, 18.55 Pesem tedna; 11.00 Ob enajstih; 11.45 Pesem in pol; 12.30 Opoldnevnik; 13.30 Zeleni planet; 15.30 DiO; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 19.00 Radijski dnevnik in kronika; 20.00 Sotočja; 21.00 Gremo plesat; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Glasbena zavesa; 0.00 Nočni program.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.00 Dobro jutro; 7.00, 8.30, 9.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije; 8.00 Calle degli Orti Grandi; 8.05 Horoskop; 8.10 Appuntamenti; 8.40, 15.00 Pesem tedna; 9.00 L'intervista; 9.35, 22.30 Il frullatore; 10.15, 19.15 Sigla Single; 10.25 Programi; 10.35, 20.30 Glocal; 13.00 Ballando con Casadei; 13.35 Ora musica; 14.00 Santi patroni; 14.35 Glasba; 16.00 Pomeriggio ore quattro; 18.00 L'alveare; 20.00 Glasba; 23.00 Osservatorio; 0.00 Nottetempo.

Lastnik:

Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst

Izdajatelj:

Družba za založniške pobude
 DZP doo z enim družabnikom
 PRAE srl con unico socio
 Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380,
 fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6,
 tel. 040 7786300, faks 040 7786339
 email: trst@primorski.eu
 Gorica, Ul. Garibaldi 9,
 tel. 0481 356320, faks 0481 356329
 email: gorica@primorski.eu

Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28,
 tel. 0432 731190, faks 0432 730462
 Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510,
 fax 0463 318506

Internet: http://www.primorski.eu/

Naročniško - prodajna služba

Trst, Ul. dei Montecchi 6,
 tel. 040 7786300, faks 040 7786339
 Gorica, Ul. Garibaldi 9,
 tel. 0481 356320 faks 0481 356329

Cena: 1,20 €

Celoletna naročnina za leto 2014 230,00 €
 Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,20 €

Letna naročnina za Slovenijo za leto 2014
 230,00 € plačljiva preko DISTRIEST doo,
 Partizanska 75, Sežana,
 tel. 05-7070262, fax. 05-7300480
 transakcijski račun pri banki SKB D.D. v
 Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE

Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.

www.tmedia.it

GORICA, ul. Malta 6

TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIJALNI OGLASI

advertising@tmedia.it

Brezplačna tel. št. 800129452

Iz tujine +39.0481.32879

Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povšek 20%

NEKOMERCIJALNI OGLASI

oglasit@tmedia.it

Brezplačna tel. št. 800912775

Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi po formatu, osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale na besedo. DDV - IVA 22%

Registriran na sodišču v Trstu

št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

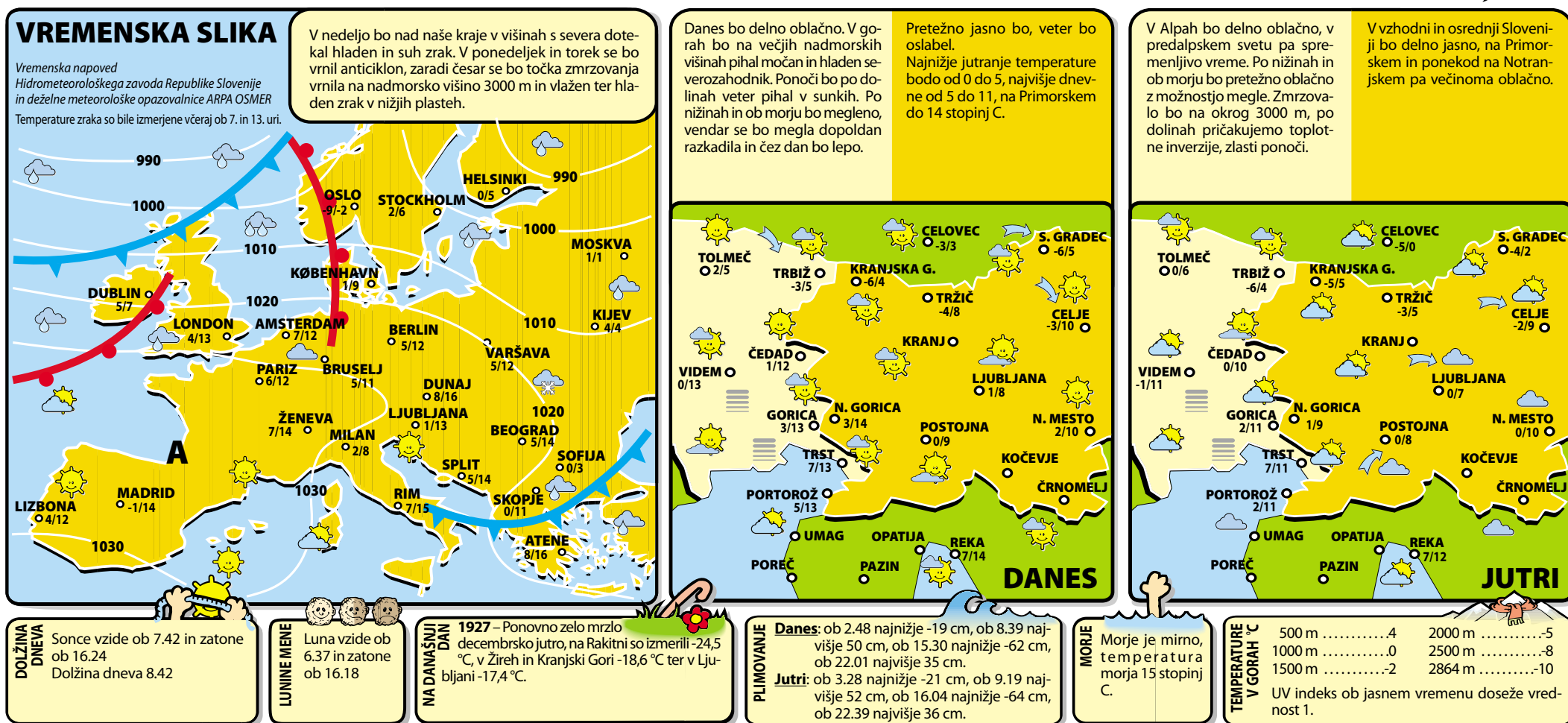

Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v tujini in po svetu.

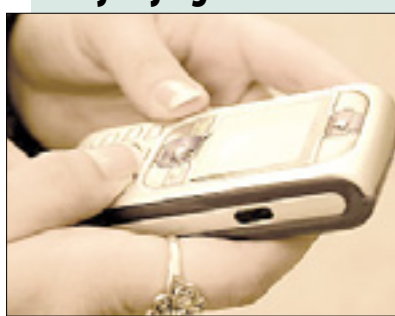
Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

V Mojstrani tudi letos žive jaslice v ledu

MOJSTRANA - Športno društvo lednih plezalcev Mlačca - Mojstrana tudi letos pripravlja ledene kulise za gledališko predstavo živih jaslic v soteski Mlačca. Zadnja otoplitev jim je povzročila precej težav, vendar ob napovedani ohladitvi računajo, da bodo do prve predstave na božični dan lahko pripravili pravo ledeno pravljico. Čeprav prizorišče ni povsem nared, so igralci že včeraj popoldne opravili generalko, na kateri so prvič preizkusili tudi svoje kostume. V predstavi nastopa 25 mladih igralcev, osnovnošolcev, dijakov in študentov, večinoma domačinov iz Mojstrane, pa tudi iz Radovljice, Bleda, Kranja in celo Radomelj. Vaje potekajo že vse od oktobra, kot vsako leto pa so se novi igralci morali naprej naučiti premikanja po ledu v derezah, saj so tla celotnega prizorišča zaledenela.

Najdaljši govorni klic z mobilnikom trajal nič manj kot 546 minut

LJUBLJANA - Najdaljši govorni klic z mobilnim telefonom v letošnjem letu v Sloveniji je po dostopnih podatkih trajal 152 minut. Zabeležili so ga v omrežju ponudnika storitev mobilne telefonije Izimobil. Najdaljši klic, ki so ga zabeležili v devetih letih od začetka njihovega delovanja, pa je trajal kar 546 minut. V največjem telekomunikacijskem operaterju Telekom Slovenije so dejali, da podrobnejših podatkov o dolžini pogovorov ne morejo razkrivati, v Amisu pa so zapisali, da ne vodijo statistik glede klicev v mobilnem omrežju. Pri drugih operaterjih so pojasnili, da imajo uvedeni varnostni mehanizem, ki klic po dveh urah samodejno prekine.

Konzorcij Obrtnikov Dolina

Vam želi

Vesel Božič in Srečno Novo Leto 2015

ZONA ARTIGIANALE - OBRтна CONA
DOLINA
A VOSTRA DISPOSIZIONE - NA VAŠO RAZPOLAGO

Tipografia
B.B. snc di Bandi Cinzia & C.
Obrtna Cona DOLINA 507/7
Tel.040 228983 - Fax 040 8326154
e-mail: info@bbartigrafiche.com

AUTOFFICINA G & G
AUTOFFICINA G&G di Gripperi M&C.
Obrtna Cona DOLINA 507/2
Tel.040 228169 - Fax 040 8326021

SisLi
SIS.LI Sistemi lignei Snc
Obrtna Cona DOLINA 507/11
Lesene strehe in hiše
Tel.040 228877 - Fax 040 2455484
e-mail: info@sisli.it

BETONFER
BETONFER Snc di Pangerc Aleksandra & Co.
Obrtna Cona DOLINA 507/12
Tel.040 227078 - 227084 - Fax 040 228539
e-mail: betonfer@iol.it - www.betonfer.com

MARIO VIDAK & C.
MARIO VIDAK & C.Snc
CARPENTERIA METALLICA e STRUMENTI AUSILIARI
Obrtna Cona DOLINA 507/8
Tel.040 227032 - Fax 040 227032
www.mariovidak.com

MINGOT
MINGOT S.r.l.
Obrtna Cona DOLINA 507/2
Tel.040 8327127 - Fax 040 227087

BREG
BREG di Kozina Severino
Obrtna Cona DOLINA 507/9
Tel.040 228563 - Fax 040 228090
e-mail: info@carpenteriabreg.com

OTA impianti
OTA IMPIANTI Snc di Ota Mario & C.
Obrtna Cona DOLINA 507/7
Tel.335 7000438
e-mail: otapianti@libero.it - www.otapianti.it

P.M.L.
P.M.L. Sas di Igor e Ivo Krizmanic & C.
Obrtna Cona DOLINA 507/1
Tel.040 228881 - Fax 040 8326273
e-mail: info@precisionmechanics.eu
www.precisionmechanics.eu

COMEC
COMEC di Smotlak Sasa
Obrtna Cona DOLINA 507/8
Tel.040 227034 - Fax 040 227095
e-mail: comec@comecplast.it

IDLE TUL & C. Sas
IDLE TUL & C. Sas
Obrtna Cona DOLINA 507/11
Tel.040 818341 - Fax 040 0642156
e-mail: impresatul@fastwebnet.it

SALVI
SALVI Snc di Roberto & Adrijan Slavec
Obrtna Cona DOLINA 507/11
Tel.040 228083 - Fax 040 228083
e-mail: salvinc@gmail.com

COMEPLAST
COMEPLAST S.r.l.
Obrtna Cona DOLINA 507/4
Tel.040 227034 - Fax 040 227095
e-mail: comec@comecplast.it

OTACAR
OTACAR di Ota David & C. Snc
Obrtna Cona DOLINA 507/1
Tel.040 228359 - Fax 040 228359

foraus
FORAUS Snc di P.Foraus & C.
Zidane kuhinje, keramične peči
Gradbeništvo
Obrtna Cona DOLINA 507/5
Tel. +39 3339399261
e-mail: paforaus@alice.it

Obrtna Cona Dolina, 507/3 - 34018 DOLINA (TS) - Tel. 040 228537 - Fax 040 8326217 - www.zoneart.sdgz-ures.it